SUNNE KOMMUN

ÖVERSIKTSPLAN FÖR SUNNE KOMMUN 2040

GRANSKNINGSHANDLING 2, 2026-09-29

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING 4

Vad är en översiktsplan? 5

Tidigare översiktsplan 5

Aktuella fördjupningar och tematiska tillägg 5

Kommunala mål och strategier 6

Förutsättningar 7

2. UTVECKLINGSINRIKTNING 14

Bebyggelse 16

Natur och friluftsliv 20

Kommunikationer 22

Bygdeutveckling 26

3. MARK- OCH VATTENANVÄNDNING 34

Utvecklingsområden verksamhetsmark 38

Markanvändning inom FÖP tätort 46

4. RIKSINTRESSEN, LIS OCH ANDRA VÄRDEN 50

Riksintressen 51

Andra värden 56

Miljö, hälsa och säkerhet 62

LÄSANVISNING 72

Översikt LIS-områden 74

Mellan Fryken 76

Mellersta Lersjön 79

5. GENOMFÖRANDE 90

Genomförande av översiktsplanen 91

Mål och strategier 94

6. KONSEKVENSER 100

Sammanfattning av planens möjliga utfall 101

Sammanfattning av miljökonsekvens-beskrivning 102

BILAGOR

Mark- och vattenanvändningskarta

Karta: Riksintressen

Karta: Miljö, hälsa och säkerhet

Karta: Kulturvärden

Karta: Naturvärden 1

Karta: Naturvärden 2

Miljökonsekvensbeskrivning för översiktsplan 2040

Lokalisering av verksamhetsmark, översiktsplan 2040

FÖP SUNNE TÄTORT

FÖP Sunne tätort, 2022-10-17 reviderad 2026-09-29

MKB tillhörande FÖP Sunne tätort

Markanvändningskarta

Karta: Utvecklingsstrategi

Karta: Kulturmiljö

Karta: Miljö, hälsa och säkerhet

Karta: Naturvärden och areella näringar Karta: Riksintressen

LIS-PLAN

LIS-plan, 2020-03-05 reviderad 2026-09-29 MKB tillhörande LIS-plan, reviderad 2026-09-29

1. INLEDNING

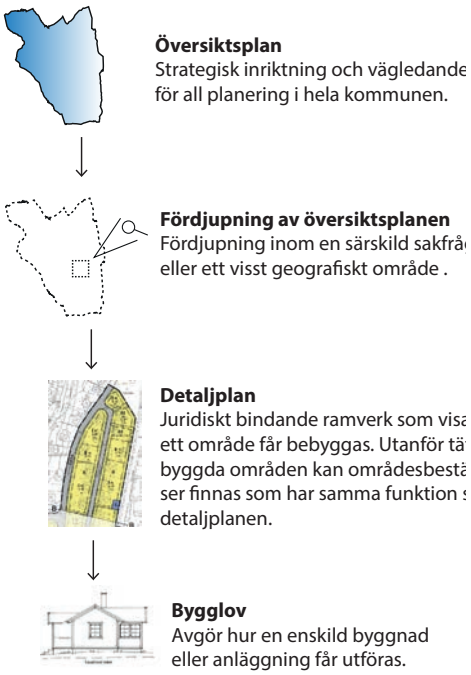
Översiktsplanens inledande kapitel redovisar vad en översiktsplan är och kommunens huvudsakliga förutsättningar.

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen är inte juridiskt bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument och är vägledande exempelvis i framtagande av detaljplaner, bygglov och andra tillståndsprövningar. Planen är också viktig för att uttrycka kommunens vilja i fråga om riksintressen och exempelvis den regionala utvecklings- och transportplaneringen. En tydlig översiktsplan kan även underlätta för näringslivsetableringar och synergieffekter kan uppstå när satsningar på nya bostäder, lokaler och infrastruktur samordnas.

En översiktsplan kan även innefatta tillägg för att tillgodose ett särskilt allmänt intresse samt fördjupning för ett visst geografiskt område. Fördjupningar och tematiska tillägg gäller tillsammans med den kommuntäckande översiktsplanen.

Ovan: Illustreration över olika nivåer i den kommunala fysiska planeringen.

TIDIGARE ÖVERSIKTSPLAN

Tidigare översiktsplan antogs 2011.

Vid framtagande av planeringsstrategi under 2023 bedömdes översiktsplanen som helhet vara delvis inaktuell och föreslogs bedömas som inaktuell (KS/2023:277 §78)

AKTUELLA FÖRDJUPNINGAR OCH TEMATISKA TILLÄGG

Till översiktsplanen hör även:

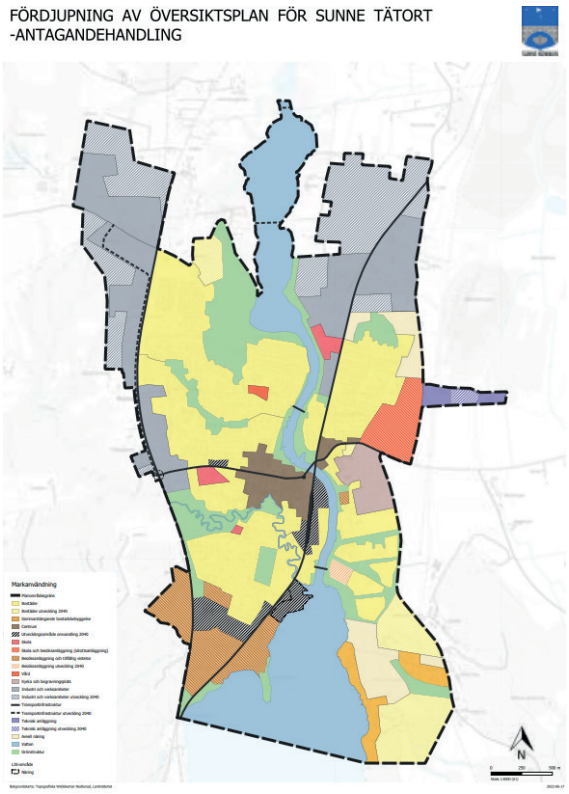
- Landsbygdsutveckling i strandnära läge (2020)

Redovisas i separat dokument.

- Fördjupning för Sunne tätort (2022)

Redovisas i separat dokument.

Markanvändning för Sunne tätort redovisas även i översiktsplanens kap. 3.

Ovan: Markanvändningskarta för Sunne tätort, Fördjupning av Sunne tätort (2022)

KOMMUNALA MÅL OCH STRATEGIER

Sunnemodellen

Sunne kommun vill i högre utsträckning använda kontakten med medborgarna som medskapare. Sunnemodellen bygger på fem pusselbitar och handlar både om ett förhållningssätt och en praktisk metod för att ta tillvara människors kompetens och vilja att bidra. Förhållningssättet är att människor vill och kan bidra med sina olika erfarenheter och kompetenser.

Kommunstrategi

Parallellt med framtagandet av översiktsplanen revidering har en ny kommunstrategi antagits. En kommunstrategi är ett övergripande dokument som visar vägen för hur kommunen ska utvecklas de kommande åren. Syftet med en kommunstrategi är att ha en vision och övergripande mål som underlättar beslutsfattandet i kommunen. Strategin ska också göra det enklare för invånare, nyinflyttade och företagare att veta vad kommunen står för och vill åstadkomma.

Kommunstrategin och översiktsplanen är sammanflätade dokument som tillsammans visar vägen framåt för Sunne kommun.

”Sunne är platsen där modet växer, livet är enkelt och allt är möjligt”

Kommunstrategins prioriterade områden är: stark samhällsgemenskap, pålitlig välfärd och levande landsbygdskommun. Detta genomsyrar bland annat översiktsplanen genom fokus på:

- delaktighet
- kultur
- planering av den fysiska miljön
- utveckling av infrastruktur
- stärkt beredskap
- utveckling av förutsättningar för företag
- tillgänglig naturmiljö

Kommunala strategier och strategiska dokument

- Besöksnäringsstrategi, 2018
- Miljöstrategi, 2018
- Handelsstrategi
- Träbyggnadsstrategi, 2016
- Bostadsförsörjningsprogram, 2023
- Tillgänglighetsplan, 2014
- Serviceplan, 2025
- Naturvårdsprogram (2008-2013) *(mål och åtgärder ej aktuella men områdesbeskrivningarna kan fortsatt nyttjas som planeringsunderlag)*
- Kulturmiljöprogram, 2024
- Cykelplan, 2024-2026
- Risk- och sårbarhetsanalys, 2023
- Avfallsplan, 2023
- VA-plan och Vattentjänstplan, antagen 2024

FÖRUTSÄTTNINGAR

Lokalisering

Sunne kommun är beläget centralt i Värmland längs Fryksdalen. Kommunen angränsar till kommunerna Kil, Arvika, Torsby, Hagfors, Munkfors och Forshaga. Avståndet till regioncentrat Karlstad uppgår till cirka 7 mil och närmaste storstadsregion är Oslo. Norska gränsen är som närmast 5 km från kommunens västra delar.

Historia

Sunne har varit bosatt i drygt 5000 år och var ett av de första områdena i Värmland som uppodlades. Jordbruket, boskapsskötsel, skogsbruk och järnframställning har format kommunens framväxt. Järnbruken hade en stor påverkan på kommunens utveckling. Idag är alla järnbruk nedlagda men brukstraditionen lever till viss del kvar i Rottneros.

Andra viktiga förutsättningar som format Sunnes framväxt har varit en tidig etablering som handelsplats samt den finska invandringen under 15-1600 talen.

Under kommunreformen 1971 gjordes kommunsammanslagningar i hela Sverige. Nuvarande Sunne kommun bildades genom sammanslagning med Gräsmark och Lysviks kommuner.

Kultur

Sunne har en stark kulturell prägel och har omnämnts i litterära sammanhang genom historien av bland annat Anders Fryxell och Göran Tunström. Mest känd är Selma Lagerlöf vars barndomshem Mårbacka är ett känt besöksmål.

Andra kulturella besöksmål i kommunen är Rottneros herrgårdspark och intilliggande Västanå teater, Alma Löf museum och Tossebergsklätten.

Bildsamling, överst från höger: Mårbacka, Storgatan Sunne, skördearbete, Rottneros och Sunne station. (Källa: Sunne hembygdsförenings bildarkiv)

Infrastruktur

Kommunen genomkorsas av ett större infrastrukturstråk i nord-sydlig riktning. Stråket utgörs av E45 samt Fryksdalsbanan.

Järnväg

Fryksdalsbanan sträcker sig 8,2 mil mellan Torsby i norr till Kil i söder. Järnvägen trafikeras av både person- och godstrafik. I kommunen finns möjlighet till tågstopp i Västra Ämtervik, Rottneros, Sunne, Ivarsbjörke, Lysvik, Edsbjörke, Öjervik, Bäckebron och Kolsnäs. För närvarande stannar inte tåg i Ivarsbjörke.

Väg

E45 sträcker sig mellan Göteborg och Karesuando. Vägen är av riksintresse och bidrar till att upprätthålla nationellt viktiga strukturer. Vägen är även del av TEN-T (transeuropeiska transportnätet) övergripande nät och funktionellt prioriterat vägnät för godstransporter och långväga personresor. Vidare är vägen rekommenderad led för farligt gods. Tidvis är vägen hårt belastad av trafik till och från vintersportorter som Branäs, Sälen m.fl.

Utöver det nord-sydliga stråket är LV241 mot Munkfors en viktig mellankommunal sträcka som nyttjas av bland annat arbetspendlare till Munkfors och Hagfors, likaså LV238 mot Arvika.

Kollektivtrafiken drivs av Värmlandstrafik och hållplatser för bussförbindelser finns i hela kommunen. X-linjen kommer att bli permanent på sommartid vilket är en viktig del i att möjliggöra en hållbar och användarvänlig kollektivtrafik på landsbygden. Utöver X-linjen har även mixtrafik införts vilket tillåter allmänheten att nyttja befintliga skolskjutsar.

Cykelväg

Sunne kommun arbetar aktivt med anläggandet av cykelvägar. För närvarande finns cykelbanor främst i och kring Sunne tätort med anslutning till Rottneros och andra närliggande målpunkter. I kommunens cykelplan redovisas långsiktig plan att sammanknyta kommunens tätorter med huvudorten samt en lista över prioriterade stråk där fokus ligger på att skapa säkra skolvägar. Cykelplanen revideras vartannat år.

Farled

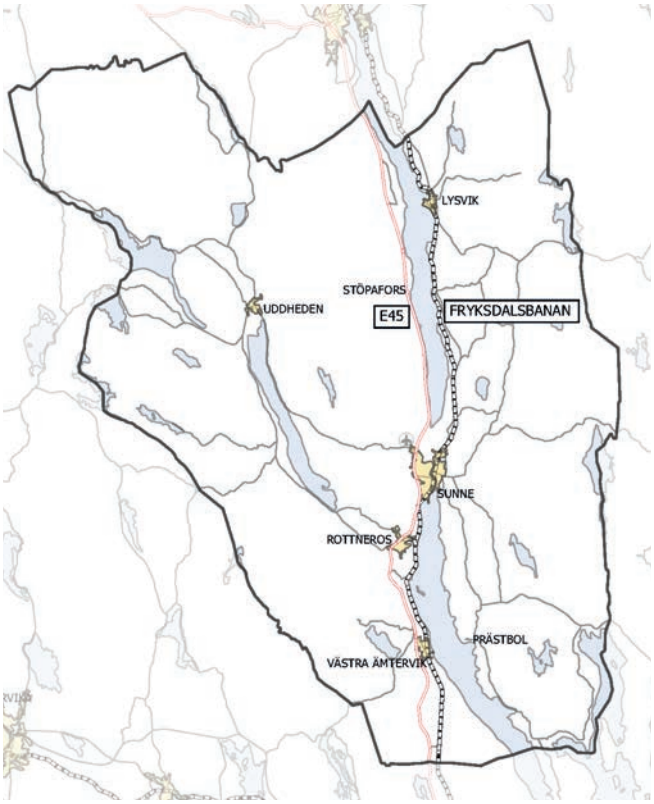
På Fryken har det tidigare förekommit en omfattande trafik med både passagerarbåtar och timmersläp. Numera består trafiken enbart av fritidsbåtar, bortsett från viss trafik med den gamla, historiska, ångbåten Freja.

Flygtrafik

Nordväst om Sunne tätort ligger Holmby flygfält som är ett av landets äldsta sportflygfält. Det har en gräsbevuxen landningsbana som är knappt 800 meter lång samt två hangarer. Fältet används mest sommartid av mindre plan. Torsby flygplats utgör en viktig förbindelse för Sunne kommun.

Elektronisk kommunikation

Elektronisk kommunikation är av ett allmänt intresse enligt PBL 2 kap 5§. Hela kommunens kopparnät har bytts ut mot fiber. För närvarande (2024) har kommunen en täckningsgrad för fiber på 82%. Hushåll med fiber inklusive de som är belägna i absolut närhet till bredband är 97%. Idag saknas fiber på Anneforshöjden men där bedöms inte fiber vara den mest lämpliga lösningen. 4G nätet täcker 100% v kommunes yt och under 2023 täckte 5G ca. 23 %.

Ovan: Översiktskarta infrastruktur.

Service

För kommunen finns en serviceplan (2025) som redovisar befintlig service i kommunen. Kommunen har en ambition att arbeta för bevarad eller stärkt service i Sunne tätort, Gräsmark, Lysvik, Västra Ämtervik, Östra Ämtervik och Stöpafors.

För närvarande finns bemannade livsmedelsbutiker i Sunne, Lysvik, Gräsmark och Östra Ämtervik. Antalet butiker utanför Sunne tätort har minskat över tid. Obemannad livsmedelsbutik finns i Västra Ämtervik.

Grundskolor finns för närvarande i Sunne, Lysvik, Gräsmark, Västra Ämtervik och Östra Ämtervik. Seniorboenden finns i Sunne, Västra Ämtervik och Gräsmark. Särskilda boenden finns i Sunne och Lysvik.

Natur och friluftsliv

Kommunen består till omkring 83 % skogsmark (2020). Naturen är varierad och på flera platser finns unika natur- och landskapsvärden. Naturvärdena har tillkommit på grund av den intressanta geologin som finns i kommunen, ett exempel är Gräsmarksdeltat. Landskapet i kommunen utgörs av topografiska variationer där dalgången och Fryksdalen står i kontrast med mäktiga bergsbranter, skogslandskapet och det småbrutna odlingslandskapet.

Kommunens berggrund består mest av urberg. Öster om en linje Mellanfryken-Rottnen- Kymmen tillhör urberget det centralvärmländska gnejsområdet. Längst i sydväst berörs kommunen av det sydvästvärmländska gnejsområdet. Inspängt mellan dessa ligger en mylonit- och förskiffringszon. I gnejsområdet finns inslag av hyperit. I västra delen av Gräsmarks socken har det tidigare förekommit gruvdrift och provtagningar har visat förekomst av koppar och andra metaller.

De lösa jordlagren består huvudsakligen av morän, som i dalgångarna och kommunens norra delar kan nå betydande djup. Under högsta kustlinjen (190-200 m.ö.h.) täcks moränen av sedimentjordar, bestående av lera eller sand. I höjdlägena, särskilt norrut, är torv en vanlig jordart.

Med kommunens varierade natur finns friluftsvärden på land och vattenburet, både på sommar- och vinterhalvåret. I kommunen finns bland annat en alpin anläggning, två större campingområden, vattenland, golfbana, längdsskidspår. Tossebergsklätten, vandringsleder på ”Finnskogen” och Frykensjöarna är populära besöksmål.

Det finns 15 kommunala badplatser, idrottshallar och elljusspår vid de större orterna samt på fler platser.

Näringsliv

Näringslivet i kommunen är starkt och differentierat. Den grafiska marknaden är en av kommunens styrkor och vid BrobyGrafiska finns flera utbildningar inom grafisk design och produktion. Jord- och skogsbruket liksom pappersindustri har en lång tradition i kommunen. Utbildningar inom jord- och skogsbruk finns på Södra Viken. Även besöksnäringen är stor där Selma Spa, Mårbacka, Rottneros och Kolsnäs är av dem större.

Förvärvsarbete över kommungräns (2021) sker enligt följande: Utpendling från kommunen sker främst till Torsby, Karlstad, Arvika, Munkfors och Kil. Inpendling sker främst från Torsby, Karlstad, Kil, Arvika och Forshaga.

Mellankommunala intressen

Nedan listas ett urval av mellankommunala samarbeten och intressen som Sunne delar med andra kommuner:

- Viktiga vägar för arbetspendling - Torsby, Arvika, Kil, Forshaga och Munkfors kommuner.
- Fryksdalsbanan - Torsby, Kil och Karlstads kommuner.
- Riksintresse naturvård Finnbygden - Torsby, Sunne och Arvika kommuner.
- Natur- och friluftsvärden samt större regionala blå- och grönstrukturer- Torsby, Arvika, Kil, Forshaga och Munkfors kommuner.
- Visten, vattentäkt - Kil och Forshaga kommuner.

Vidare samarbetar kommunen i olika samverkansgrupper med grannkommuner och i regionala sammanhang som exempelvis Miljösamverkan för Värmland och Örebro län och Räddningstjänst. Kommunen delar även vissa styrdokument med andra kommuner som exempelvis Renhållningsordning.

Bebyggelsestruktur

I kommunen finns fem tätorter och flera småorter fördelade i fem distrikt.

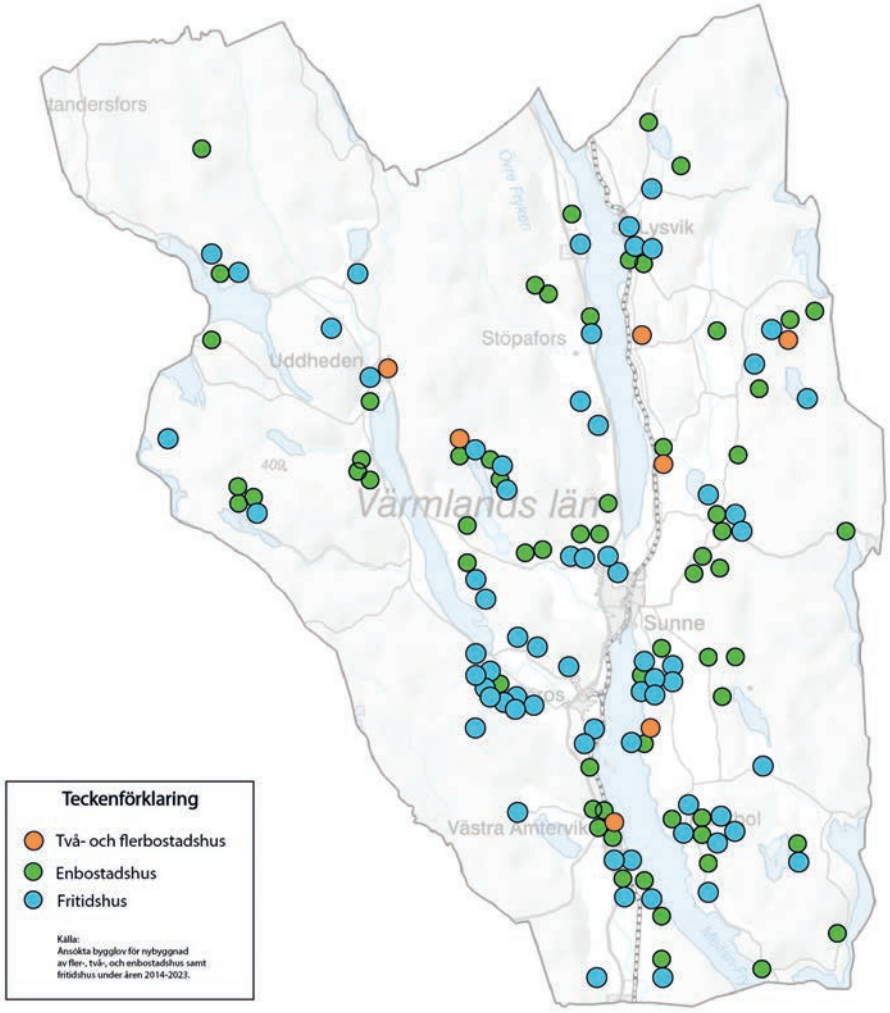
Kommunens decentraliserade bebyggelsestruktur har historiska och geografiska förklaringar:

Tidigare var kommunens näringsliv huvudsakligen baserat på jord- och skogsbruk samt bruksverksamhet knuten till vattenkraften. Denna bebyggelsestruktur utgör, trots vissa kommunikationssvårigheter, också en tillgång för kommunen genom att den skapar attraktiva miljöer både för boende och tillfälliga besök.

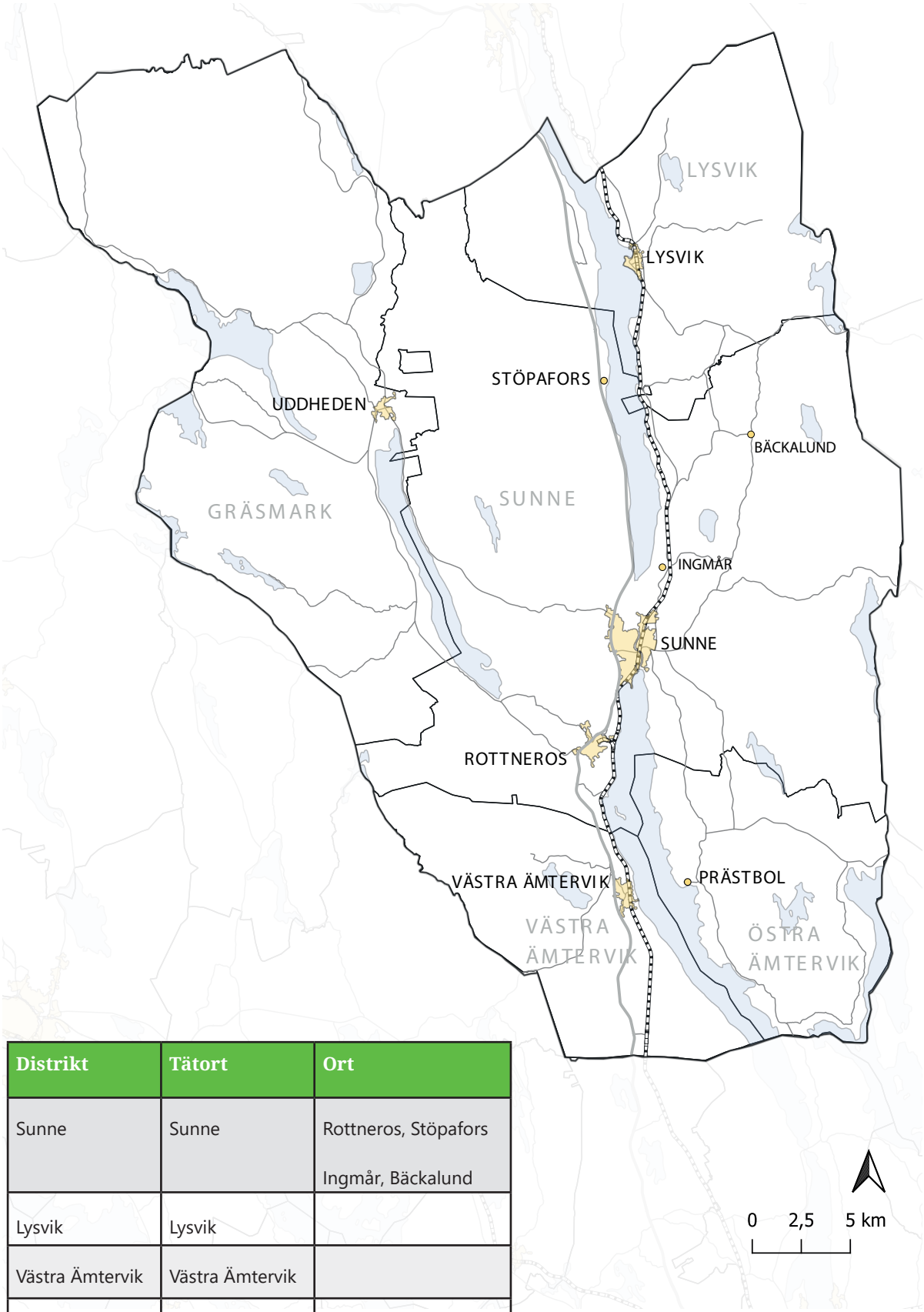
Utanför tätorterna finns en omfattande gles bebyggelse eftersom kommunen sedan gammalt är en jordbruksbygd. Denna bebyggelse ligger ofta i stråk längs dalsidorna, i övergången mellan skogen och den öppna åkermarken. Den glesare bebyggelsestrukturen har till stor del vuxit fram organiskt genom arvsskiften och inflyttning. Bebyggelsen är inte detaljplanerad och består till stor del av gårdar där jordbruksverksamheten numera har upphört. Många gårdar är småbruk och torp, men ett karakteristiskt inslag är också de gamla herrgårdarna med mycket stora mangårdsbyggnader som ofta ligger i slutet av långa alléer. Exempel på sådana herrgårdar är Rottneros och Gårdsjö.

Vid sidan om jordbruksbygden finns ett antal detaljplanelagda fritidshusområden, av vilka några helt eller delvis är outbyggda.

Nedan redovisas karta över vart bygglov sökts för nybyggnation under perioden 2014-2023. Totalt inkom ca. 200 ansökningar om nybyggnation för bostäder i kommunen (inklusive Sunne tätort).

Ovan: Översiktskarta över ansökta bygglov för nybyggnation utanför Sunne tätort.

Distrikt	Tätort	Ort
Sunne	Sunne	Rottneros, Stöpafors Ingmår, Bäckalund
Lysvik	Lysvik	
Västra Ämtervik	Västra Ämtervik	
Östra Ämtervik		Prästbol
Gräsmark	Uddheden	

Ovan: Tabell och översiktskarta distriktsgränser, tätorter och orter.

Befolkningsstruktur

Befolkningsmängden i Sunne kommun uppgick år 2024 till 13356 invånare. Kommunen har historiskt sett haft en relativt jämn befolkningsutveckling med endast mindre variationer från 1970 talet.

Från 2012 och fram till översiktsplanens uppstart har befolkningen ökat. Bostadsförsörjningsprogrammet (2023) redovisar att ökningen under perioden kan härledas till olika faktorer, 2015 ökade inflyttningen främst från utlandet och 2021 inflyttning från andra kommuner inom länet.

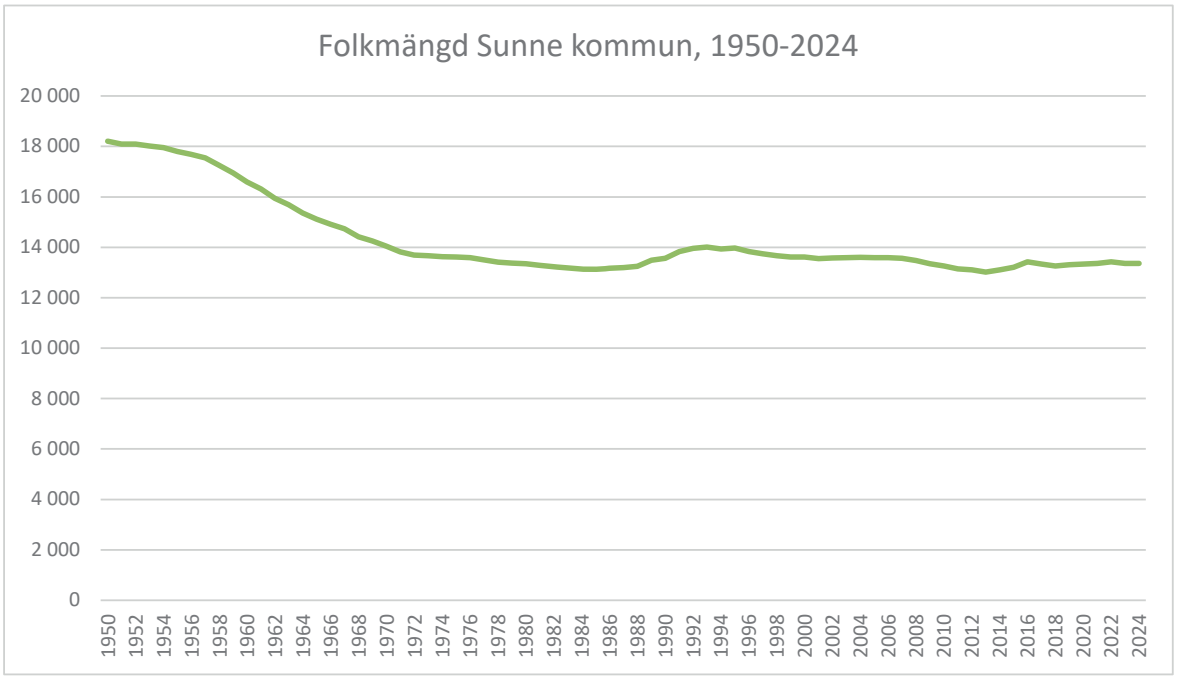
I bostadsförsörjningsprogrammet redovisas prognosen en befolkningsökning från 13418 år 2022 till 13799 år 2032.

I kapitel 2, ”Utvecklingsinriktning” redovisas hur översiktsplanen arbetats fram utifrån redovisad befolkningsstruktur, prognos samt val av årtal för befolkningsstatistik.

Även fördelningen mellan invånare i tätort och landsbygd har varit stabil.
I kommunen bor 51,2 % av befolkningen på landsbygden (SCB, 2020). Utvecklingen inom kommunens olika distrikt varierar dock. Befolkningsmängden har mellan 2015-2022 ökat för Västra Ämtervik, Östra Ämtervik, Sunne och Lysvik. En minskning har skett i Gräsmark. Störst procentuell ökning har skett i Lysvik som under perioden ökat 2,75% följt av Sunne med en ökning på 2,14 %.

Distrikt	2015	2022	Differens
Sunne	8910	9101	2,14%
Lysvik	1489	1530	2,75%
Västra Ämtervik	1030	1039	0,87%
Östra Ämtervik	790	799	1,15%
Gräsmark	984	945	-3,96%

(SCB, 2024)

Ovan: Diagrammet visar hur befolkningsmängden i Sunne varierat mellan 1950-2024 (SCB,2025).

PROCESSEN

Inför revideringen av den kommunomfattande översiktsplanen har kommunen beslutat att samordna denna process med framtagande av en uppdaterad kommunstrategi. En bred medborgardialog har förts under våren 2024 i syfte att inhämta synpunkter på Sunne kommuns identitet, service och inriktning för utveckling.

Arbetet med översiktsplanen har drivits av verksamhet Samhällsbyggnad i samverkan med SBK Värmland AB. Politisk styrgrupp för arbetet har utgjorts av representanter för alla partier i kommunfullmäktige.

Efter planprocessens granskningsskede har tidigare framtagna tematiska tillägg och fördjupningar arbetats in i översiktsplanen. Detta föranleder ett omtag av granskningskedet varav denna handling namnges som Granskningshandling 2. Även granskningsskede 2 ställs ut och allmänhet har möjlighet att yttra sig innan planförslaget revideras inför antagande.

Planprocessen

Vi är här

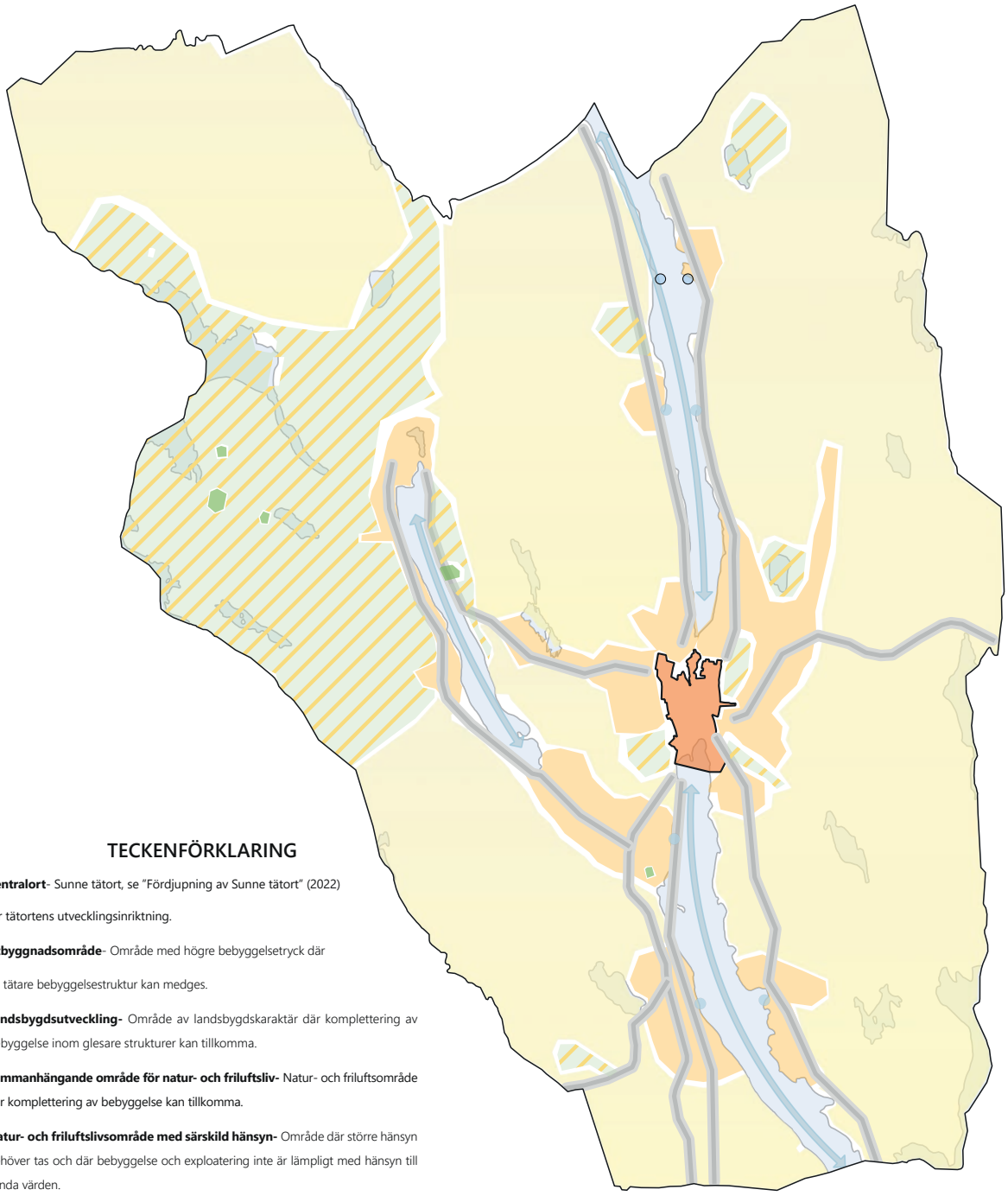
2. UTVECKLINGSINRIKTNING

I kapitlet redovisas översiktsplanens utvecklingsinriktning. Denna visar översiktsplanens intentioner på en övergripande och strategisk nivå. Fokus för utvecklingsinriktningen är indelad i tre teman: Bebyggelse, natur och friluftsliv samt kommunikationer. För varje temaområde redovisas kommunens ambitioner för kommunens långsiktiga utveckling.

Utvecklingsinriktningen i översiktsplanen grundar sig i den politiska styrgruppens löpande inriktningsbeslut under arbetets gång. Detta har i sin tur baserats på avstämningar med externa parter, medborgardialogen för kommunstrategin samt avgränsningssamrådet med Länsstyrelsen i Värmland.

Utvecklingsinriktningen baseras i grunden på att möjliggöra för individen att utveckla sig själv, äganderätten och sina möjligheter till ett gott liv i Sunne kommun. Historiskt har Sunne kommun haft en tradition av självförsörjande, entreprenörskap och ett dynamiskt och starkt närings- och föreningsliv. Traditionen kan härledas till ett starkt jord- och skogsbruk samt avsaknad av ett dominant bruk vilket har skapat en resilient och utvecklingsfokuserad kultur i kommunen.

TECKENFÖRKLARING

Centralort- Sunne tätort, se "Fördjupning av Sunne tätort" (2022) för tätortens utvecklingsinriktning.

Utbyggnadsområde- Område med högre bebyggelsetryck där en tätare bebyggelsestruktur kan medges.

Landsbygdsutveckling- Område av landsbygdskaraktär där komplettering av bebyggelse inom glesare strukturer kan tillkomma.

Sammanhängande område för natur- och friluftsliv- Natur- och friluftsområde där komplettering av bebyggelse kan tillkomma.

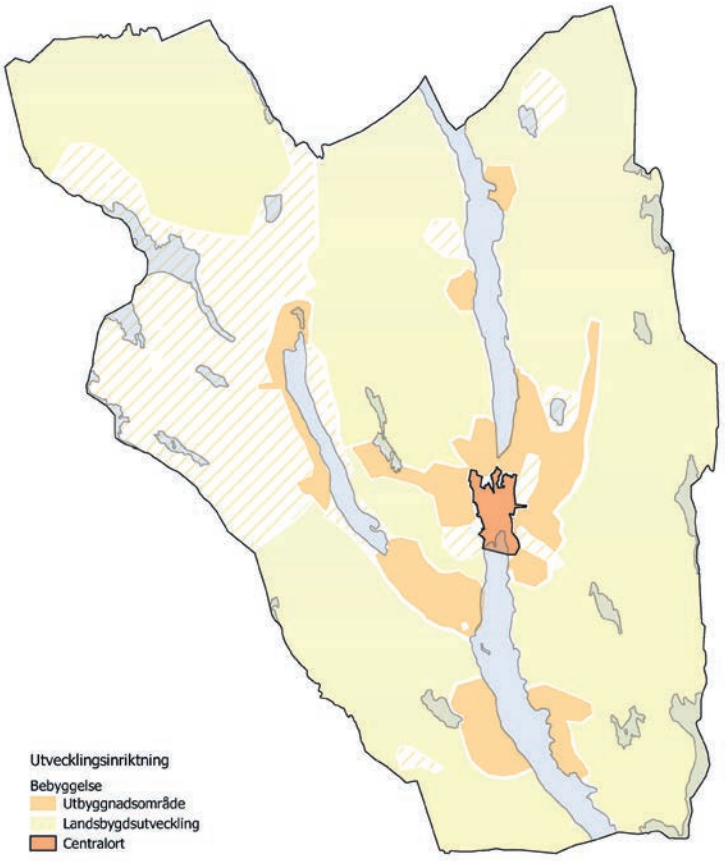
Natur- och friluftslivsområde med särskild hänsyn- Område där större hänsyn behöver tas och där bebyggelse och exploatering inte är lämpligt med hänsyn till kända värden.

Viktig funktion, vatten- Befintliga småbåtshamnar med utvecklingspotential för det vattenburna friluftslivet

Viktigt samband för natur- och friluftsliv, vatten- Viktiga kopplingar för naturvärden och det vattenburna friluftslivet.

Viktiga förbindelser- Väg och järnväg av betydelse för nationell, regional och kommunala samband.

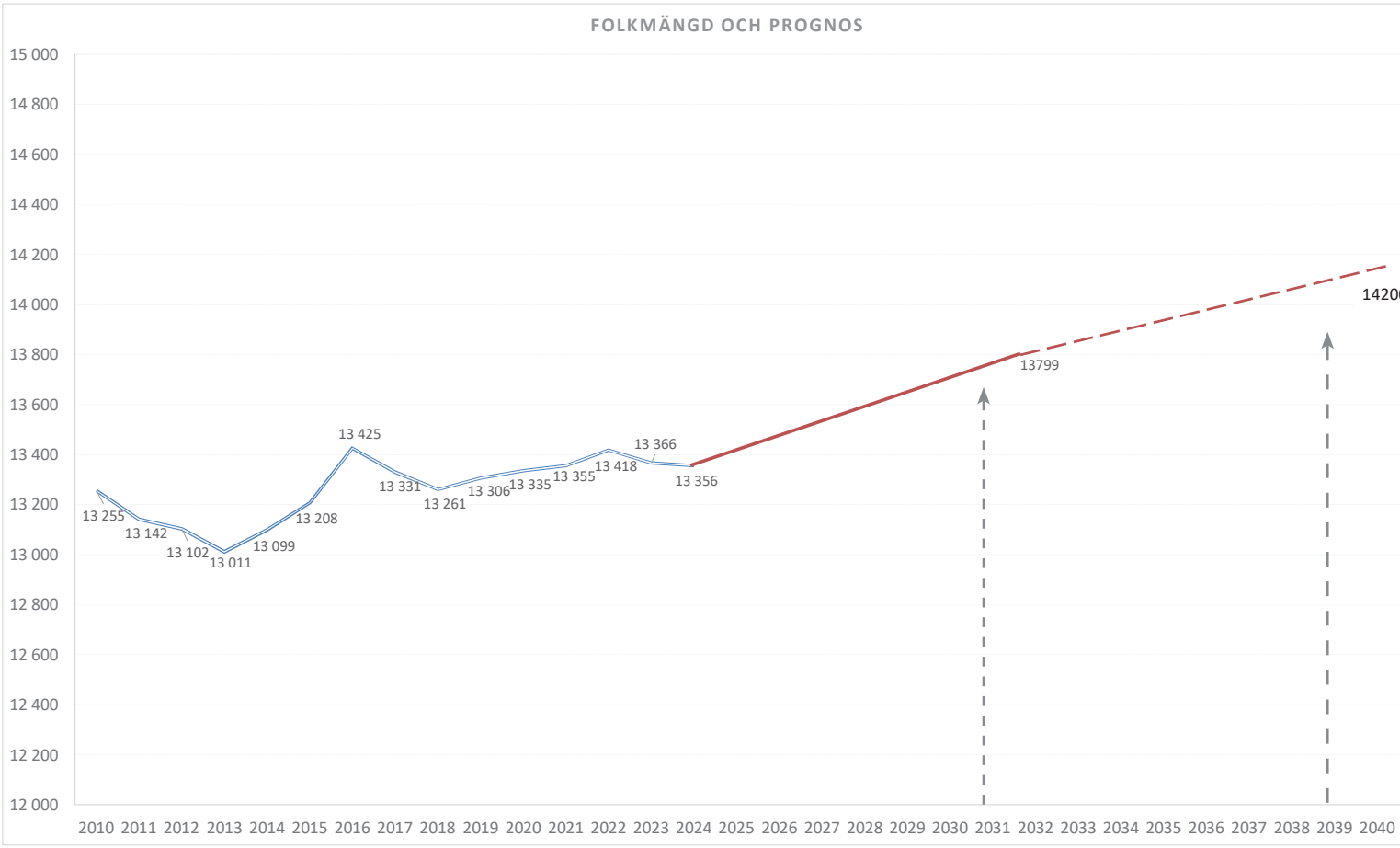
0 2,5 5 km

Sunne växer

Utgångspunkten för översiktsplanen är att befolkningen i kommunen kommer att öka inom översiktsplanens tidsperiod (2024-2040) och utvecklingsinriktningen för bebyggelse syftar till att möjliggöra denna potentiella befolkningsökningen.

Befolkningsprognosen för Sunne kommun (2023) visar en befolkningsökning från 13418 år 2022 till 13799 år 2032. Utvecklingsinriktningen baseras på en framskrivning av prognosen till översiktsplanens målår 2040 där befolkningsmängden då antas uppgå till cirka 14200. I en senare framtagen prognos redovisas en befolkningsminskning år 2032 till 13358 invånare. Skillnaderna mellan prognoserna har tagits i beaktning och en avvägning mellan de båda har gjorts, men då kommunen har ett mål om ökad befolkning, och i syfte att möjliggöra en god planberedskap har den tidigare prognosen som visar på en befolkningsökning

Ovan: Tabell som visar befolkningsförändring 2010-2024 (blå linje), befolkningsprognos i bostadsförsörjningsprogrammet (röd helstreckad linje) samt framskridning av prognosen till år 2040 (röd streckad linje).

varit styrande.

Vidare antas fortsatt fördelningen mellan befolkning på landsbygd och i tätort kvarstå. Detta medför att översiktsplanen beräknar att år 2040 bor omkring 50 % av befolkningen utanför tätorterna.

I bostadsförsörjningsprogrammet redovisas en förhållandevis större befolkningsökning i Borgeby, Bäckalund och Gettjärn. Dessa områden och annan tätortsnära landsbygd där det råder större efterfrågan redovisas som ”Utbyggnadsområde” Områdena är attraktiva landsbygdsområden där nytillkommande bebyggelse kan förväntas tillkomma i högre grad genom kompletteringar inom befintliga bebyggelsestrukturer.

Utveckling där drivkrafter finns

I Sunne kommun ska det vara möjligt att bosätta sig både i tätort eller på landsbygd. Utbudet av boendemiljöer ska vara brett och utgå ifrån platsens förutsättningar. Utvecklingsinriktningen pekar därav ut områden för bebyggelseutveckling i olika skalor inom hela kommunen.

Kommunens förhållningssätt till bebyggelseutvecklingen är att invånarnas vilja ska driva vart utveckling sker. Utveckling i mindre tätorter och landsbygd är viktig varav kommunen ska arbeta för att stödja lokala initiativ samt verka för aktiva bygder.

Inom ramen för FÖP Sunne tätort ska utvecklingen fortsatt vara primärt kommunalt driven avseende de utvecklingsområden som där pekas ut för bostäder och verksamhetsmark. Kommunen värnar om individens frihet och äganderätten. En utveckling styrd från gräsrotsnivå med stöd från kommunen har möjlighet att skapa bygder med stärkt identitet, stolthet och engagemang. Baserat på denna ambition redovisar inte översiktsplanen antalet tillkommande bostäder i respektive utbyggnadsområde. För att möjliggöra för befolkningsmålet, 14200 invånare, behöver cirka 400 bostäder tillkomma i kommunen, varav 50-115 ryms inom FÖP Sunne tätort.

Väsentligt samhällsintresse

För Sunne kommun är utvecklingen av boende på landsbygd och tätortsnära landsbygd av väsentligt samhällsintresse då denna utgör en betydande del i kommunens bostadsförsörjning. Utvecklingen i Sunne kommun kan inte ske endast genom förtätning av befintliga orter. Därutöver är de boendekvaliteter som finns i kommunen ofta belägna utanför tätort. Vidare är en utveckling av verksamhetsmark i anslutning till större kommunikationsleder och tätorter av väsentligt samhällsintresse för kommunen.

Sunne tätort

Intentionerna för Sunne tätorts framtida utveckling redovisas närmare i fördjupning av översiktsplanen (2020).

Utvecklingen i centralorten bygger på fyra principer som redovisas i fördjupningens utvecklingsstrategi:

- Ett levande centrum
- Starka kopplingar
- Vatten och vegetation i fokus
- Bygga hållbart

Sammanfattningsvis ska Sunne tätort fortsätta att växa som en småstad med fokus på centrumhandel, kultur och besöksnäring. Centrum ska utvecklas genom förtätning och flexibel användning för att skapa ett levande centrum och extern handel ska inte medges. För att öka attraktiviteten bör tillgången till vattnet och tätortsnära skog stärkas. Bättre kommunikationsmöjligheter kan leda till minskade avstånd och en ny bro norr om tätorten avlastar centrum från tung trafik. Vidare bör utvecklingen ta hänsyn till de faktorer som kan påverka miljö, hälsa och säkerhet för att uppnå ett hållbart byggande.

Fördjupningen för Sunne tätort möjliggörs omkring 50-115 nya bostäder samt 100 hektar industrimark. Utpekad industrimark på östra sidan tätorten är dock beroende av anläggande av en ny bro för att inte öka tunga transporter genom centrum.

Tätorter och utbyggnadsområden

Förtätning och utbyggnad inom och i anslutning till befintliga tätorter och småorter pekas i ut som utbyggnadsområden.

Områdena utgörs av tätort, småort och närliggande landsbygdsområden. Landsbygdsområdena besitter många av de kvaliteter som efterfrågas vid boende på landsbygd men har fortsatt en närhet till service och kommunikationer. Inom dessa områden kan en större komplettering av bebyggelse medges.

Utbyggnadsområdena är kärnan i utveck lingsinriktningen där majoriteten av tillkommande bebyggelse inom planperioden förväntas. Utpekandet av områden har gjorts utifrån bostadsförsörjningsprogram, förhandsbesked, bygglovsansökningar och förfrågningar om ny byggnation.

Vissa orter utgör även serviceorter inom vilka kommunen har en ambition att arbeta för bevarad eller stärkt servicenivå.

Ställningstagande

- Kommunen ska stödja de drivkrafter som finns och arbeta för aktiva bygder.
- Tätare bebyggelsestrukturer kan medges.
- Ta vara på och utveckla områdena utifrån deras befintliga kvaliteter.
- Bevara eller utveckla serviceutbudet i enlighet med kommunens serviceplan.
- I serviceorterna är det positivt med olika boendeformer för livets alla skeden.

Landsbygder

Fördelningen av befolkning mellan landsbygd och tätort har historiskt varit jämn i kommunen. Sunne kommun vill fortsätta möjliggöra boende i glesare strukturer och bevara den bebyggelsetradition som finns i kommunen. Detta möjliggör en levande landsbygd, underlättar jord- och skogsbruksverksamhet samt bevarar kulturmiljön på landsbygden. Utvecklingsinriktningen främjar även kompletterande verksamheter såsom gårdsförsäljning, övernattningsmöjligheter och besöksnäring.

I utvecklingsinriktningens utpekade landsbygdsområden förväntas inte en lika hög grad av nybyggnation.

De serviceorter som finns ligger utspridda i kommunen vilket innebär att vissa servicefunktioner finns på ett närmare avstånd än andra. Kravet på vilken service som kan förväntas på landsbygderna är lägre än i tätorterna. Dock innebär digitaliseringens möjligheter ett utökat serviceutbud, möjlighet till hemarbete och ett bekvämare liv på landsbygden.

Komplettering av bebyggelsen på landsbygden är en del av kommunens bostadsförsörjning och således ett väsentligt samhällsintresse. Detta innebär att kommunen anser att komplettering av bostadsbebyggelse kan ske på jordbruksmark och redovisar inga restriktioner kring ej lämpliga lokaliseringar. Kommunen bedömer exploatering av jordbruksmark i det enskilda ärendet men ställer sig i grunden positiv till en bostadsutveckling på landsbygden även vid konflikt med jordbruksmarkens värden.

Ställningstagande

- Möjliggör boende i glesare strukturer efter individens önskemål.
- Bostadsbyggande är av högre prioritet än bevarande av jordbruksmark. Konflikt mellan jordbruksmarken värden och exploatering avgörs i det enskilda ärendet. Boende på jordbruksmark kan möjliggöra de värden som ett landsbygdsboende har, exempelvis egen odling och djurhållning.
- Verka för tillgång till fiber och digital infrastruktur.
- Arbeta förebyggande och innovativt för att hitta samordningslösningar och utveckla nya sätt att säkerställa tillgängligheten till service.
- Verka för flexibla kollektivtransporter på landsbygden.
- Ett boende på landsbygden bör ge möjlighet till odling, djurhållning och tillgång till egen bränsleved. Kommunen ställer sig därav positiv till att stycka av större bostadsfastigheter.

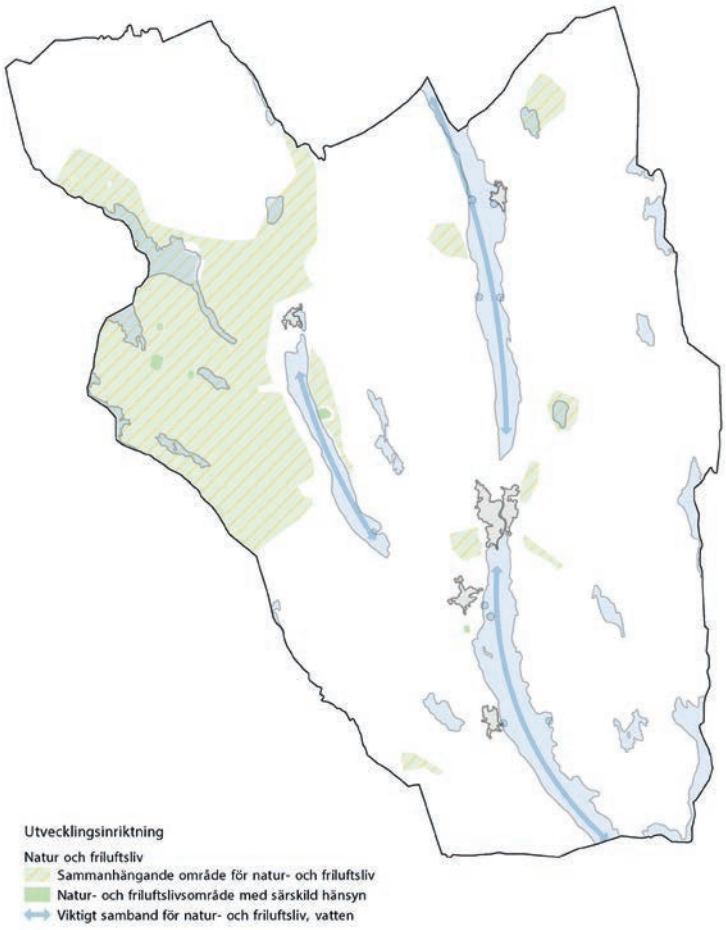
Verksamheter

Sunne kommun anser att verksamhetsmark är ett väsentligt samhällsintresse och kommunen har ett behov av planreserv för verksamhetsmark. En del av behovet härleds till att verksamhetsmarken i östra delen av Sunne tätort är beroende av en ny bro. Innan en bro kommer till stånd finns det begränsad tillgång till lämplig verksamhetsmark, varav nya verksamhetsområden föreslås på västra sidan av Fryken och i anslutning till E45.

Under översiktsplanens framtagande har flera platser studerats utifrån platsens förutsättningar och värden, med fokus på jordbruksmark och lokaliseringsalternativ (studerande områden redovisas som bilaga till översiktsplanen). Lämpliga lokaliseringar för verksamhetsmark i anslutning till Sunne tätort bedöms vara invid E45 och entré till Sunne tätort.

Ställningstagande

- Möjliggör utveckling av verksamheter i infrastrukturnära lägen.
- Underlätta för mindre företag och verksamheter på landsbygden för att skapa en livskraftig landsbygd.
- Vid konflikt mellan verksamheter i konkurrenskraftiga lägen och jordbruksmark är verksamhetsmark generellt av högre prioritet och ett väsentligt samhällsintresse.
- Att skapa möjligheter för en vägbrokoppling i norr för att avlasta Storgatan-Sundsbron och minska andelen tung trafik genom centrum, för ökad trafiksäkerhet och bättre miljö (utifrån luftkvalitet, buller, trafiksäkerhet gående och cyklister framförallt barn och unga, framkomlighet för räddningstjänsten m m).

Rikt friluftsliv

Sunne kommun har en rik natur med höga friluftsvärden.

Större sammanhängande friluftsområden utgörs av Fryksdalen och Finnskogarna som omfattas av riksintresseanspråk och flera andra skyddstyper.

Blåstruktur

Sunne har växt fram i anslutning till Fryken och sjön har gett kommunen betydande förutsättningar för dess historiska utveckling. Idag nyttjas sjön främst för friluftsliv av både kommuninvånare och besökande.

Kommunen vill fortsätta stärka Frykens och Rottnens roll genom ökad tillgänglighet för vattenburet friluftsliv och naturupplevelser. Utvecklingen ska i balans med sjöarnas naturvärden.

Befintliga hamnar pekas ut för bevarande och utveckling (viktig funktion, vatten på utvecklingsinriktningskarta), bland annat hamn för Kyrkbåten mellan Lysvik och Bjälverud. Kommunen ser även positivt på fler småbåtshamnar för attraktiva boenden och för besöksnäring.

Grönstruktur

Naturreservat och Natura 2000 områden har pekats ut som områden med särskild hänsyn. Inom områdena är det inte lämpligt med bebyggelseutveckling utan områdenas frilufts- och biologiska värden ska bevaras och stärkas.

Inom andra för kommunen viktiga natur och friluftsområden kan viss bebyggelse medges, för bostadsändamål eller för att stärka besöksnäringen i områdena.

Finnskogen är det största utpekade naturområdet i kommunen. Området har unika natur- och friluftsvärden samt kulturhistoriska värden av bebyggelse och gruvdrift. Finnskogens miljöer är viktiga besöksmål och en del av ett potentiellt världsarv.

De sammanhängande grönstrukturerna består också av jordbruksmark. Kommunen ser positivt på brukande av marken och vill genom boende på landsbygden öka möjligheten till småskaligt jordbruk.

Nära naturupplevelser

De tätortsnära grönområdena och vattendragen är viktiga rekreationsområden för vardagligt friluftsliv och ökat välbefinnande. Grön- och vattenområden och anläggningar i tätortsnära områden är en viktig del i att skapa attraktiva boendemiljöer och ökad folkhälsa. I utkanten av Sunne tätort kan flest intressekonflikter mellan grönområden och utveckling uppkomma varav det är viktigt att säkerställa goda natur- och friluftsområden. I kommunens övriga delen finns god närhet till naturområden varav det på dessa platser istället är viktigt att se över utbudet av fritidsaktiviteter.

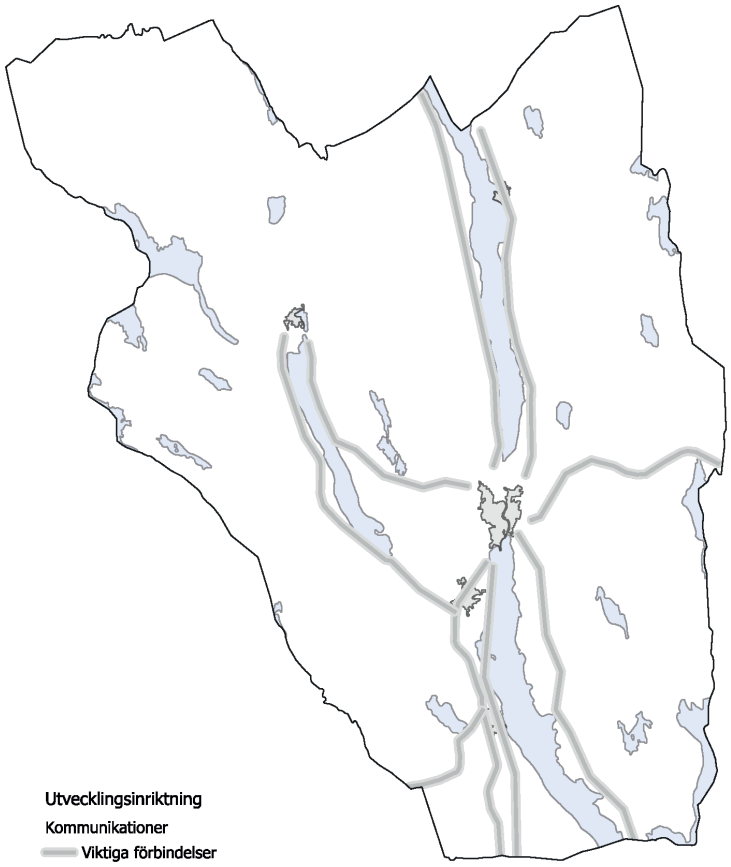
Bevarande grönområden i den bebyggda miljön besitter även viktiga reglerande ekosystemtjänster i form av exempelvis dagvattenfördröjning, erosionsskydd och temperaturreglering.

Riksintresseområden

Vid en översyn av riksintressen i kommunen har delar av riksintresse för naturvård och rörligt friluftsliv pekats ut för förändrade områdesgränser.

Ställningstagande

- Närhet till rekreationsområden, fritidsaktiviteter och naturupplevelser.
- Tillgängliggöra vattenburet friluftsliv.
- Naturreservat och Natura 2000- områden ska bevaras eller utvecklas. Inom områdena råder restriktivitet mot bebyggelse.
- Verka för förändrade riksintresseområden för naturvård och rörligt friluftsliv inom delar av kommunen.
- Prövning för bostadsbyggande inom gulstreckat område ska kunna ske från fall till fall utifrån respektive plats förutsättningar.
- Finnbygdens miljöer är ofta viktiga besöksmål och potentiellt världsarv. Finnbyggdens miljöer bör stärkas som besöksmål på ett hållbart sätt som utgår från platsernas kulturhistoriska värde.

Goda kommunikationer

Sunne kommun är beläget i ett nordsydligt transportstråk av nationell och regional betydelse. Fryksdalsbanan utgör ett viktigt kommunikationsstråk för kommunen som innebär ett hållbart och enklare sätt att resa och arbetspendla. Stråket har flera stationer inom kommunen och sträcker sig mellan Torsby och Kil. I nord-sydlig riktning sträcker sig även E45 som utgör en nationellt viktig led för både person- och godstrafik.

Utöver det nord-sydliga stråket är Lv241 mot Munkfors och Lv239 mot Arvika viktiga mellankommunala sträckor som nyttjas av bland annat arbetspendlare till Munkfors, Hagfors och Arvika.

Sunne kommun arbetar för flexibla och hållbara transporter i hela kommunen. I kommunens cykelplan finns prioriterade sträckor för utbyggnad av cykelnätet som fokuserar på säkra skolvägar.

Inom ramen för FÖP Sunne tätort pekas en ny vägbro ut norr om tätorten. En ny koppling över Fryken är viktig för kommunens utveckling, avlastning av centrum samt för att minska sårbarheten.

Säkra skolvägar

Sunne kommuns cykelplan revideras vartannat år i syfte att uppdatera den utifrån utförda och tillkommande sträckor.

I senaste revideringen av cykelplanen (2024-2026) har de cykelvägar som medför säkrare skolvägar prioriterats. Den långsiktiga ambitionen är att sammanknyta kommunens tätorter med huvudorten. Medborgare i Sunne kommun har möjlighet att lämna in förslag på utbyggnadsstråk för gång- och cykel. Dessa förslag gås igenom inom ramen för revidering av cykelplanen.

Ställningstagande

- Genomföra utbyggnation av gång- och cykelvägar i enlighet med cykelplanen.
- Säkra skolvägar prioriteras för utbyggnad av gång- och cykelbanor.
- Långsiktigt sammanknyta kommunens tätorter med centralorten.
- Fortsatt arbete med medborgarförslag inom ramen för cykelplanen.

Järnväg

I Sunne kommun finns stationslägen längs Fryksdalsbanan i: Västra Ämtervik, Rottneros, Sunne, Ivarsbjörke, Lysvik, Edsbjörke, Öjervik, Bäckebron och Kolsnäs (sommar).

Kommunen anser att upprustning av Fryksdalsbanan är av stor vikt. En upprustning av banan kommer att innebära bättre möjligheter för arbetspendling och godstransporter till och från norra Värmland och satsningen hade varit viktig för den regionala utvecklingen och en övergång till ett mer transporteffektivt samhälle.

Ställningstagande

- Bibehåll öppna stationslägen för fortsatt god tillgänglighet.
- Ökad standard på Fryksdalsbanan.

Arbetsmarknad

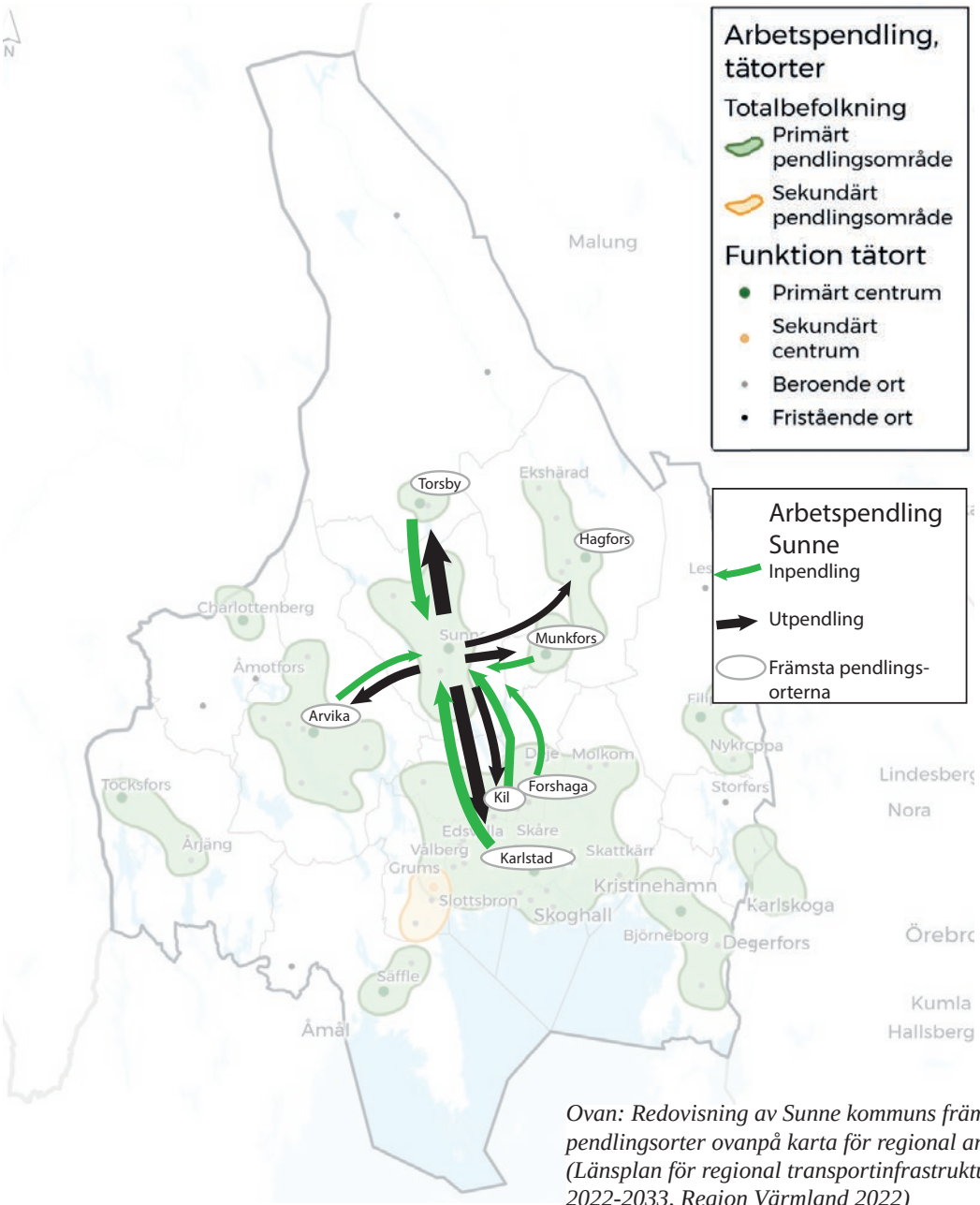
Sunne är beläget i ett pendlingsstråk som sträcker sig i nord-sydlig riktning mellan Torsby och Kil/Karlstad. Välfungerande pendlingsmöjligheter är av betydelse för kommunen. Arbetskraft pendlar både in och ut ur kommunen, där fler pendlar ut. Störst utbyte sker mellan Sunne/Torsby och Sunne/Karlstad via E45 och Fryksdalsbanan.

Arbetspendling sker även till och från Munkfors och Arvika i större utsträckning än till och från andra orter. Munkfors är beläget endast 3 mil från Sunne tätort och Lv241 är en viktig vägsträcka för kommunerna. Vägen nyttjas även för arbetspendlande till och från Hagfors. Lv241 listas i länstransportplanen som en viktig regional funktion.

För kommunen är även Lv238 till Arvika en viktig förbindelse utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv.

Ställningstagande

- Fryksdalsbanan, E45, Lv241 och Lv238 är viktiga förbindelser för god arbetspendling. Torsby flygplats är en viktig nod för hela norra Värmland.
- Kommunen ska arbeta för en god vägstandard.

Ovan: Redovisning av Sunne kommuns främsta in- och utpendlingsorter ovanpå karta för regional arbetspendling (Länsplan för regional transportinfrastruktur i Värmland 2022-2033, Region Värmland 2022)

Landsbygd

Utvecklingsinriktningen pekar ut bebyggelseutveckling i tätortsnära landsbygd samt glesare landsbygdsområden.

Det är för kommunen viktigt att även de mindre vägarna i kommunen har en god standard och kan trafikeras av både persontrafik och tyngre trafik. I länstransportplanen beskrivs en risk att de mer lågt trafikerade vägarna inte får nog medel i den nationella planen vilket kan innebära att dagens funktion inte kan upprätthållas och tung trafik inte kommer kunna trafikera vägar på samma sätt.

Förutom ett minskat underhåll riskerar de mindre vägarna att alltmer påverkas av klimatförändringarna.

Vidare har Sunne kommun i samverkan med Värmlandstrafik testat att införa X-linjen på landsbygden. Testet har visat att tillgängligheten för besökare har ökat samt att ytterligare arbete för att nå ett ökat resande bland boende inom landsbygderna kan behöva göras. Linjen kommer att bli permanent på sommartid. Detta är en viktig del i att möjliggöra en hållbar och användarvänlig kollektivtrafik på landsbygden. Utöver X-linjen har även mixtrafik införts vilket tillåter allmänheten att nyttja befintliga skolskjutsar. Mixtrafiken leder till att kollektivtrafik blir tillgänglig för tidigare otrafikerade sträckor samt ökar möjligheten till en social fritid för skolelever på landsbygden när kompisar får följa med i skolskjutsen.

Ställningstagande

- Upprätthålla en god standard på det mindre trafikerade vägnätet.
- Arbeta för att möjliggöra en mer flexibel kollektivtrafik på landsbygden.

Ovan: Bild från Tiskaretjärn (källa WSP, 2024)

Sunne kommun har en rik och varierande landsbygd med unika kvaliteter. I detta avsnitt redovisas en fördjupad utvecklingsinriktning för bygderna. Bygderna är avgränsade utifrån distriktsgränser, med undantag för distrikt Sunne som är så stort att det delats upp i tre delar.

Läsanvisning

Fördjupning av utvecklingsstrategin för de olika bygderna har gjorts för att belysa de olika bygdernas förutsättningar.

Under förutsättningarna redovisas även prognos för befolkningsförändringar inom bygden. Dessa är hämtade ur bostadsförsörjningsprogrammet (2023) som används som underlag till hela översiktsplanen, se sid. 14. För vissa av bygderna visar prognosen en negativ befolkningsförändring. Kommunen har dock en annan ambition och strävar efter en positiv eller neutral befolkningsförändring i alla bygder.

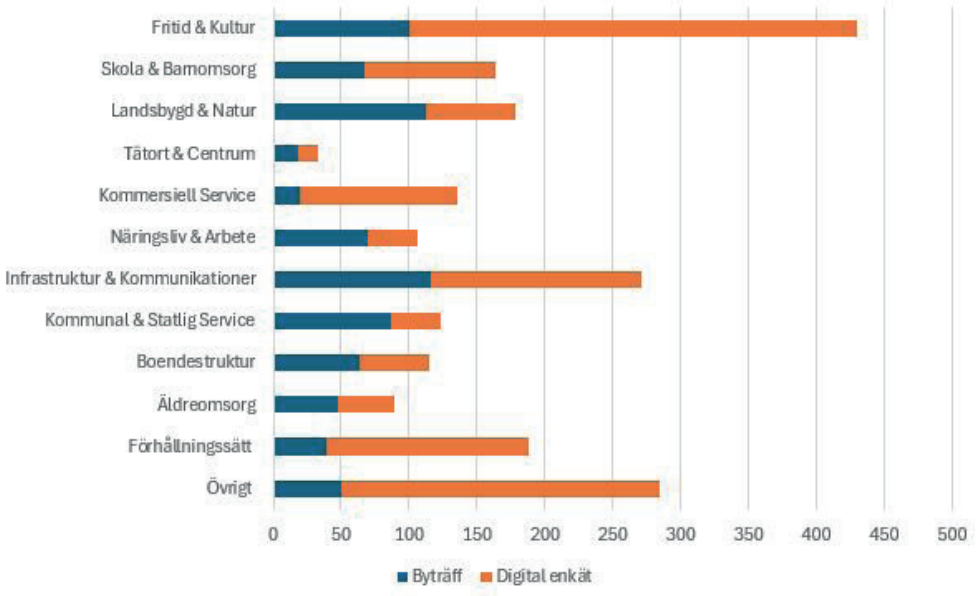
För varje bygd redovisas även **”Röster från dialog”** vilket utgörs av delar av de synpunkter som inkommit under medborgardialog (2024) samt framtidsbeskrivningar.

I **framtidsbeskrivningarna** har bygdernas potential och resultat från dialog underlag vävts samman som en vision för utveckling i bygderna som kan fungera som vägledande för vilken riktning bygderna kan utvecklas mot.

Medborgardialog 2024

Under dialogtillfällena i det inledande arbetet med översiktsplanen och framtagande av ny kommunstrategi framkom önskemål om Sunne kommuns och bygdernas utvecklingsmöjligheter. Dialogen utfördes bland annat genom byaträffar, digitala samt handskrivna enkäter, APT och skolprojekt. Dialogunderlaget har sammanställts, analyserats och bearbetats för att få fram underlag till framtidsvisioner. Analys av underlaget har bland annat gjorts i syfte att upptäcka skillnader mellan svar baserat på ålder och kön.

Vad som kan utläsas av den totala sammanställningen av dialogunderlaget är att fritid och kultur är en viktig fråga, främst för unga i kommunen. Den andra stora frågan är infrastruktur och kommunikationer, vilket har varit viktigt för alla åldersgrupper men den största frågan under byaträffarna där främst personer över 50 år medverkade.

Ovan: Sammanställning av inkomna synpunkter per kategori där digital enkät och byaträffar särskiljs .

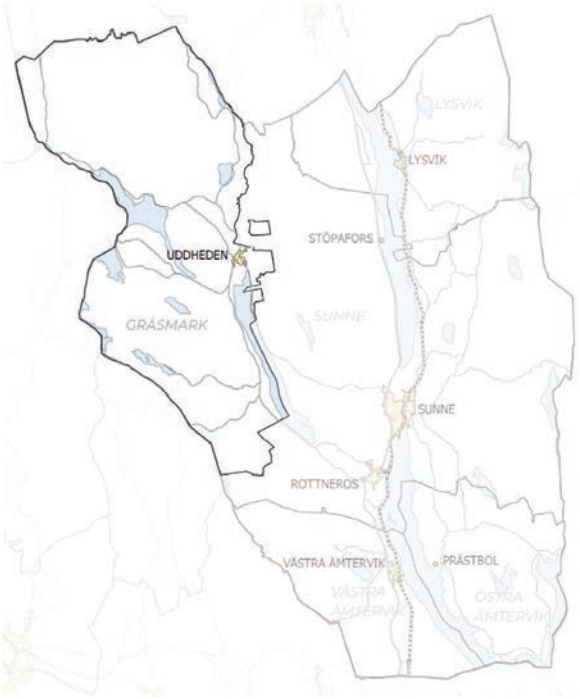
Gräsmark

Skogsbygden Gräsmark är beläget i kommunens nordvästra del och är ett distrikt fullt av natur- och friluftsvärden. I området finns tre naturreservat och flertalet välbesökta vandringsleder. De nordvästra delarna av Gräsmark är finnbygd och sedan 2018 pågår ett arbete med att området ska klassas som världsarv. Området har även en historia av bergsbrytning och längs vandringsleder kan man uppleva äldre gruvmiljöer. Längs Rottnadalen utgörs landskapet även av jordbruksmark.

Centralorten Uddheden vid Rottnens norra ände har vuxit fram som kyrkby. Den äldre bebyggelsen utgörs av den äldre kyrkans gårdar och bebyggelse från industrisamhället.

Uddheden är utpekad serviceort och idag finns skola, förskola och serviceboende för äldre i tätorten. Deltidstationen (Räddningstjänst) är en förutsättning för viss offentlig service. I området finns flera fritidsanläggningar och badplatser.

Invånarantalet i Gräsmark uppgick 2023 till 927 invånare och omkring en tredjedel av dessa är bosatta i Uddheden. Enligt bostadsförsörjningsprogrammets prognos kommer befolkningen att öka. I Uddheden finns 41 st detaljplanerade obebyggda kommunala småhustomter, varav 35 stycken är belägna i norra delen och ej avstyckade.

Arbetstillfällen på landsbygden
Gång- och cykelvägar
Räddningstjänst
Äldreboende
Turism
Världsarv
Skola
Vägstandard

Röster från dialog, 2024

***I framtidens Gräsmark** bor man i närheten av stora natur- och kulturmiljöer vare sig det är i tätort eller på landsbygd. De djupa värmländska skogarna innehåller världsarv och bergsbruksmiljöer och turismen blomstrar. En ökad möjlighet till boende längs Rottnen har lockat fler fastboende till bygden och med en flexibel kollektivtrafik är det enklare för både vuxna och ungdomar att transportera sig hållbart. I tätorten finns varierande boendeformer, bevarad service och vattenkontakt. Det finns goda möjligheter till varierade fritidsaktiviteter.*

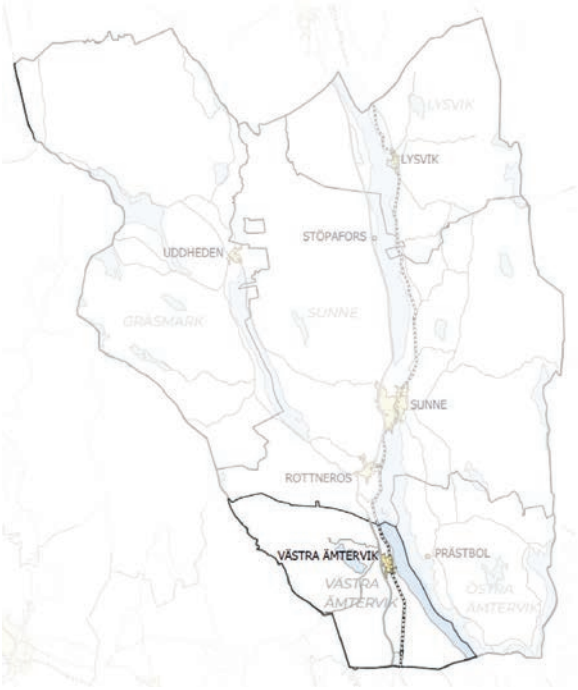
Västra Ämtervik

Västra Ämtervik är beläget i kommunens södra del invid Frykens västra strand. Bygdens huvudort var från början belägen invid Aplungen men idag är distriktets enda tätort Västra Ämtervik. Området kring tätorten, längs med ett nord-sydligt stråk utgörs av ett aktivt hävdat jordbrukslandskap. I sydväst reser sig Fryksdalshöjden där vida vyer över landskapet kan upplevas. På höjden finns även längdsskidspår och vindkraftverk.

Tätortens utveckling har gynnats av järnvägen och dess stationsläge. Tillsammans med E45 har tätorten goda förutsättningar som boende- och pendlarort i ett starkt kommunikationsstråk.

Tätorten är en utpekad serviceort och idag finns skola och förskola. Distriktets fritidsanläggningar är främst lokaliserade till tätorten.

Invånarantalet i tätorten uppgick till 375 år 2020 och i hela distriktet 1054 år 2023 (SCB). Enligt bostadsförsörjningsprogrammets prognos kommer invånarantalet öka marginellt. I Västra Ämtervik finns 9 st detaljplanerade obebyggda kommunala småhustomter.

Lekplatser
Gång- och cykelvägar
Marina
Kollektivtrafik
Fritidsaktiviteter
Äldreboende

Röster från dialog, 2024

***I framtidens Västra Ämtervik** är sammanhållningen och de ideella krafterna starka. Mycket av förändringen inom bygden sker på gräsrotsnivå med stöttning av kommunen. Nya möjligheter till fritidsaktiviteter har växt fram och i bygden har barn- och unga en rik fritid. Utveckling av verksamheter i anslutning till E45 har lockat företag till bygden och servicen i orten finns kvar. Med närheten till Fryken, järnväg och E45 finns goda möjligheter till attraktiva boenden, inom bland annat LIS-områden, i ett pendlingsvänligt läge.*

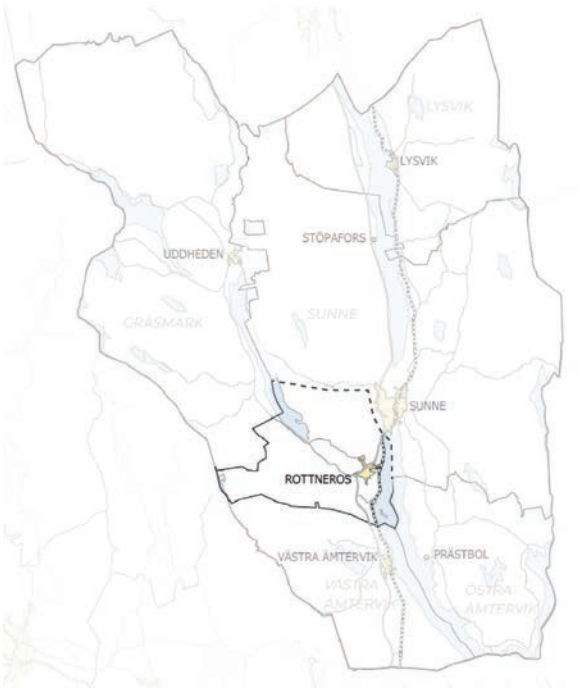
Sunne Sydväst

Sunne sydväst utgörs av Rottneros med omnejd och är den del av distrikt Sunne som är belägen söder om Lv888. I Sunne sydväst finns flera värdefulla bebyggelseområden med oförändrade bystrukturer. Landskapet utgörs av jordbrukslandskap kring Rottnadalen och Fryksdalen, med skogsmark vid Lönnhöjden och Finnfallet.

Rottneros växte fram som brukssamhälle kring stångjärnsbruket. Bruket har sedan skiftat användning till massatillverkning vilket fortsatt pågår. Herrgårdsbyggnaden uppfördes på 1930-talet och sedan anlades en blomsterpark i anslutning till herrgården. Rottneros är idag vida känt för sin park, Västanå teater och Berättarladan. Rottneros är beläget på norra sidan av Rottnan och bostadsbebyggelsen utgörs av Villastaden på södra sidan. Rottneros/Villastaden är inte utpekad serviceort. Järnvägsstation, förskola och fritidsanläggning i form av fotbollsplan och elljusspår finns. Vid Finnfallet finns alpinanläggning och cykelpark på sommarhalvåret.

Till Sunne sydväst ingår även området kring Lerälven och Sundsbergs friluftsområde.

Enligt bostadsförsörjningsprogrammets prognos kommer befolkningen att minska i Rottneros. I Rottneros finns 6 obebyggda kommunala småhustomter.

Landsbygdsfokus
Byskolor
Gång- och cykelvägar
Kultur
Finnfallet
Kommunikationer
Turism och företagshotell

Röster från dialog, 2024

***I framtidens Rottneros** har bygden fortsatt bidragit till att bygga Sunnes varumärke som kulturkommun. Turismen till Rottneros har ökat och orten utgör ett vida känt kulturcentrum. I anslutning till bruket har nya verksamheter etablerats och skapat nya arbetstillfällen i kommunen. Bygdens rika fritidsutbud med fokus på golfbana, Finnfallet och Sundsbergs friluftsområde bidrar till en aktiv fritid året runt.*
I Villastaden har nybyggnation av bostäder skapat flyttkedjor och lediga bostäder för yngre. Det finns också gott om möjligheter till attraktiva landsbygdsboenden mot Rottnen och självhushållningen och det småskaliga brukandet har ökat.

Sunne Nordväst

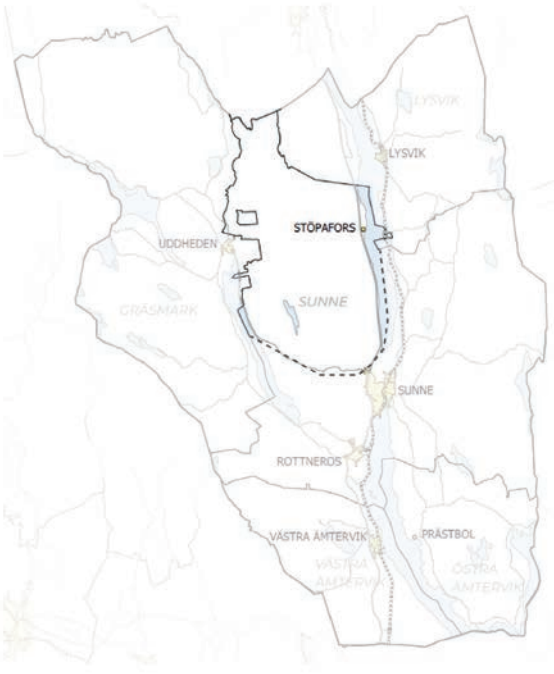
Sunne nordväst sträcker sig från Lv 888 och norrut. Landskapet består till stora delar av kuperad skogsbygd med Tossebergsklätten som känt besöksmål. Längs Fryken, Stöpafors och Rottnadalen utgörs landskapet till större del av odlingsmark.

Stöpafors - Bosebyn utgör en bebyggelsemiljö i jordbrukslandskapet med bebyggelse främst koncentrerad längs en organisk vägstruktur med bebyggelsen placerad i det öppna jordbrukslandskapet.

Stöpafors är utpekad serviceort och idag finns förskola i samhället. Vidare finns idrottshall och elljusspår. Elljusspår och fotbollsplan finns även vid Södra Viken. Motorbana finns vid Flyåsen.

I Södra Viken finns gymnasieskola och i anslutning pågår planläggning om ett större verksamhetsområde. Ett vindparksområde finns utpekat på Björnhöjden.

Enligt bostadsförsörjningsprogrammets prognos kommer befolkningen att minska i Klätten.

Offentlig service kvar
Lägenheter
Landsbygdsboende
Nyetablering av företag
Natur och jordbruk
Kommunikationer

Röster från dialog, 2024

***I framtidens Sunne nordväst** har nya verksamheter och arbetsplatser växt fram i de södra delarna till följd av Climate Arena. I Stöpafors och Gettjärnsområdet har det tillkommit fler bostäder vilket bland annat har inneburit att äldre har lättare att bo kvar i bygden.*
Stöpafors har tagit vara på läget vid Tossebergsklätten och besöksnäringen och företagsetableringar har ökat. På Flyåsens motocrossbana tränar framtidens medaljhopp och anläggningen är en viktig del för att bevara en bredd i fritidsutbudet i kommunen.

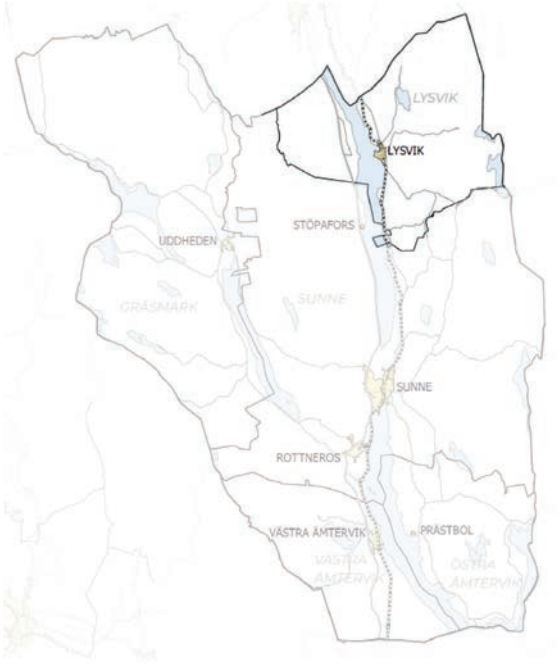
Lysvik

Lysvik ligger i norra delen av kommunen på både östra och västra sidan av Fryken. Huvuddelen av bygden med tätorten Lysvik är belägna på östra sidan. Landskapet utgörs främst av odlingsbygd utmed vattendragen men är i övrigt en starkt kuperad skogsbygd.

På västra sidan finns ingen tätort, men småorterna Bjälverud och Gullsby. Mellan Bjälverud och Lysvik kan man ta kyrkbåten över Fryken. Bebyggelsen vid Bjälverud består av ett tätbebyggt jordbrukslandskap där den äldre strukturen fortfarande är tydlig.

Lysvik är utpekad serviceort och idag finns skola, förskola och serviceboende för äldre och järnvägsstation. Deltidstationen (Räddningstjänst) är en förutsättning för viss offentlig service. Fritidsanläggningar i bygden är främst förlagda i tätorten där det finns idrottshall, fotbollsplan, lekplats och elljusspår. Elljusspår finns även vid Stor-Jangen och fotbollsplaner vid Mallbacken och Gullsby.

Invånarantalet i Lysvik uppgick 2023 till 1503 invånare varav omkring en femtedel av dessa är bosatta i tätorten. Enligt bostadsförsörjningsprogrammets prognos kommer befolkningen att öka och med undantag för Sunne distrikt kommer Lysvik göra det största ökningen i kommunen. I Lysvik finns 6 detaljplanerade obebyggda kommunala småhustomter och 0,2 ha obebyggd industrimark.

Hyreslägenheter *Äldreboende*
Strandpromenad *Gång- och cykelvägar*
Badplats Pärlan *Lekplats*
Boende vid vatten *Fritidsaktiviteter*

Röster från dialog, 2024

***I framtidens Lysvik** har invånarantalet samt Lysvik som destination utvecklats, mycket tack vare ideella krafter och LIS-områden vid Övre Fryken. Frykens pärla, Mormors glasscafé och kyrkbåten har tack vare ett ökat besöksantal kunnat utveckla sin verksamhet. Tillgängligheten till vattnet och bygdens natur- och kulturmiljöer skapar en attraktiv och livskraftig bygd på både östra och västra sidan. Skolan finns kvar och det går snabbt att transportera sig längs den upprustade järnvägen. Damfotbollen växer sig starkare och Mallbacken stärker sin position som elitsatsande klubb.*

Sunne Östra

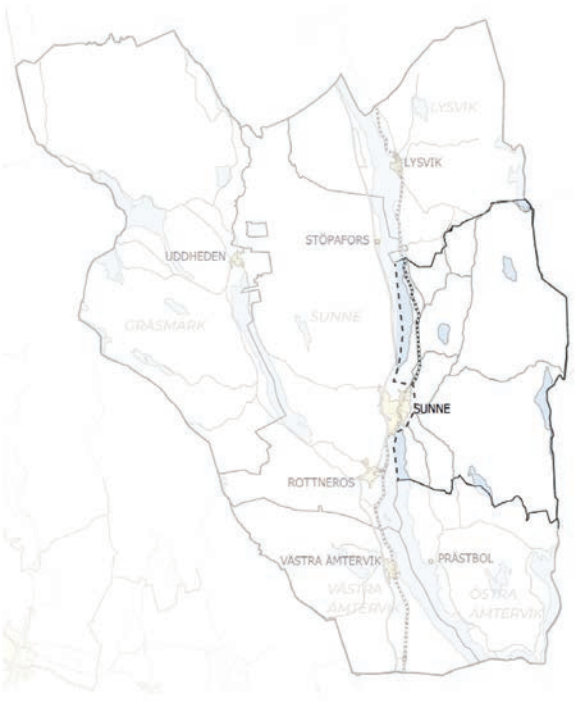
Sunne östra utgör hela östra delen av distrikt Sunne. Landskapet är varierande och består av skogsbygd i öster och nordsydliga stråk av jordbruksmark där bebyggelsen främst är lokaliserad. Bäckalund, Ingmår, Edsbjörke, Borgeby och Vitteby är några av de bybildningar som finns inom området.

I området finns viktiga kommunikationsstråk med järnvägsstationer och Lv241 till Munkfors. Cykelbana mellan Borgeby och Torsberg har nyligen anlagts och områdets möjligheter till landsbygdsboende med närhet till Sunne tätort är en av områdets styrkor.

Fritidsanläggningar är främst lokaliserade till Sunne tätort, men ridanläggning finns i Gylleby och i Bäckalund finns fotbollsplan och elljusspår. Där finns även en fristående förskola.

Kulturhistoriskt värdefulla gårdsmiljöer finns främst i söder, exempelvis Askerby radhusområde och Maggeby.

Bostadsförsörjningsprogrammets prognos redovisar en relativt större befolkningsökning i Borgeby och Bäckalund.

Befolkning på landsbygden

Skola

Fokus unga

Genomfart Sunne

Social service landsbygd

Röster från dialog, 2024

***Framtidens Sunne östra** utgör ett attraktivt område för familjer som vill bo på landsbygden men ha närhet till Sunne tätort. Sunne tätort har växt åt framförallt söder, i enlighet med FÖP Sunne tätort. Även området kring Ingmår, Borgeby och Bäckalund är attraktivt för fler boendemöjligheter och förskolan i Bäckalund finns kvar.*

Den nya bron över Fryken har ytterligare stimulerat utbyggnad av verksamhetsområden i nordöstra delen av Sunne tätort och samtidigt förbättrat kommunikationsmöjligheterna över Fryken och miljön i Sunne centrum.

Östra Ämtervik

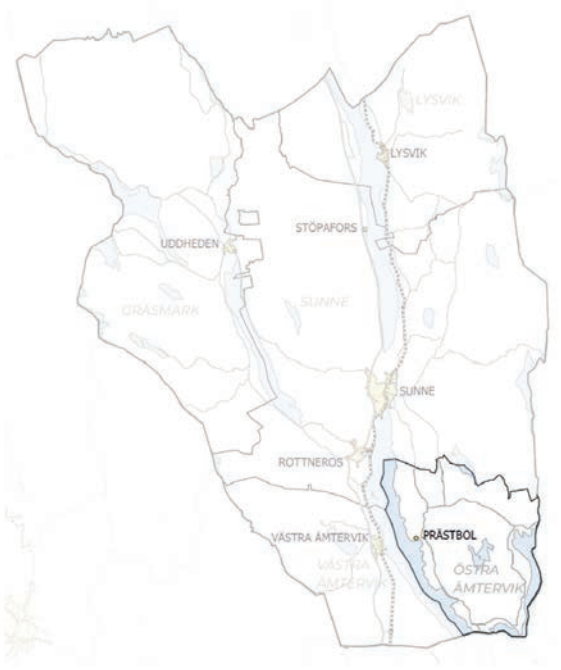
Östra Ämtervik är beläget i kommunens sydöstra del med Prästbol som huvudort.

Landskapet utgörts av aktiv odlingsbygd längs älven Ämtan och en starkt kuperad skogsbygd i östra delen. Bebyggelsen är speciell i bygden där byarna alltid legat i gräns mellan skog och odlad mark och odlingar i sluttningar mot sjöarna. I skogarna har det historiskt inte funnits någon bebyggelse.

I området finns flera utpekade värdefulla bebyggelseområden där Mårbacka gård omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Mårbacka är en känd kulturdestination och tillsammans med Alma Löv utgör bygden ett besöksmål för kulturturism.

Prästbol är en utpekad serviceort och idag finns skola och förskola. I orten finns också fotbollsplan och idrottshall. En ideell förening driver ett badhus i närområdet.

I distriktet uppgick invånarantalet till 813 år 2023. Enligt befolkningsprognosen kommer befolkningen öka marginellt. I Prästbol finns 39 detaljplanerade obebyggda småhustomter. Intresse för utbyggnad finns.

Jordbruk och djurhållning *Lanthandel*

Kommunal badplats vid Fryken

Boende för äldre *Kommunalt VA*

Röster från dialog, 2024

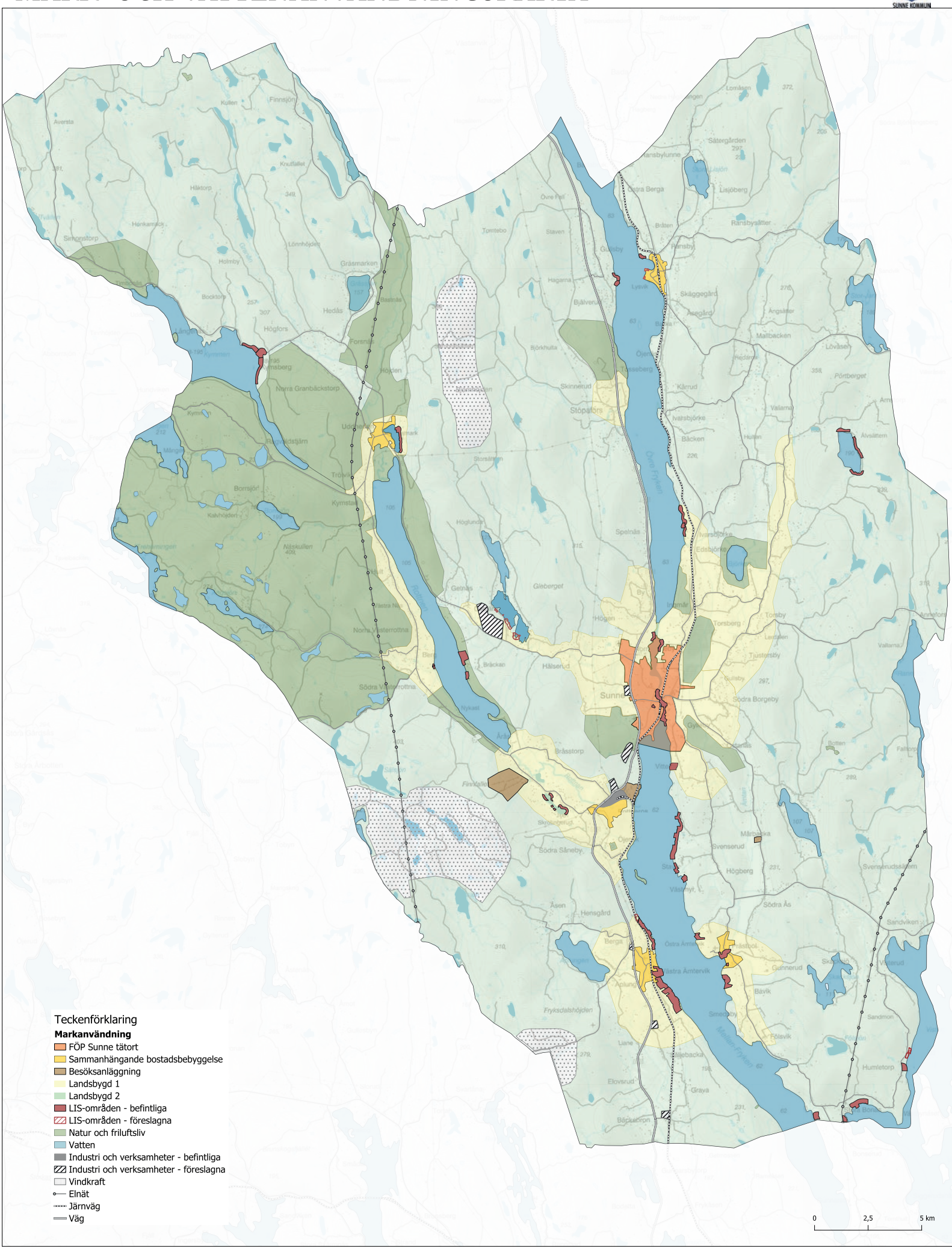
***Framtidens Östra Ämtervik** har en levande landsbygd med småskaligt jord- och skogsbruk. Den främsta bostadsutvecklingen har skett i vattennära lägen, i Prästbol samt inom jordbrukslandskapet. Sammanhållningen i bygden är stark och föreningslivet frodas.*
Distriktet som destination har utvecklats och besökare till Mårbacka och Alma löv stannar kvar och besöker fler besöksmål.

3. MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

I kapitlet redovisas översiktsplanens mark- och vattenanvändning på karta. I kapitlet görs även en fördjupning för de föreslagna utvecklingsområdena för verksamhetsmark.

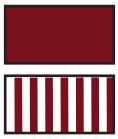
MARK- OCH VATTENANVÄNDNINGSKARTA

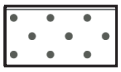
1:75 000 (A1)

Översiktsplan för Sunne kommun 2040
Granskningshandling 2026-01-21

MARKANVÄNDNING

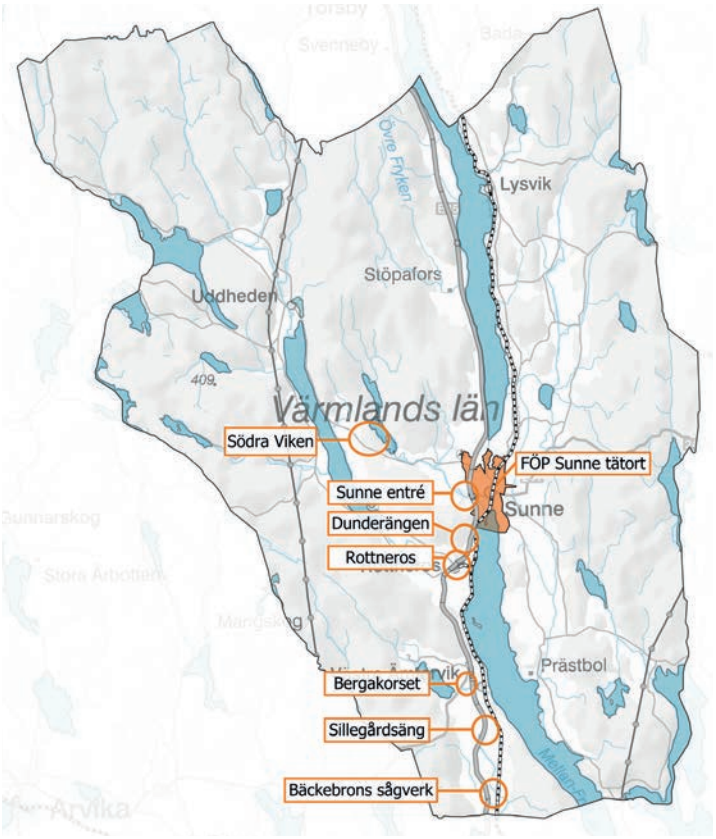
SYMBOL	BENÄMNING	BESKRIVNING	STÄLLNINGSTAGANDEN
	Mångfunktionell bebyggelse	Område med stads- och tätortsmässig karaktär.	Utpekat område omfattas av Fördjupning av översiktsplanen för Sunne tätort och dess ställningstaganden.
	Sammanhängande bostadsbebyggelse	Områden av sammanhängande bostadsbebyggelse såsom fritidshusområden och bybildning och där ett visst utbud av servicefunktioner kan finnas. Inom markanvändningen avses utveckling av befintliga strukturer, centrum, pågående markanvändning i enlighet med gällande detaljplaner samt gång- och cykelvägar.	Kommunen ser positivt på ändrad användning och utveckling av befintlig bebyggelse. Ändring av detaljplan kan krävas för betydande förändring av markanvändningen.
	Landsbygd 1	Områden av landsbygdskaraktär där flera markanvändningar är möjliga. Områdena är belägna i områden med högre bebyggelsetryck och med närhet till kommunikation och service. Inom landsbygd avses fortsatt utveckling av areella näringar och landsbygdsanknutna verksamheter parallellt med en utbyggnad och utveckling av bostadsbebyggelse. Användningen syftar till att möjliggöra en bebyggelseutveckling i enlighet med kommunens kulturhistoria och nuvarande bebyggelsestruktur. Områdena är belägna i områden med högre bebyggelsetryck och med närhet till kommunikation och service.	Landsbygdsutveckling är en prioriterad del av kommunens utveckling. Inom ”Landsbygd 1” kan en högre grad av bebyggelsetäthet medges än i övrig landsbygd. Jordbruksmark kan bebyggas om det görs på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till bebyggelsestruktur, landskap och platsens förutsättningar i enlighet med riktlinjerna i ÖP. Lämpligheten för den här bebyggelseutvecklingen kommer företrädesvis prövas med förhandsbesked och bygglov så länge inte detaljplanekravet i PBL inträder. Delar av landsbygdsområdet omfattas av gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.
	Landsbygd 2	Områden av landsbygdskaraktär där flera markanvändningar är möjliga. Områdena utgörs av en glesare bebyggelsestruktur. Inom landsbygd avses fortsatt utveckling av areella näringar och landsbygdsanknutna verksamheter parallellt med en utbyggnad och utveckling av bostadsbebyggelse i företrädesvis glesa strukturer. Användningen syftar till att möjliggöra en bebyggelseutveckling i enlighet med kommunens kulturhistoria och nuvarande bebyggelsestruktur. Områdena utgörs av en glesare bebyggelsestruktur.	Landsbygdsutveckling är en prioriterad del av kommunens utveckling. Inom ”Landsbygd 2” främjas företrädesvis en glesare bebyggelsestruktur. Jordbruksmark kan bebyggas om det görs på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till bebyggelsestruktur, landskap och platsens förutsättningar i enlighet med riktlinjerna i ÖP Lämpligheten för den här bebyggelseutvecklingen kommer företrädesvis prövas med förhandsbesked och bygglov så länge inte detaljplanekravet i PBL inträder. Delar av landsbygdsområdet omfattas av gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.
	Områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge	Områden som omfattas av tematiskt tillägg för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan) samt nya utpekade områden i översiktsplanen. I översiktsplanen pekas nytt område ut i Lysvik och Sund. Justering av LIS-område för Södra Viken föreslås samt utökning av befintligt LIS-område för Ingeby.	LIS-områden är en viktig del av kommunens bostadsförsörjning. Hänsyn till allmänhetens tillgång till strandlinjen, natur-och kulturvärden samt risker m.m. ska tas enligt kapitlet ”värden och hänsyn” samt riktlinjer för respektive LIS-område.
	Industri och verksamheter	Befintliga områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Här ingår såväl traditionella industriområden som större handelscentrum, sportarenor och annan verksamhet.	
	Nyetablering eller utvecklingsområden för industri och verksamheter.	Nya verksamhetsområden samt utveckling av befintliga.	Markens lämplighet ska prövas genom detaljplan.

MARKANVÄNDNING

SYMBOL	BENÄMNING	BESKRIVNING	STÄLLNINGSTAGANDEN
	Järnväg	Övergripande transportsystemet som har betydelse för trafikförsörjningen i form järnväg.	En ökad standard på Fryksdalsbanan är av stor vikt för kommunen som också arbetar för att bibehålla öppna stationslägen för fortsatt god tillgänglighet.
	Vägnät	Övergripande transportsystemet som har betydelse för trafikförsörjningen i form vägnät.	Kommunen anser att en utveckling av E45 är viktig med hänsyn till säkerhet, tillgänglighet och kapacitet. Kommunen ska verka för upprätthållande av en god vägstandard även på det mindre vägnätet.
	Teknisk anläggning, energiproduktion- vind	Grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle med inriktning energiproduktion, vindkraft.	Inga nya vindkraftsområden pekas ut.
	Teknisk anläggning- Energiförsörjning	Grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle med inriktning energiförsörjning, stamnät.	Nytillkommande 400 kV-ledning bör samförläggas med befintlig sträckning och att lokal utveckling inte ska försvåras eller omöjliggöras av Svenska Kraftnäts planeringshorisont.
	Vatten	Vattenområden	Inom området kan utveckling kräva dispens från eller upphävande av strandskyddet, samt anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken avseende vattenverksamhet.
	Natur och friluftsliv	Större sammanhängande områden med värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljöer.	Utveckling av anläggningar för natur-, kultur- och friluftsliv ska främjas. Tätortsnära skogar och anläggningar som stärker friluftslivet är viktiga. Enstaka bostadsbebyggelse ska kunna prövas från fall till fall, dock ej inom reservat och Natura2000.
	Besöksanläggning	Områden för verksamheter som riktar sig till besökare.	

I markanvändningskartan redovisas utvecklingsområden för industri- och verksamheter. Översiktsplanen gör i detta tidiga skede ingen skillnad på om industri eller mindre störande verksamheter är mest lämpliga i de olika områdena. Detta bedöms i kommande prövningar inom ramen för detaljplaneprocess och utifrån efterfrågan och behov.

I detta avsnitt presenteras områdena närmare.

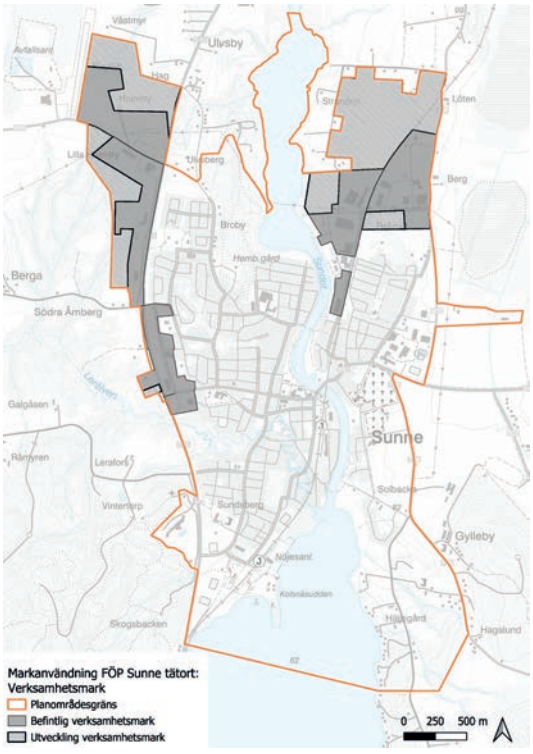

FÖP Sunne tätort

I översiktsplanen har nya områden för verksamhetsmark pekats ut väster om Fryken, främst längs E45. Verksamhetsmark anses mest lämpligt att anordna i anslutning till tätorter och starka infrastrukturstråk.

Det finns en efterfrågan av verksamhetsmark i anslutning till Sunne tätort, men på grund av bristande koppling över Fryken är det svårt att tillgodose efterfrågan utan att medföra betydande konsekvenser för Sunne centrum.

I fördjupning av översiktsplanen för Sunne tätort anges markanvändning för ny vägbro norr om tätorten samt nya verksamhetsområden i västra och östra delen. Om en bro kommer till stånd kan de östra delarna bebyggas och det kan då tillkomma ett behov av att ytterligare verksamhetsområden på östra sidan.

Sunne entré

Område intill E45 i anslutning till verksamhetsområde.

Områdets förutsättningar

Området utgör omkring 14 hektar och består idag av obebyggd mark, huvudsakligen jordbruksmark. Ianspråktagandet av jordbruksmark motiveras av att kommunen ser verksamhetsmark i anslutning till kommunikationsstråk som ett väsentligt samhällsintresse. Utpekande av verksamhetsmark har föregåtts av en lokaliseringsutredning.

Området berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv, totalförsvaret-lågflygningsområde och kommunikationer-MSA-yta. Området omfattas av förslag till upphävandeområde för riksintresse för rörligt friluftsliv vilket redovisas i kapitlet ”Riksintressen LIS och andra värden”.

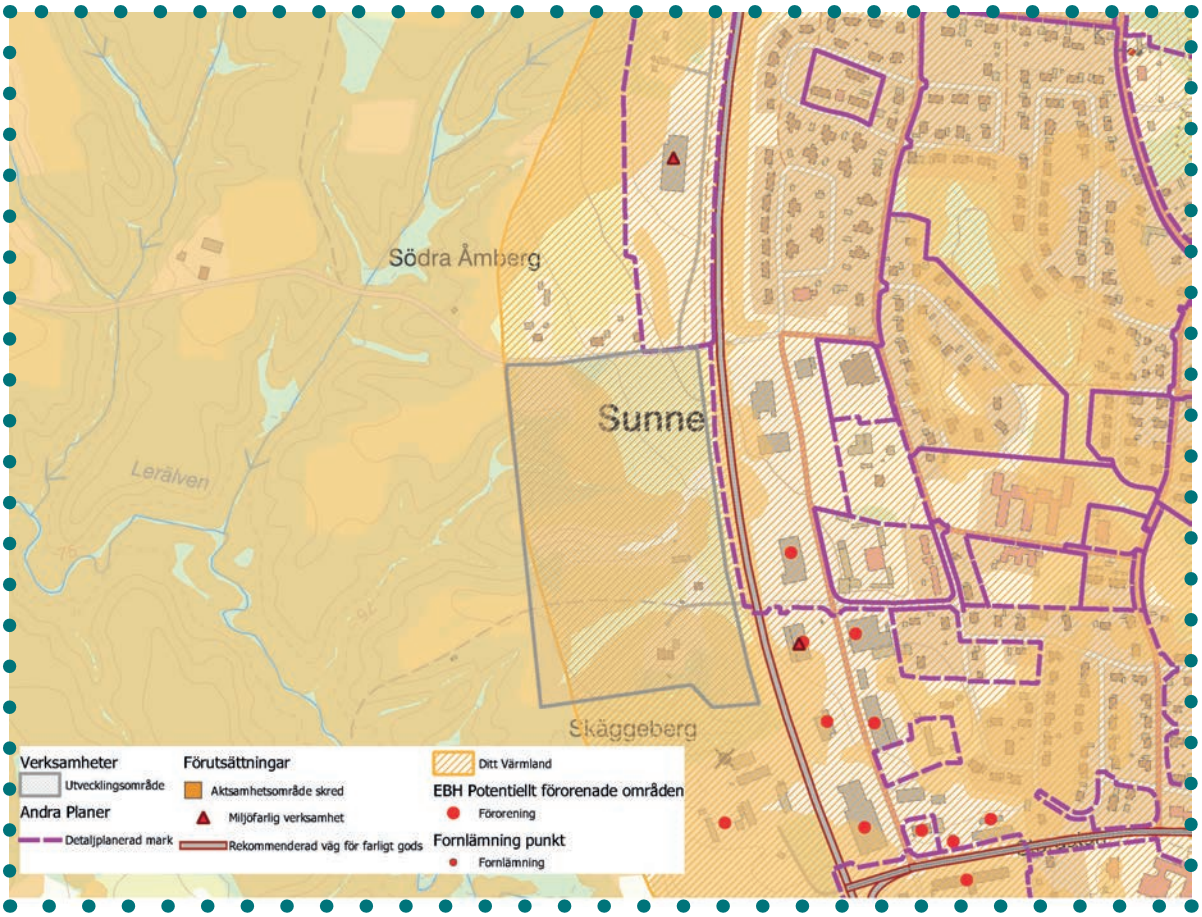
Marken har förutsättningar för skred i finkornig jordart.

Områdets potential

Området kan utgöra en utveckling av tätorten i ett etablerat verksamhetsområde.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan samt erforderliga utredningar.
- Hänsyn behöver tas till aktsamhetsområde skred, natur- och kulturmiljövärden, dagvattenhantering, skyfallsrisk samt anslutningsmöjligheter E45.

Bergakorset

Område i utkanten av Västra Ämtervik invid E45 och Lv 238. Utpekandet kvarstår från översiktsplan 2011 där det pekats ut för ”nybyggnad industri” samt ”nybyggnad service-handel, kontor, turism”.

Områdets förutsättningar

Området utgörs i huvudsak av jordbruksmark med mindre ytor av lövträd i ett infrastrukturnära läge. Området berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv, totalförsvaret-lågflygningsområde och kommunikationer-MSA-yta. Området omfattas av förslag till upphävandeområde för riksintresse för rörligt friluftsliv vilket redovisas i kapitlet ”Riksintressen LIS och andra värden”.

I anslutning till området finns mindre aktsamhetsområden för skred.

Närliggande bebyggelse utgörs av drivmedelstation i öster och pizzeria i norr.

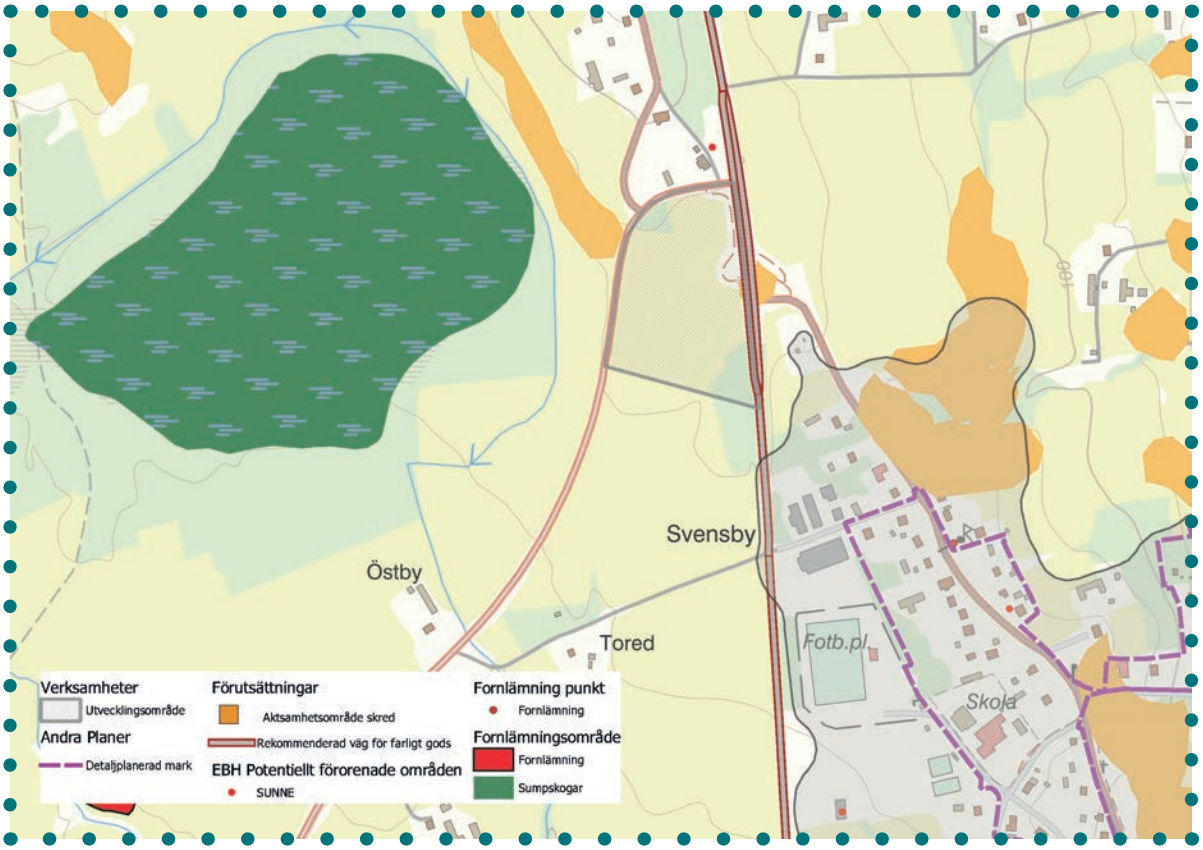
Ianspråktagandet av jordbruksmark motiveras av att kommunen ser verksamhetsmark i anslutning till kommunikationsstråk som ett väsentligt samhällsintresse. Utpekande av verksamhetsmark har föregåtts av en lokaliseringsutredning.

Områdets potential

Området utgörs av omkring 5 hektar flack mark i ett infrastruktur- och tätortsnära läge. I anslutning till området finns hållplats för kollektivtrafik och separerad gång- och cykelbana.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan samt erforderliga utredningar.
- Hänsyn behöver tas till geotekniska förutsättningar, natur- och kulturmiljövärden, dagvattenhantering, skyfallsrisk samt anslutningsmöjligheter E45.

Södra Viken

Större skogsområde i Södra Viken i anslutning till gymnasieskola och Lv888.

Områdets förutsättningar

Planområdet utgörs främst av skogsmark som bland annat nyttjas för lokalt friluftsliv, och av gymnasieskolan. Området är beläget på norra sidan av Lv888 och kan nås från E45 via Lv888.

För området pågår ett detaljplaneuppdrag. Hela planområdet omfattar cirka 140 hektar inklusive markanvänding för naturmark, friluftsområde, vattenområde och tekniska anläggningar. I kartbilden nedan redovisas endast markanvändning för i industri avseende fordonstestning,

Delar av området omfattas av LIS-utpekande. LIS-området minskas inom ramen för översiktsplanens framtagande och inriktning för boende tas bort i den norra delen.

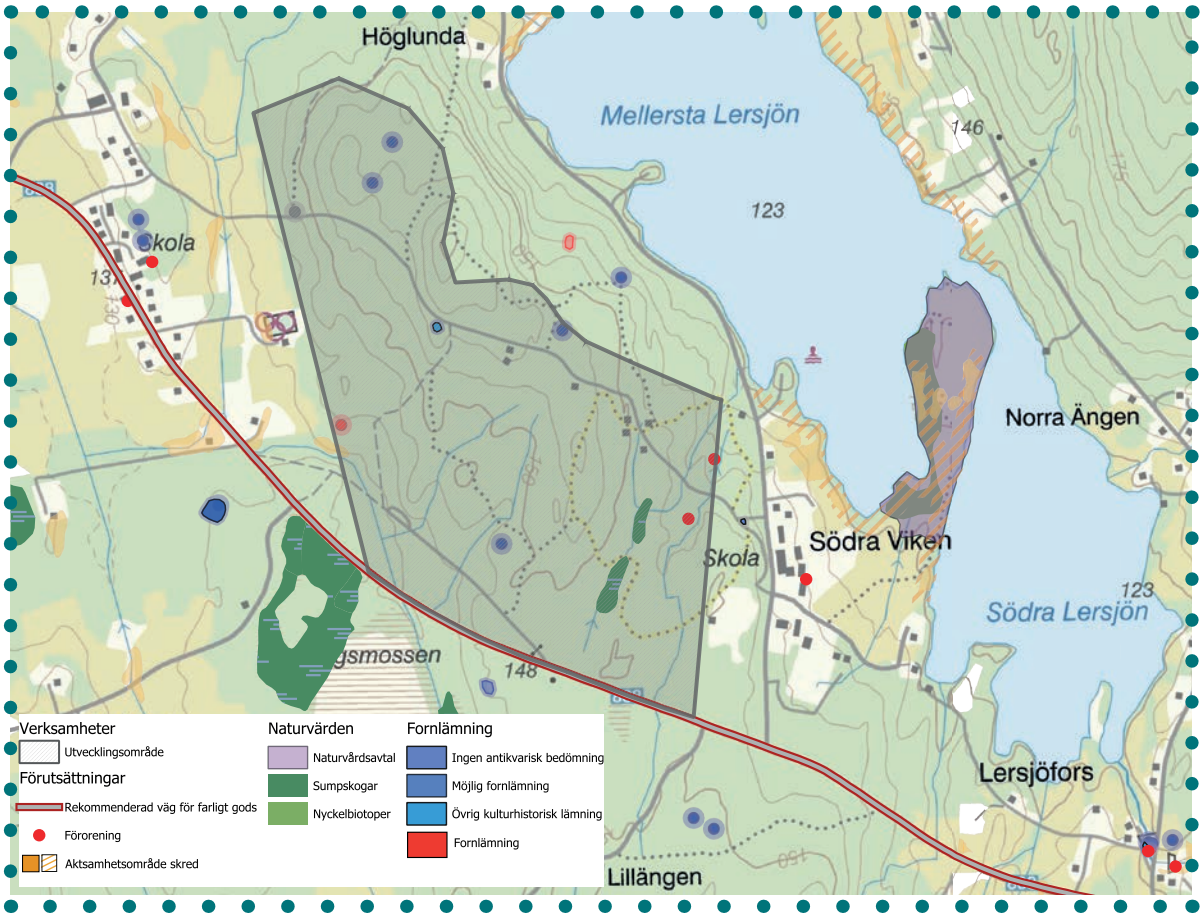
Området berörs av riksintresse för kommunikationer- MSA-yta.

Områdets potential

Området föreslås anordnas som industri avseende fordonstestning, där fordonstestning ska ske inomhus.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan samt erforderliga utredningar (Pågående).

Sillegårdsäng

Område söder om Västra Ämtervik i anslutning till E45.

Områdets förutsättningar

Området består av ett omkring 10 hektar avverkat skogsområde. En mindre del jordbruksmark finns inom området.

I anslutning till området finns viss bostadsbebyggelse.

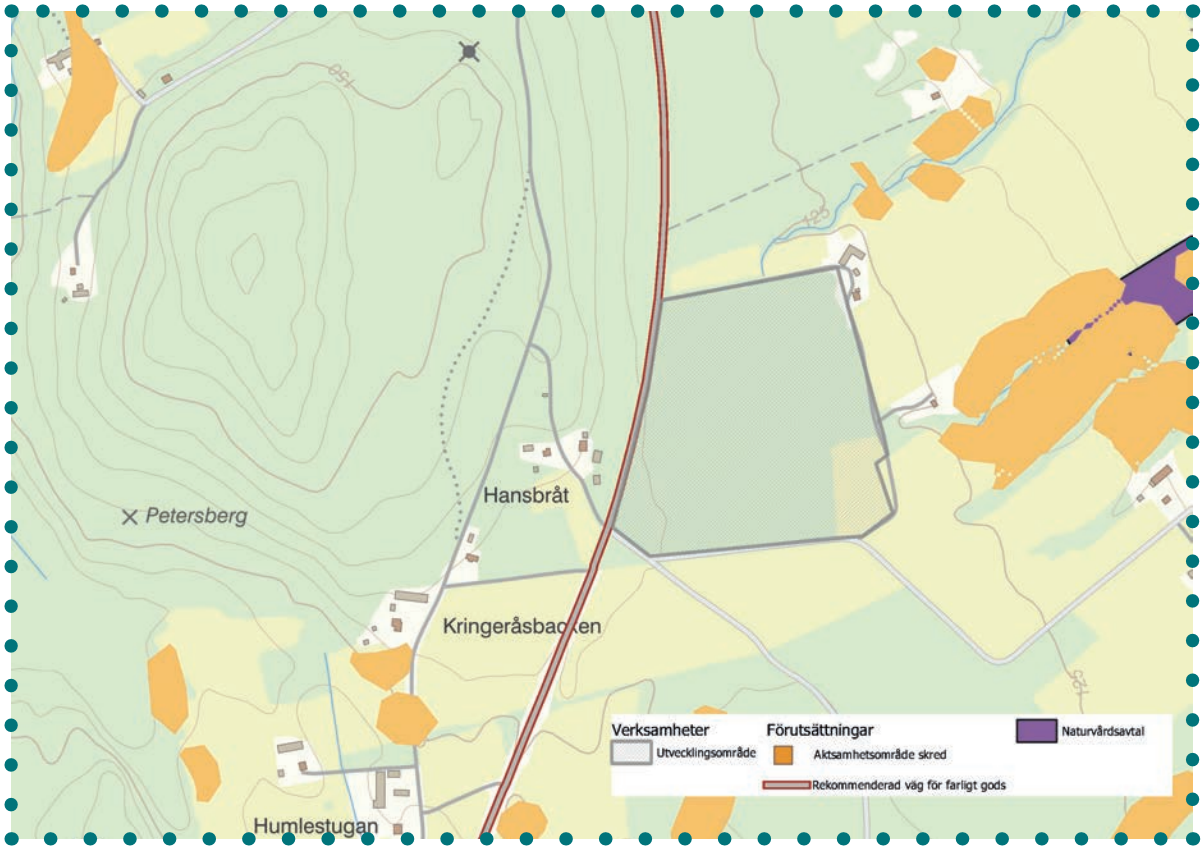
Området berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv, totalförsvaret-lågflygningsområde och kommunikationer-MSA-yta. Området omfattas av förslag till upphävandeområde för riksintresse för rörligt friluftsliv vilket redovisas i kapitlet ”Riksintressen LIS och andra värden”.

Områdets potential

Skogen är avverkad i syfte att uppföra solceller på delar av området. Resterande del av området skulle lämpa sig för verksamhetsmark i ett infrastrukturnära läge.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan samt erforderliga utredningar.
- Hänsyn behöver tas till geotekniska förutsättningar, natur- och kulturmiljövärden, dagvattenhantering, skyfallsrisk samt anslutningsmöjligheter E45.

Rottneros

Område nordväst om E45 vid Rottneros bruk, som i nu gällande översiktsplan pekats ut som industrimark.

Områdets förutsättningar

Området består av ett kuperat skogsområde nordväst om E45 och Rottneros bruk. Sydväst om området finns bostadsbebyggelse och inom området finns en skjutbana samt två ledningsgator. Området ligger även i närheten av Rottneros herrgård som omfattas av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6§ MB. I gällande översiktsplan är området utpekat som industrimark med en zon av skyddsplantering omkring.

Inom området finns inga utpekade naturvärden.

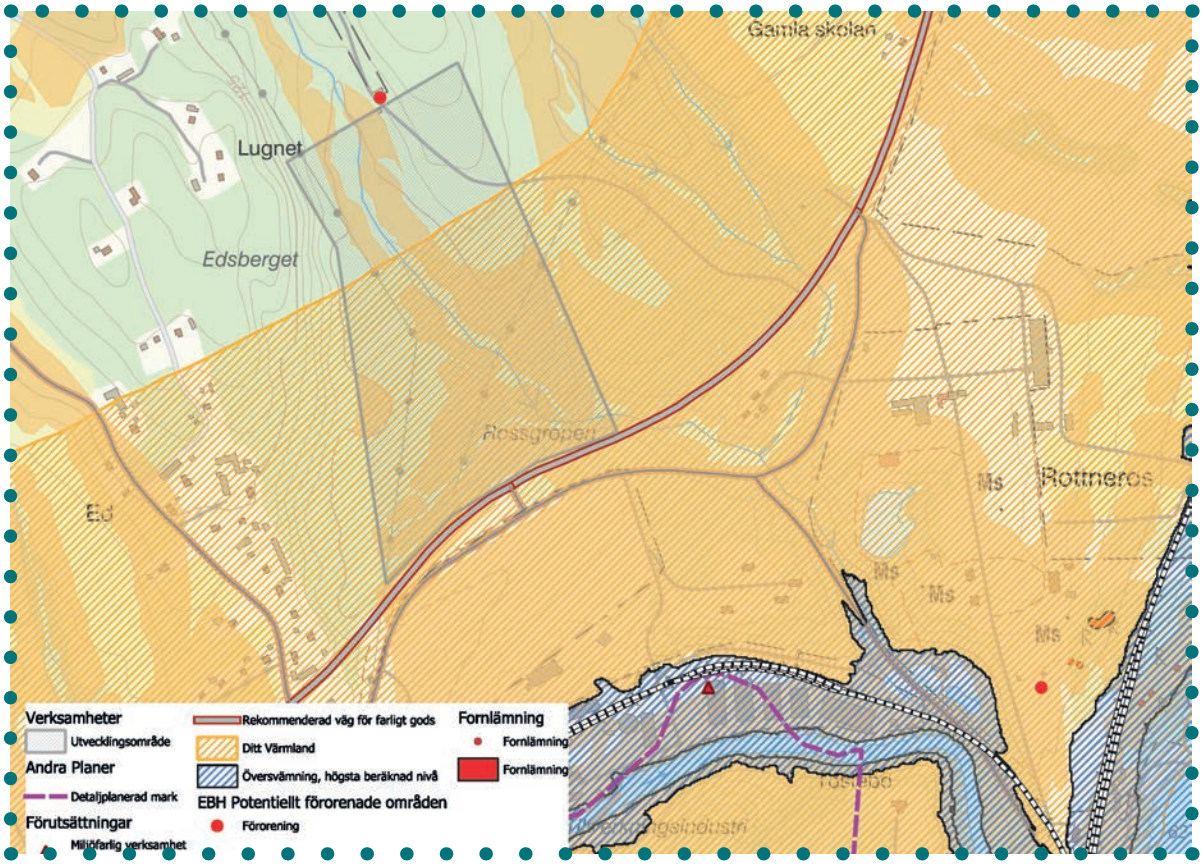
Området har inte bebyggts då det tidigare inte funnits intresse från markägaren.

Områdets potential

Området möjliggör ett verksamhetsområde i infrastrukturnära läge i anslutning till befintlig industri. Området omfattar cirka 40 hektar i anslutning till kraftledningsgator, ställverk och befintlig industri..

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan samt erforderliga utredningar.
- Vid utveckling av området är det viktigt att minska exploateringens påverkan på landskapsbilden från Rottneros park för att inte riksintresse för kulturmiljövård ska påverkas.
- Hänsyn behöver också tas till aktsamhetsområde skred utredning av befintligt vattendrag, natur- och kulturmiljövärden, dagvattenhantering, skyfallsrisk samt anslutningsmöjligheter E45.

Dunderängen

Skogsområde väster om Sunnes golfbana och E45.

Områdets förutsättningar

Skogsområde söder om Sunne tätort och väster om E45 och golfbana. Området är kuperat, högt beläget och delvis synligt från Fryken. Intill området finns en skjutbana och vandringsleder. Det finns få boende i närheten.

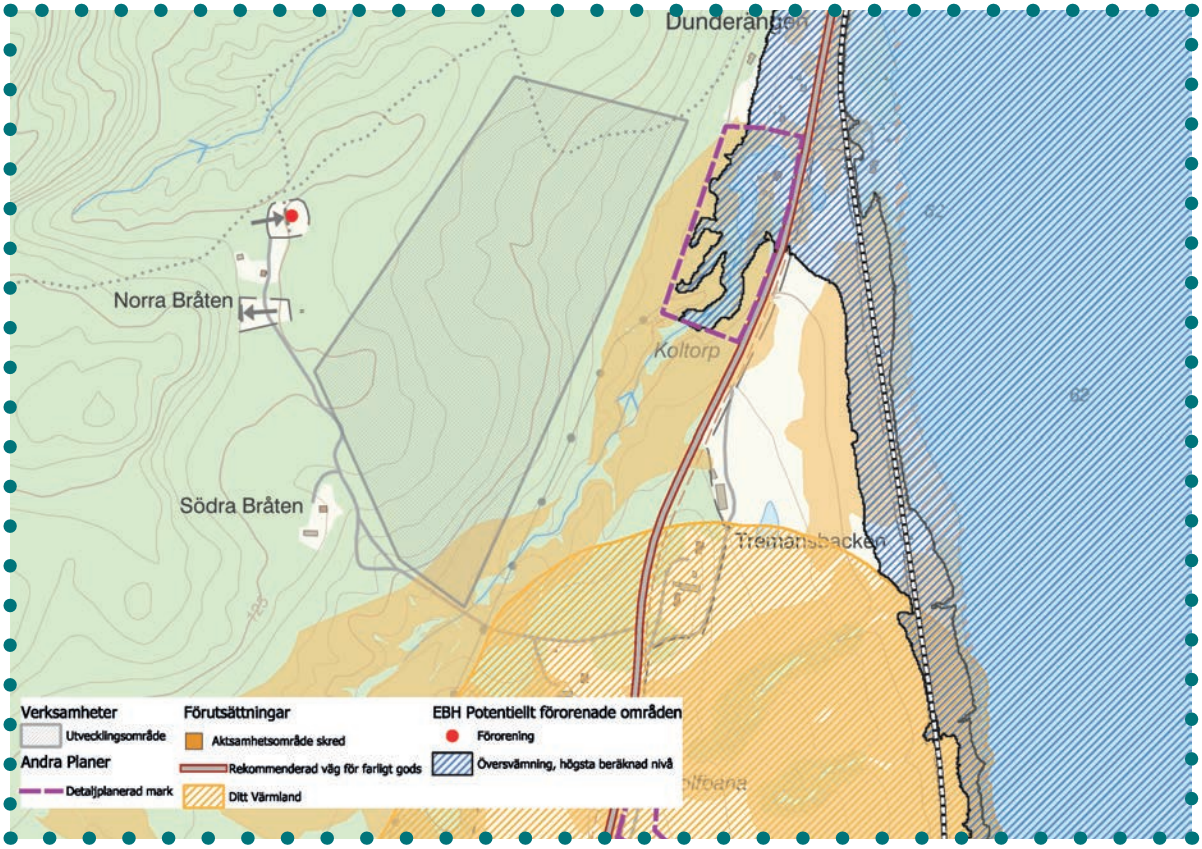
Området berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv, totalförsvaret-lågflygningsområde och kommunikationer-MSA-yta. Inom området finns inga utpekade naturvärden.

Områdets potential

Större område som kan utgöra ett tätorts- och infrastrukturnära verksamhetsområde.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan.
- Vid utveckling av området är det viktigt att minska påverkan på landskapsbilden från Fryken och golfbanan.
- Om närliggande vandringsleder påverkas bör dessa kompenseras.
- Hänsyn behöver också tas till aktsamhetsområde skred, natur- och kultur miljövärden,dagvattenhantering, skyfallsrisk samt bedömning av befintlig anslutning mot E45.

Bäckebron sågverk

Område för utveckling av befintligt sågverk i Bäckebron.

Områdets förutsättningar

Området består av ett befintligt sågverk samt utökningsområde åt norr som består av jordbruksmark samt skogsdunge.

Området berörs av riksintresse för rörligt friluftsliv, totalförsvaret-lågflygningsområde och kommunikationer-MSA-yta. Området omfattas av förslag till upphävandeområde för riksintresse för rörligt friluftsliv vilket redovisas i kapitlet ”Riksintressen LIS och andra värden”.

Delar av området omfattas av utpekande i det regionala kulturmiljöprogrammet, område Bäckebron-Elofstorp. Värdet ligger i den tidstypiska och välbevarade bebyggelsen och sammanhållna miljöbilden.

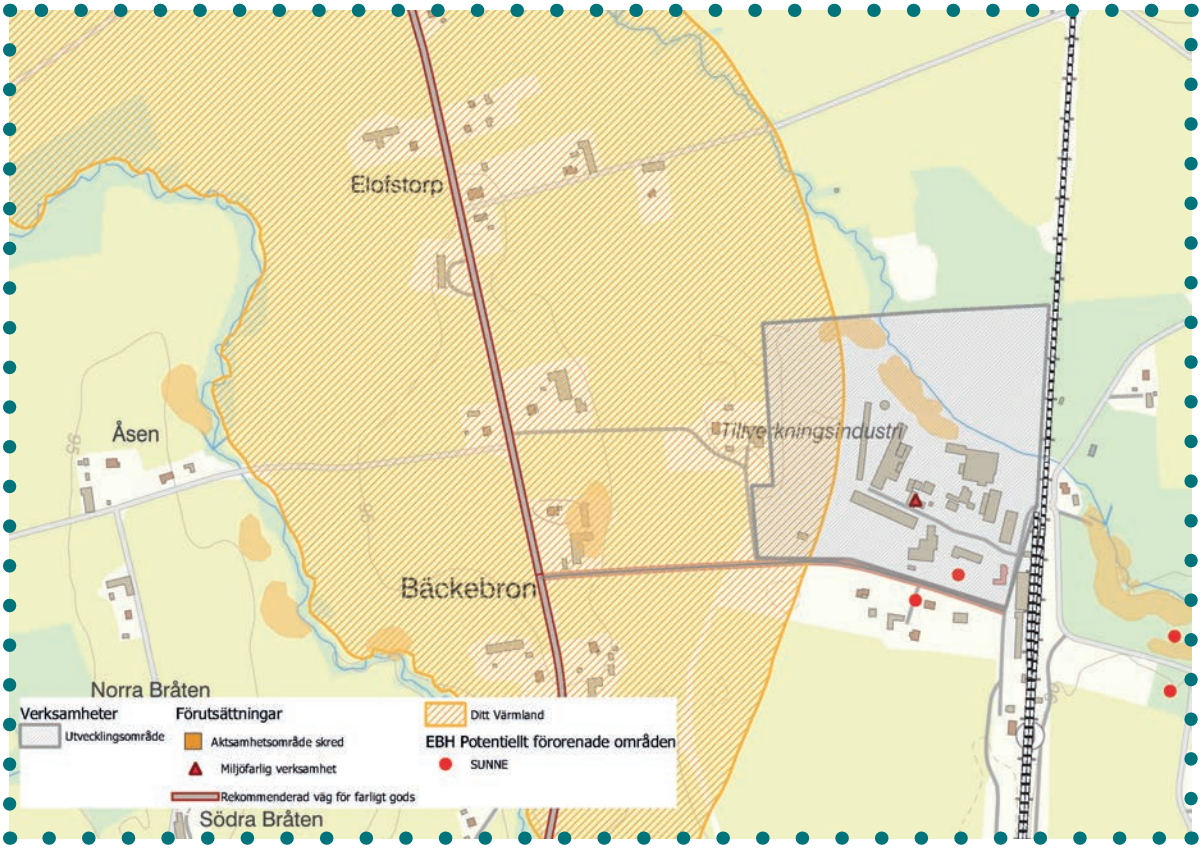
Ianspråktagandet av jordbruksmark motiveras av att kommunen ser verksamhetsmark i anslutning till kommunikationsstråk som ett väsentligt samhällsintresse. Utpekande av verksamhetsmark har föregåtts av en lokaliseringsutredning.

Områdets potential

Området möjliggör utveckling av befintligt sågverk i anslutning till järnväg och E45.

Riktlinjer för utveckling

- Förutsättningarna för förändrad markanvändning utreds inom ramen för detaljplan.
- Hänsyn behöver tas till aktsamhetsområde skred, utredning av befintligt vattendrag, natur- och kulturmiljövärden, dagvattenhantering och skyfallsrisk.

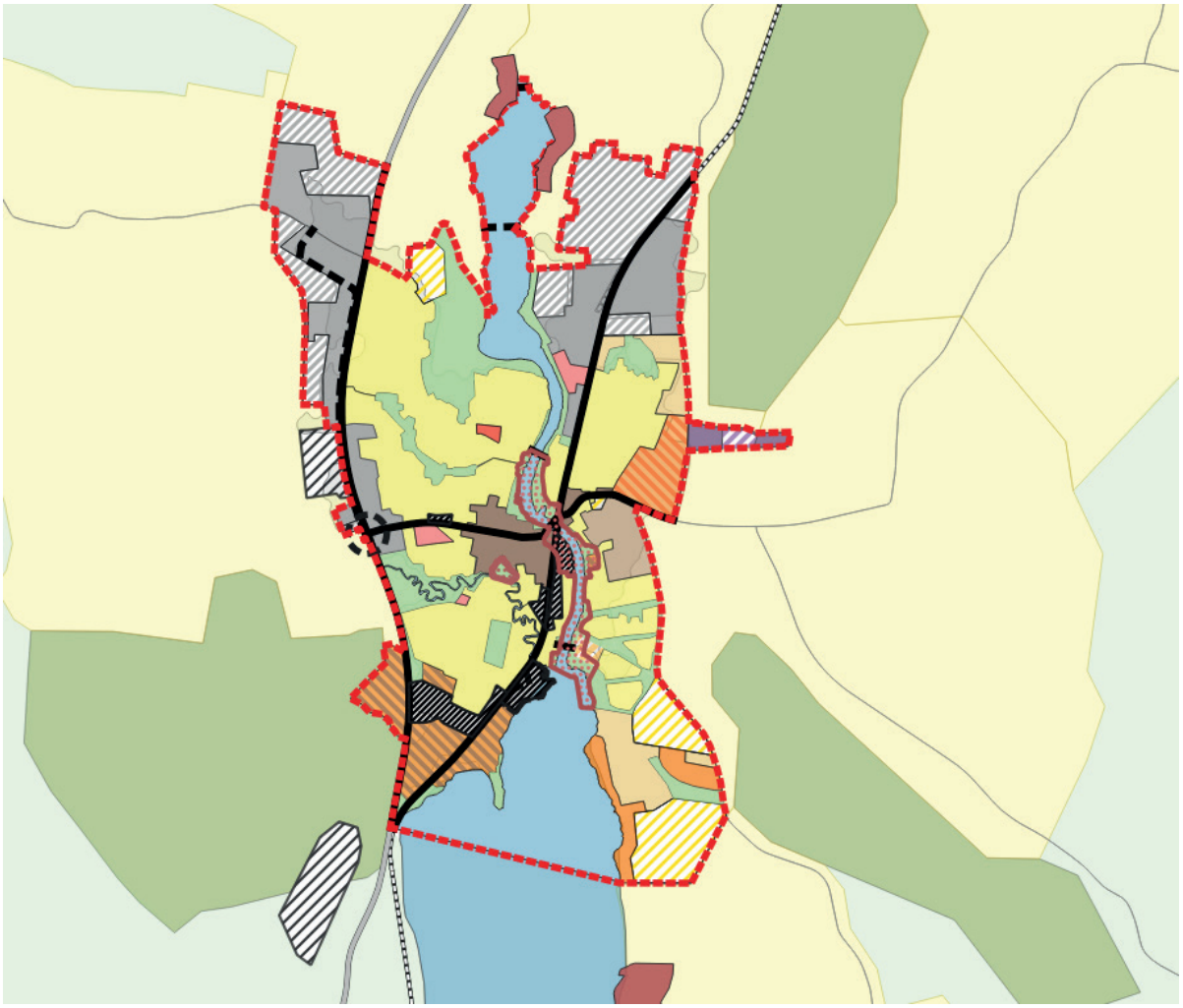

MARKANVÄNDNING INOM FÖP SUNNE TÄTORT

Tätorten omfattas av fördjupning av översiktsplanen (FÖP).

Följande avsnitt redovisar markanvändningskartan för Sunne tätort, tabell över markanvändningar samt illustration över markanvändningarnas förhållande till varandra inom och utanför tätorten.

I FÖP Sunne tätort kapitel 3, ”Markanvändning”, redovisas läsanvisning samt fördjupade beskrivningar av utvecklingsområden inom FÖP-området.

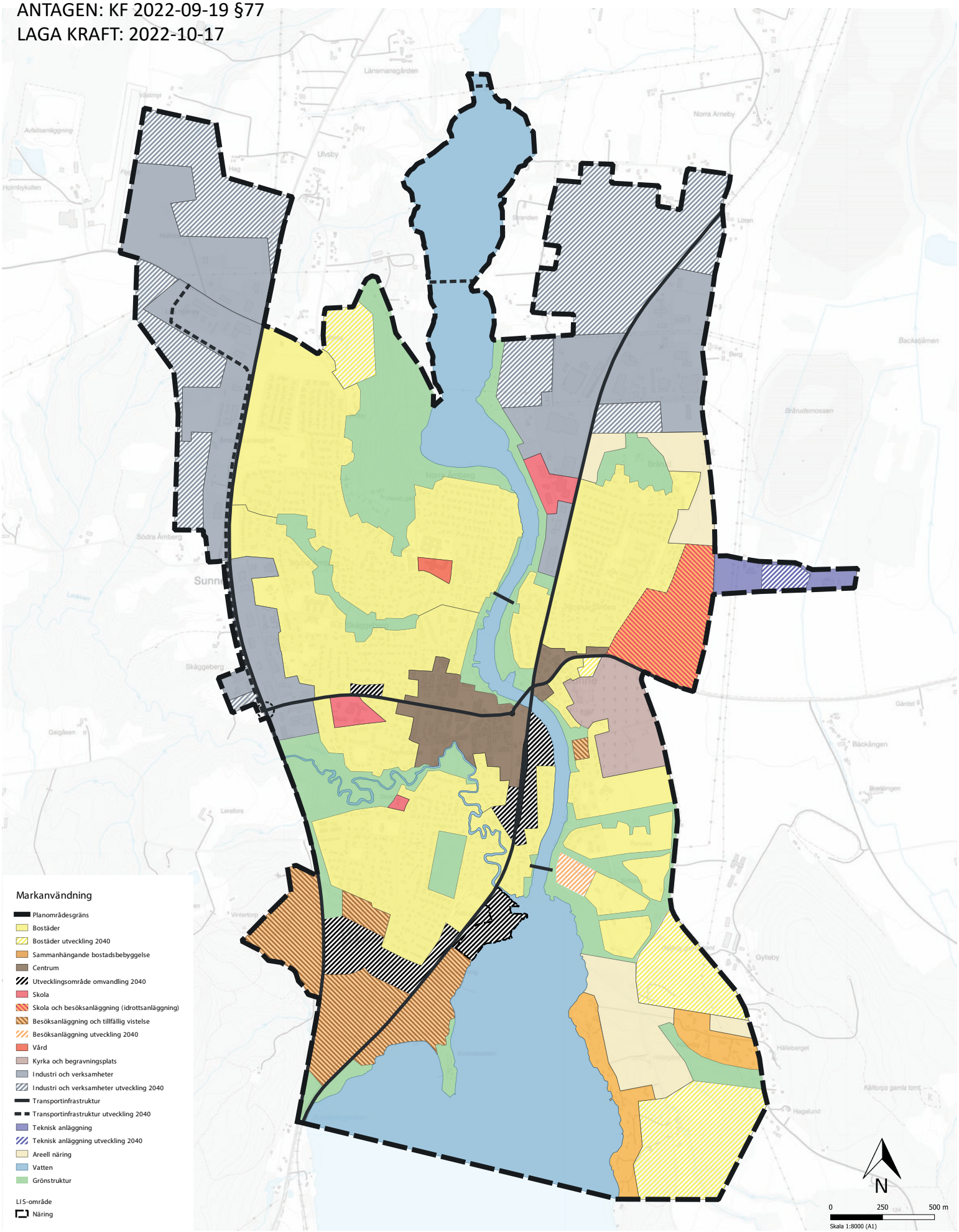

Ovan: Illustrativ redovisning av fördjupningens markanvändningar (inom röd streckad linje) i relation till markanvändning i den kommuntäckande översiktsplanen. För förklaring på markanvändningar, se respektive karta och tabell.

FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLAN FÖR SUNNE TÄTORT -ANTAGANDEHANDLING

SUNNE KOMMUN

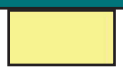
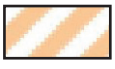
ANTAGEN: KF 2022-09-19 §77
LAGA KRAFT: 2022-10-17

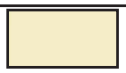
Bakgrundskarta: Topografiska Webbkartan Nedtonad, Lantmäteriet

2022-06-17

MARKANVÄNDNING

SYMBOL	BENÄMNING	BESKRIVNING	STÄLLNINGSTAGANDEN
 	Bostäder Utveckling 2040	Områden som i huvudsak består av olika former av bostäder och tillhörande funktioner som mindre tekniska anläggningar och parkeringar. Här inryms även förskola och mindre, icke störande verksamheter. Även idrottsplaner och mindre grönområden omfattas av användningen.	• Här kan vara möjligt att utveckla befintliga, mindre verksamheter eller andra användningar med en tydlig koppling till bostadsanvändningen under förutsättning att de inte har negativ omgivningspåverkan.
	Sammanhängande bostadsbebyggelse	Områden av sammanhängande bostadsbebyggelse såsom fritidshusområden och bybildning.	• Mindre komplement av bostadsbebyggelse kan inte uteslutas.
	Centrum	Områden med olika servicefunktioner som ligger centralt eller på andra sätt ska vara lätta att nå. Centrumområde innehåller en blandning av handel, kontor, service, bostäder och annan jämförlig verksamhet. Trafik- och parkeringsytor, samt mindre grönstruktur ingår.	• Handel förutom handel med skrymmande varor ska i huvudsak lokaliseras till denna användning.
	Utveckling omvandling 2040	Område som inom planens tidshorisont bedöms komma att kunna utvecklas för en rad olika användning såsom bostäder, skola, vård, kontor, service, besöksanläggning, mindre icke störande verksamhet eller annan jämförlig verksamhet.	• Ska ske med särskild hänsyn till principer för utveckling samt kommunens ställningstaganden. • Kräver i regel en ny detaljplan där tänkt användning kan prövas mot FÖP samt platsens förutsättningar.
	Skola	Förskola, fritidshem, skola och annan jämförlig verksamhet.	• Samnyttjande verksamheter är möjligt.
	Skola och besöksanläggning	Område som kan nyttjas gemensamt för skolanvändning samt idrottsanläggning.	• Besöksanläggning får inte vara störande för skolans verksamhet.
	Besöksanläggning och tillfällig vistelse	Områden för verksamheter som riktar sig till besökare, alla typer av tillfällig övernattning samt konferensanläggningar. Här ingår kulturella och religiösa verksamheter, idrotts- och sportanläggningar med tillhörande byggnader och övriga besöksanläggningar.	• Prövning av verksamhet behöver ske med hänsyn till påverkan på trafik och störning för omgivning.
	Besöksanläggning utveckling 2040	Område som riktar sig till besökare genom mindre serviceanläggning t.ex. restaurang eller café	• Prövning av verksamhet behöver ske med hänsyn till påverkan på trafik och störning för omgivning.
	Vård	Områden för vårdverksamhet som avser människor.	• Här kan vara möjligt med framtida kombination av vård med bostäder, kontor och service.

MARKANVÄNDNING

SYMBOL	BENÄMNING	BESKRIVNING	STÄLLNINGSTAGANDEN
	Kyrka och begravningsplats	Områden för religiösa verksamheter och begravningsändamål.	
 	Industri och verksamheter Utveckling 2040	Områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Här ingår såväl traditionella industriområden som större handelscentrum, sportarenor och annan verksamhet.	• Prövning av nya verksamheter behöver ske utifrån risk för omgivningspåverkan.
 	Transportinfrastruktur Utveckling 2040	Övergripande transportsystemet som har betydelse för trafikförsörjningen i form av E45, Fryksdalsbanan (järnvägen) och Storgatan.	• Två alternativa lägen för ny vägbro över sundet norr om tätorten föreslås för vidare utredning. Lämpliga vägförbindelser till E45 och väg 908 behöver utredas. • Framtida cirkulationsplats i korsningen E45-Storgatan samt parallellväg till E45 mellan cirkulation och korsning E45-väg 888 (Gräsmarksvägen).
 	Teknisk anläggning Utveckling 2040	Områden utpekade för större tekniska anläggningar som innehåller grundläggande funktioner för ett fungerande samhälle.	
	Areell näring	Områden för jordbruk.	
	Vatten	Vattenområde som innefattar del av sjöarna Mellan och Nedre Fryken, samt Lerälven. Bryggor och småbåtshamnar kan ingå.	• Inom området kan utveckling kräva dispens från eller upphävande av strandskyddet, samt anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken avseende vattenverksamhet.
	Grönstruktur	Innefattar särskilt viktiga parker och grönområden och närrekreationsområdet Åmbergsskogen. Lekplatser och småbåtshamn kan ingå. Utveckling för friluftsliv såsom vandringsleder, motionsslingor, skidspår m.m ingår för Åmbergsskogen.	• Inom området avses endast sådan utveckling som är förenlig med bevarande av grönstrukturens värden.
Ingen symbol	Alla benämningar	Gata, gång- och cykelvägar samt parkering.	• Erforderlig lokal infrastruktur ska kunna prövas vid behov.

4. RIKSINTRESSEN, LIS OCH ANDRA VÄRDEN

I kapitlet redovisas utpekade värden och sakfrågor att ta hänsyn till i översiktsplaneringen. För dessa redovisas även kommunens ställningstagande. Kapitlet avslutas med utpekande av nya LIS-områden.

RIKSINTRESSEN

Karta över riksintressen inom kommunen finns som bilaga till översiktsplanen.

Naturvård (3 kap 6 § MB)

Områden som omfattas av riksintresse för naturvård är skyddade mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för utpekandet av områden. I kommunen finns fyra utpekade områden som är av riksintresse för naturvård:

Botten-Falla

Området består av två välbevarade gårdar, representativa ängar och naturbetesmarker i skogslandskap. I området finns art- och individrika växtsamhällen med flera hävdgynnande arter. För att bevara områdets värden behövs fortsatt jordbruksdrift samt restaurering av igenväxta områden.

Finnbygden

Området består av flera mindre delområden och berör förutom Sunne kommun även Arvika och Torsby kommuner. Värdet består av den sammanhållna och representativa finnbygden som är belägen i anslutning till mylonitzonen. I området finns många mindre småskaliga odlingslandskap. Ängarna och naturbetesmarkerna består av artrika växtsamhällen.

Gräsmarksdeltat

Randdeltat vid Gräsmark är en del av det sammanhängande glacifluviala stråk som löper i Rottnans dalgång. Tillsammans med Granåns ravinsystem och deltat vid Uddheden utgör området ett skolexempel på de typer av isälvsavlagringar som finns i Värmland.

Rottnen

Hyperitbranterna längs östsidan av Rottnen hyser en rik och intressant vegetation. Rottnens storöring och Borrälvens population av flodpärlmussla höjer områdets värde ytterligare.

Ställningstagande

- Landsbygdsutveckling i anslutning till riksintresseområdena ska inte skada riksintressets värden.
- Vid prövning av förhandsbesked, bygglov och detaljplanering samt tillståndsprövning enligt miljöbalken ska riksintressenas kärnvärden beaktas.
- Riksintresseområde för Gräsmarksdeltat omfattar Uddheden tätort med markanvändningen sammanhängande bostadsbebyggelse samt Landsbygd 1 i utkanten av tätorten. Utveckling av tätorten ska ske med hänsyn till riksintressets värden.
- Västra delen av riksintresseområde för Rottnen består delvis av öppna jordbruksmarker och gårdsmiljöer. Området omfattas av markanvändningen Landsbygd 1 där en tätare bebyggelse struktur kan vara lämplig. Utveckling inom området ska ta hänsyn till riksintressets värden.

Kulturmiljövård (3 kap 6 § MB)

Riksantikvarieämbetet har ansvar för utpekande av riksintresseområde för kulturmiljövård. Ett riksintresseområde visar ett tydligt kulturhistoriskt sammanhang i landskapet. I kommunen finns fem utpekade områden som är av riksintresse för kulturmiljövård.

Askersby

Askersby representerar ett ålderdomligt, välbevarat bylandskap med bebyggelse i traditionellt och regionalt präglat utförande från tiden före och efter 1700- och 1800-talens skiftesreformer. Särskilt värdefull är den stora mängden man- och driftsbyggnader i traditionellt utförande som betyder mycket för helhetsintrycket.

Mårbacka

Mårbackaområdet består av Mårbacka med Selma Lagerlöfminnen samt ett av länets mest välbevarade kulturlandskapsavsnitt med Södra Ås bybildning. Bygdestråket representerar för länet stora identitets- och traditionsvärden. Bybildningen Södra Ås ansluter i söder till den gamla landsvägen med flera, i närmast ursprungligt utförande, bevarade man- och driftsbyggnader. Byn har till sin struktur också bibehållit den för länet kännetteck-

nande fogbykaraktären. Mårbacka har såväl exteriört som interiört bevarat arkitekten I G Clasons utförande och visas för allmänheten som minnesgård över Selma Lagerlöf och hennes författarmiljö.

Rottneros

Rottneros med omgivande kulturlandskap och skulpturpark representerar den Värmländska herrgårdskulturen med dess litterära anknytningar och brukstraditioner. Herrgården och bygden runt Fryken intar en central roll i Selma Lagerlöfs diktning. Parken, som är utbyggd efter barockens och 1800-talets romantiserande förebilder, rymmer hundratalet skulpturer utförda av nordiska konstnärer.

Smedsby

Rösegravfälten vid Smedsby är ett av länets tätaste och mest representativa fornlämningsområden från brons- och äldre järnålder. Det består av 20-talet rösen och röseliknande stensättningar intill Frykens östra strand.

Östra Ämtervik

Östra Ämtervik utgör ett kulturlandskap som brukats under lång tid. Där finns inslag av fornlämningar från brons- och järnåldern samt en kyrkomiljö med prästgård och klockarboställe från 1700- och 1800-talen. Fryksdalsbygden vid Östra Ämterviks kyrka och Herresta intar en central plats i Selma Lagerlöfs författarskap och på kyrkogården har hon själv sin grav.

Ställningstagande

- Landsbygdsutveckling i anslutning till riksintresseområdena ska inte skada riksintressets värden.
- Vid prövning av förhandsbesked, bygglov och detaljplanering samt tillståndsprövning enligt miljöbalken ska riksintressenas kärnvärden beaktas.
- Riksintresseområde vid Östra Ämtervik är beläget i anslutning till samhället i en kontext som redan är av tätare karaktär och där utvecklingstryck finns. Området pekas ut som Landsbygd 1 område där utveckling kan ske, men där utveckling behöver prövas mot riksintressets värden samt högre krav på bland annat utformning än i andra Landsbygds 1 områden.
- Det kommunala kulturmiljöprogrammet ska användas som kunskaps- och planeringsunderlag vid ärenden inom eller i anslutning till riksintresseområden.
- Vid planering och lovgivning i ärenden som berör riksintresse för kulturmiljövård ska dialog föras med länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Ovan: Askerby (Källa: Sunne hembygdsförening).

Kommunikationer (3 kap 8 § MB)

Enligt förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden ska Trafikverket peka ut områden som är av riksintresse för trafikslagens anläggningar.

Väg

E45 i Sverige sträcker sig mellan Göteborg och Karesuando. E45 utgör en viktig förbindelse för flera värmländska orter och ansluter Sunne närmast med Torsby norrut och Grums söderut. Delen mellan Göteborg och Gällivare ingår även i det av EU utpekade Trans European Transport Network, TEN-T. Vägarna som ingår i TEN-T är av särskild internationell betydelse. Riksintresset ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen, vilket här innebär att det är funktionen hos transportsystemet som ska säkerställas.

Tillståndspliktig zon för E45 uppgår 30 meter från vägområdet. Generellt gäller 12 meter tillståndspliktig zon från allmänna vägars vägområde.

Järnväg

Fryksdalsbanan sträcker sig mellan Torsby i norr till Kil i söder. Järnvägen trafikeras av både person- och godstrafik och är av särskild regional betydelse.

Generellt bör ny bebyggelse inte tillåtas inom 30 meter från spårmitt på närmaste spår.

Luftfart

Södra delen av Sunne kommun berörs av MSA-yta för Karlstad Airport som är av riksintresse för kommunikationer.

För en MSA-yta (Minimum Sector Altitude) finns fastställda höjder för tillåtna objekt i syfte att inte hindra trafik till flygplatsen. Alla planerade byggnadsverk/föremål som är högre än 20 meter ska remitteras till Karlstad Airport samt Luftfartsverket. Om en flyghinderanalys behöver tas fram ska denna beställas från Luftfartsverket och skickas till berörda flygplatser.

Ställningstagande

- För kommunen är en upprustning, spårbyte och elektrifiering av Fryksdalsbanan av stort intresse varav kommunen anser att det är viktigt att det finns med i nationell plan för infrastruktur och i andra hand prioritera projekten länstransportplanen. Vidare är banan i behov av staket och säkra passager i tätort samt nytt signalsystem.
- Kommunen anser att en utveckling av E45 är viktig med hänsyn till säk-erhet, tillgänglighet och kapacitet.
- Utveckling som berör riksintresse för kommunikationer får inte skada riksintressets värden.
- Vid lovprövning, planering och övriga projekt som berör riksintresse för kommunikationer ska dialog hållas med Trafikverket.
- Kommunen anser att rekommendation om avstånd mellan spårmitt och ny bebyggelse bör räknas från genomgående spår vid planering intill stationslägen.

Totalförsvaret (3 kap 9§ MB)

Militär del

I kommunen finns ett öppet redovisat område av betydelse för totalförsvaret utpekat av försvarsmakten. Området täcker kommunens östra halva och består av ett lågflygningsområde som sträcker sig över Värmland, Jämtland och Dalarna. Området är av betydelse för nyttjandet av riksintresset Såtenäs flottiljflygplats.

Inom lågflygsområdet kan uppförandet av höga objekt påtagligt skada den verksamheten som bedrivs. Inom området gäller, liksom inom hela landet, att samtliga ärenden som berör objekt högre än 20 meter ska remitteras till försvarsmakten. Inom tätorter gäller 45 meter som gräns för vilka ärenden som ska remitteras till försvarsmakten. Även Luftfartsverket ska remitteras.

Civil del

MCF (fd.MSB) har ett bemyndigande att identifiera riksintresseanspråk för totalförsvarets civila del. Den civila beredskapsstrukturen utgörs av energiförsörjning, Livsmedelsförsörjning och dricksvatten, elektronisk kommunikation och post samt geografisk prioritering.

De första riksintressena utsågs 2020. MCF har beslutat att peka ut det befintliga transmissionsnätets mark och vattenanspråk som riksintresse under översiktsplanens framtagande. Inom Sunne kommun berörs två luftledningar.

Ställningstagande

- Vid prövning av förhandsbesked, bygglov och detaljplanering samt tillståndsprövning enligt miljöbalken ska riksintressena beaktas.
- Översiktplanen anger markanvändning för landsbygd 1, landsbygd 2 samt LIS-område (17. Visten) i anslutning till transmissionsledningar. Vid åtgärder inom 500 meter från Svenska kraftnäts anläggningar ska Svenska kraftnät samt MCF höras.

Natura 2000 (4 kap 8 § MB)

Natura 2000 områden är värdefulla naturområden i ett europeiskt perspektiv. Utpekandet görs i syfte att främja den biologiska mångfalden och skydda hotade arter och livsmiljöer. Det är förbjudet att utan tillstånd ”bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på betydande sätt kan påverka miljön” i ett Natura 2000 område. Även åtgärder nära ett Natura 2000 område kan kräva tillstånd.

Natura 2000 områdena kan pekas ut enligt habitatdirektivet eller fågeldirektivet. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet.

Inom kommunen finns sex utpekade Natura 2000 områden enligt habitatdirektivet.

Gettjärnsklätten

På Gettjärnsklätten finns örtrika och näringsrika granskogar och klippvegetetion på kalkrika sluttningar.

Ribäcken

Ribäcken vid Fryken omges av örtrika och näringsrika granskogar.

Humsjön Nergården

Kalvhöjden

Kammesmakk

Tiskaretjärn

Finnbygdsområdena Humsjön, Kalvhöjden, Kammesmakk och Tiskaretjärn består av slåtterängar med artrika gräsmarker.

Ställningstagande

- Mark- och vattenanvändningskartan har anpassats efter Natura 2000 områden.
- Landsbygdsutveckling i anslutning till riksintresseområdena ska inte skada riksintressets värden.

Rörligt friluftsliv (4 kap 1 och 2 § MB)

I miljöbalkens 4 kap. finns bestämmelser om hushållning med mark och vatten där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Områdenas värde utgörs av dess stora natur- och kulturvärden. Fryksdalen från Kil till Torsby utgör ett sådant område

Inom områdena råder förbud mot påtaglig skada på natur- och kulturvärden. Förbud mot påtaglig skada eller övriga förbud och hänsyn gäller inte om åtgärden avser utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet, utförande av anläggningar som behövs för totalförsvaret eller om det finns särskilda skäl även för utvinning av riksintressanta fyndigheter av ämnen material. Vidare anges i prop. 1985/86:3 att styrkan av de värden som riksintresset ska värna varierar inom området och att det därför är möjligt att inom områdena lokalisera bebyggelse och andra anläggningar utan att bevarandevärdena påtagligt skadas.

Riksintresse område Fryksdalen omfattar inom Sunne kommun Frykensjöarna och Rottnen med strandområden och omland. Avgränsning av området gjordes utifrån kommunöversiktens tidigare avgränsning som omfattade de landskapsrum som till sin karaktär uppfattades som kultur- och jordbrukslandskapet kring Frykensjöarna och Rottnen och längs de höjdpartier som avgränsar mot skogsklädda höjder.

Områden utpekade för det rörliga friluftslivet gjordes till en början endast utifrån orts- och geografiska namn och inte en geografisk avgränsning. Den avgränsning som senare gjorts av riksintresset är grov. Kommuner kan i sina översiktsplaner föreslå ändrade gränser utifrån de lokala förutsättningarna och bestämmelsernas syfte.

Ställningstagande

- Vid planläggning och lovgivning inom riksintresseområdet ska platsens värde och påverkan på riksintresset bedömas. Detta ska särskilt beaktas vid ärenden gällande strandnära bebyggelse samt industriverksamheter samt i förhållande till de avsteg från påtaglig skada som gäller för riksintresset.

- En översyn av riksintresset bör göras utifrån de lokala förutsättningarna. Riksintresseområden bör omfatta ett mindre geografiskt område som är koncentrerat till riksintressets faktiska värden.

- Riksintresset bör efter översynen endast medföra en mindre begränsning på utveckling i kommunen.

ANDRA VÄRDEN

Naturvärden

Kartor över naturvärden inom kommunen finns som bilaga till översiktsplanen.

Naturreservat

Naturreservat är en skyddsform som syftar till att långsiktigt skydda värdefull natur och sällsynta arter men även för att tillgängliggöra naturområden för rekreation och friluftsliv. I Sunne kommun finns fyra naturreservat.

Tiskaretjärn (Atikullen)

Området består av ett odlingslandskap med rik flora.

Kalvhöjden

Området består av ett ålderdomligt odligslandskap i finnbygden som har en rik flora.

Gettjärnsklätten

I området finns hyperitberg med intressant flora och insektsfauna.

Sånebyklätten

Ett geologiskt intressant område som skapades av inlandsisen smältning.

Ställningstagande

- Mark- och vattenanvändningskartan har anpassats efter naturreservaten.

Nyckelbiotoper

En nyckelbiotop är ett skogsområde som innehar mycket höga naturvärden. Områdena är viktiga för hotade växter och djur. I Sunne kommun finns 268 områden som utgör nyckelbiotoper.

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområden är små områden med speciella livsmiljöer för djur och växter. Det finns två typer av biotopskyddsområden, generella och enskilda. De generella områdena är skyddade i hela landet och omfattar:

- Allé
- Källa med omgivande jordbruksmark
- Odlingsröse i jordbruksmark
- Pilevall
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark
- Stenmur i jordbruksmark
- Åkerholme

Det enskilda skyddet kan bestå av olika miljöer där beslutet gäller det specifika området. I Sunne kommun finns 30 enskilda biotopskyddsområden.

Ställningstagande

- Vid planläggning som påverkar biotopskydd ska dispens sökas. Ansökan bör ske innan detaljplan antas/bygglov beviljas för att veta om önskad åtgärd är genomförbar.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal kan tecknas för att utveckla och bevara höga naturvärden. Avtalen är ett nyttjanderättsavtal som tecknas mellan markägare och staten.

Ängs- och hagmarker

Ängs- och hagmarker är resultatet av äldre brukningsformer där en flora och fauna funnit sina livsmiljöer och nischer. De har utvecklats genom århundraden av mänsklig hävd – där slåtter, bete och lövtäkt har format unika ekologiska förutsättningar. Många arter har även

specialiserat sig på just dessa miljöer och klarar sig inte utan återkommande skötsel. Dessa ängs- och hagmarker är viktiga för både den biologiska mångfalden samt kulturhistorien. Områden med höga värden i kommunen finns exempelvis vid Fryken, Visten, Rottnen, Kymmen, Granbäckstorp, Popetorp och Borrsjöområdet.

Våtmarker

Våtmarken bidrar till viktiga ekosystemtjänster och kan fundera som översvämningsskydd. Våtmarkernas förmåga att binda och lagra kol gör dem viktiga i klimatförändringsarbetet. I Sunne finns gott om våtmarker och flera av dessa bidrar även till kulturella ekosystemtjänster.

Artskyddsförordningen

I artskyddsförordningen finns fridlysningsbestämmelser som ska säkra de fridlysta arternas överlevnad. Alla vilda fåglar samt vissa utpekade växter och djurarter omfattas av förordningen, såsom orkidéer, groddjur och fladdermöss. Åtgärder som kan påverka den aktuella artens bevarandestatus negativt är förbjudna.

Ställningstagande

- Kommunen ska i förekommande fall arbeta med skydds- eller förstärkningsåtgärder för att inte arternas bevarandestatus ska påverkas negativt.

Grönstruktur

Grönstruktur definieras som ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet. Sammanhängande grönytor bildar spridningskorridorer som kan koppla ihop habitat och därmed bidra till biologiskt mångfald. Grönstrukturer kan analyseras både på en regional och lokal nivå.

Ställningstagande

- Vid planläggning som på ett betydande sätt påverkar spridningskorridorer ska detta beaktas och vägas in med annan utveckling och påverkan.

Strandskydd

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Det generella strandskyddet är 100 meter och gäller vid alla sjöar och vattendrag. Avståndet gäller både på land och i vattenområdet.

Inom områden med särskilda värden utifrån strandskyddets syften kan länsstyrelsen besluta om att utöka strandskyddet. Ett utvidgat strandskydd kan gälla upp till 300 meter från vattenförekomsten.

I Sunne kommun har beslutet om utvidgat strandskyddet upphävts. För närvarande gäller således endast det generella strandskyddet runt kommunens vattenförekomster. I kommunens LIS-plan redogörs de områden som Länsstyrelsen Värmland tidigare pekat ut utvidgat strandskydd och i dessa LIS-utpekande har kommunen utgått från att dessa avstånd kan komma att träda ikraft. Länsstyrelsen Värmland har under 2024 tagit fram förslag på områden som ska omfattas av utvidgat strandskydd, beslut förväntas under 2027.

I juli 2025 trädde förändringar i strandskyddsreglerna i kraft. Strandskyddet gäller därmed inte för små sjöar med en yta mindre än 1 hektar samt mindre vattendrag som har en bredd mindre än 2 meter. I Värmland innebär de nya reglerna vid smala vattendrag generellt sett ingen förändring då det sedan tidigare råder undantag i länet vid smala vattendrag. Vidare har ett nytt särskilt skäl införts för småskalig förvärvsverksamhet.

Ställningstagande

- Kommunen finner inget behov av att utvidga strandskyddet i kommunen. Flera om områdena står även i konflikt med översiktsplanens intentioner. Dialog med Länsstyrelsen Värmland pågår.

Areella Näringar

Jord- och skogsbruk skapar ekosystemtjänster, livsmedel och är av stor vikt för nationell självförsörjning. Både jord- och skogsbruket har historiskt utgjort två av de huvudsakliga näringarna i kommunen och format kommunens landskap och bebyggelsestruktur.

Jord- och skogsmark är av nationell betydelse och hanteringen av dessa regleras i bland annat miljöbalkens hushållningsbestämmelser 3 kap. 4 §.

Skogsbruk

I miljöbalken anges att skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Kommunen äger omkring 1200 ha skog varav 200 ha är tätortsnära. I kommunen finns en lång historia av skogsbruk och en skogsbruksskola, Södra Viken.

Skogen i kommunen består av 75 % barrskog. Lövskog täcker mindre del av arealen men är viktiga ur både naturvårds- och landskapsestetisk synpunkt. Blandskog av både löv- och barrträd är önskvärda.

Skogen i Sunne kommun präglas av lång historisk påverkan, inte minst utmarkernas brukande genom skogsfinnarnas ankomst i början på 1600-talet som satt sin prägel i stora delar. Förändringar i skogsbruk och ekonomi har lett till att traditionellt brukade skogar har minskat till förmån för mer storskaligt skogsbruk.

Kommunens geologi har också stor betydelse för skogens utveckling. Berggrunden är ofta sammansatt av sura silikatbergarter, men kalkförande bergarter som hyperit gynnar en rikare vegetation. Sådana geologiska förutsättningar påverkar både trädslag och undervegetationens mångfald och syns framför allt i kommunens nordvästra delar där det också historiskt förekommit viss småskalig gruvdrift samt att det i dessa områden finns rikligt med ängs- och hagmarksobjekt med riklig flora bevarad.

Ställningstaganden

- Stora delar av kommunens yta är planlagt som Landsbygd 2. Inom dessa områden är bebyggelsestrukturen glesare och det bedöms inte finnas någon större konflikt med skogsbruket. Vid konflikter behöver bedömning av påverkan på skogsbruket göras i det enskilda fallet.

Jordbruk

I miljöbalken anges att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Översiktsplanen pekar ut markanvändningar som kan innebära att jordbruksmark tas i anspråk.

Ställningstaganden

- Markanvändning som klassas som väsentligt samhällsintresse kan ske på jordbruksmark.
- I översiktsplanen står utveckling av verksamhetsmark i konflikt med jordbruksmark vid Sunne entré, Bergakorset, Bäckebron samt Sillegårdsäng.
- Vidare kan det antas att konflikter mellan bostadsutveckling och jordbruksmark kan ske inom markanvändning för Landsbygd 1 och 2 då dessa i hög utsträckning sammanfaller med befintliga bybildningar som historiskt sett växt fram i anslutning till jordbruksmark. Detta väsentliga samhällsintresse ska omfatta såväl detaljplaner samt förhandsbesked/bygglov inom nämnda markanvändningar.
- Jordbruksmarkens värden ska beaktas vid konflikt med annan utveckling.
- Störningar från jordbruk kan accepteras i högre grad i landsbygdsmiljö. Vid hantering av störningar, se ställningstagande under "Miljö, hälsa och säkerhet".

Vid bedömning om jordbruksmarken kan ianspråktas behöver det göras en bedömning av:

- **Är jordbruksmarken brukningsvärd?**

Inom framtagandet av översiktsplanen har inte bedömning om jordbruksmarken är brukningsvärd gjorts. Det finns ingen tydlig praxis om när jordbruksmark inte anses vara brukningsvärd. Även mark som inte brukats aktivt kan betraktas som brukningsvärd.

Vid bedömning om brukningsvärde är även markens läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar av betydelse. Det kan exempelvis handla om en begränsad och avskild yta där ett ianspråktagande inte påverkar annan jordbruksmark.

- **Är ianspråktagandet varaktigt?**

De markanvändningar som anges i översiktsplanen medger anläggningar som anses vara varaktiga. Enskilda åtgärder som medges inom användningarna kan dock vara tillfälliga. Vid kommande prövningar där jordbruksmark berörs behöver ianspråktagandets varaktighet bedömas.

- **Är ianspråktagandet ett väsentligt samhällsintresse?**

I översiktsplanen behöver kommunen definiera vad de bedömer vara ett väsentligt samhällsintresse.

För Sunne kommun är utvecklingen av boende på landsbygd och tätortsnära landsbygd av väsentligt samhällsintresse då denna utgör ett betydande led i kommunens bostadsförsörjning. Utvecklingen i Sunne kommun kan inte ske endast genom förtätning av befintliga orter. Därutöver är de boendekvaliteter som finns i kommunen ofta belägna utanför tätort. Vidare är en utveckling av verksamhetsmark i anslutning till större kommunikationsleder och tätorter av väsentligt samhällsintresse för kommunen.

- **Kan behovet tillgodoses på annan plats som är mer lämplig ur en allmän synvinkel?**

Inom ramen för framtagandet av översiktsplanen har alternativa lägen för verksamhetsmark studerats. Redovisning av alternativa lägen presenteras i tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Då inget större bostadsområde föreslås har inga alternativa lägen för bostäder studerats. Alternativa lokaliseringar bör hellre göras i detaljplane- eller bygglovsskedet. Markanvändningen Landsbygd 1 och 2 sammanfaller dock med större stråk av jordbruksmark i kommunen. Detta beror på att bebyggelsen i kommunen historiskt har växt som jordbruksbygd och att det idag råder ett större bebyggelsetryck i flera av dessa områden än inom andra delar av kommunen. Konflikter mellan bostadsbebyggelse och jordbruksmark är därav att förväntas och kan vara svåra att till fullo undvika.

Kulturvärden

Karta över kulturvärden inom kommunen finns som bilaga till översiktsplanen.

Ditt Värmland

För Värmland finns ett regionalt kulturmiljöprogram från 1989. I Sunne listas 27 miljöer av kulturhistoriskt intresse. Programmet är under översyn.

Kommunalt kulturmiljöprogram

Parallellt med framtagandet av översiktsplanen har ett kommuntäckande kulturmiljöprogram arbetats fram. Kulturmiljöprogrammet har använts som stöd vid utformandet av översiktsplanen. Kulturmiljöprogrammet ska fungera som ett kunskapsunderlag och stöd i kommunens planering. Men också ett stöd för den som äger en fastighet i kommunen och som ett led i att främja och utveckla turism och lyfta fram besöksmål.

I kulturmiljöprogrammet pekas 37 särskilt värdefulla områden ut för vilka dess värdebärande karaktärer redovisas och förslag till förhållningssätt vid planering och lovgivning i områdena.

I kulturmiljöprogrammet finns även en sammanställning av kommunens tidigare inventeringar och kulturmiljöprogram vilket ger en mer ingående bild av befintlig planeringsunderlag än vad som presenteras i översiktsplanen.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar

Fornlämningar finns över hela kommunen, även i skogsområdena. I exponerade lägen längs Fryken finns på några ställen koncentrationer av gravhögar och rösen. Gravfältet i Smedsby är ett exempel på detta.

Kyrkor

Kyrkor och dess miljöer som tillkommit före 1940 är skyddade enligt kulturmiljölagen. Kommunen har fem kyrkliga kulturminnen: Gräsmark, Lysvik, Sunne, Västra och Östra Ämtervik.

Byggnadsminnen

Ett byggnadsminne är en anläggning eller miljö som berättar om historiska händelser och samhällets förändring. I Sunne kommun finns ett byggnadsminne, Mårbacka gård. Gården är klassat som ett enskild byggnadsminne och utpekat av länsstyrelsen. Utpekandet är gjort på grund av sina synnerliga höga kulturhistoriska värden kopplat till Selma Lagerlöf och skyddet berör huvudbyggnadens exteriör, interiör och omkringliggande område inom fastigheten.

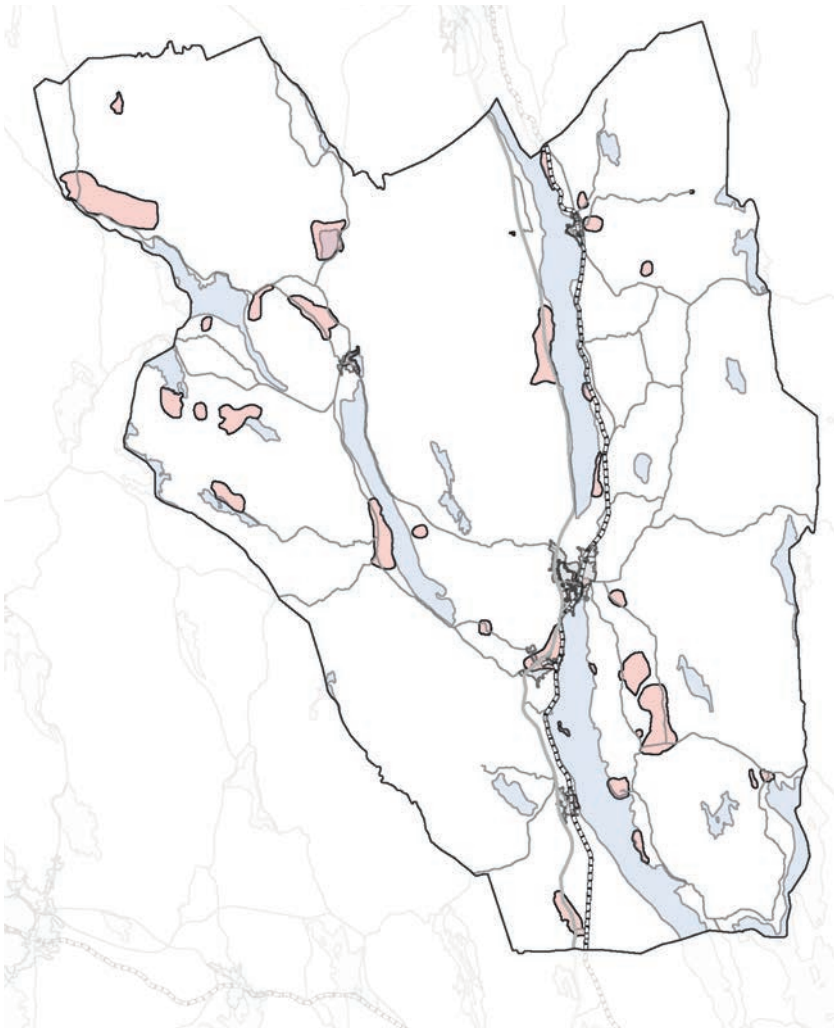
Ändring av PBL

2025-12-01 trädde lagändringen avseende bland annat 9 kap. PBL i kraft, vilket innebär förändringar för lovplikten. Utökad lovplikt gäller bland annat om åtgärden avser en särskilt värdefull anläggning som inte omfattas av en bestämmelse om skydd av kulturvärden. Detsamma gäller om en sådan åtgärd vidtas inom en allmän plats eller ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt och åtgärden påverkar områdets karaktär eller byggnadsverkets yttre karaktärsdrag. Eftersom denna översiktsplan påbörjades innan lagförändringen trädde i kraft innehåller översiktsplanen inte en fullständig redovisning.

Det är dock viktigt att notera att de särskilt värdefulla områdena togs fram innan lagstiftningen trädde i kraft och att avgränsningen kan omfatta bebyggelse som inte är särskilt värdefull. Det kan även finnas särskilt värdefulla områden som inte är utpekade. Vid lovgivning inom de utpekade områdena ska en närmare bedömning göras.

Ställningstagande

- Fornlämningar definieras och skyddas automatiskt, omedelbart och utan myndighetsbeslut, enligt Kulturmiljölagen (SFS 1988:950). Enligt lagen är det förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, men i vissa fall kan Länsstyrelsen ge tillstånd till ingrepp i fornlämningen.
- Vid planering och lovgivning ska det kommunala kulturmiljöprogrammet användas som ett planerings- och kunskapsunderlag.
- Bostadsbyggande på landsbygden ses som en förutsättning för att småskaligt jord- och skogsbruk kan fortsätta bedrivas.
- Finnbyggdens miljöer bör stärkas som besöksmål på ett sätt som utgår från platsernas kulturhistoriska värde.
- Vid revidering av översiktsplanen ska särskilt värdefulla byggnadsverk och allmänna platser inkluderas.

Sunne socken
- Sunne tätort
- Stöpafors – Bosebyn
- Boberg
- Maggeby
- Bråsstorp
- Rottneros
- Askerby
- Lappnäsudden
- Björkefors - Askerudsberget
- Vitteby
- Malön

Gräsmarks socken
- Poppetorp
- Bergstorp
- Högfors - Kymsberg
- Dalen - Västanå - Fagerstad
- Uddheden
- Gräsmarken och Grinnemo
- Finnmark norr om Kymmen
- Mångshöjden
- Tiskaretjärn
- Borrsjön - Kalvhöjden
- Norra och Södra Ängen
- Västra Näs - Södra Västerrottna

Lysviks socken
- Området kring Lysviks kyrka
- Myringsbyn
- Ransby - Åsen, Åshagen och Kallkällan
- Råby/Hagarna
- Skäggegårdssätter
- Skönberga - Östra Berga

Västra Ämterviks socken
- Bäckebron - Elofstorp
- Västra Ämtervik

Östra Ämterviks socken
- Mårbacka
- Östra Ämtevik
- Nollbergsviken
- Ringåsberget
- Smedsby
- Enkullsberget

Särskilt värdefulla områden i Sunne kommun, Kulturmiljöprogram, WSP 2024

MILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET

Karta över miljö-, hälsa- och riskaspekter inom kommunen finns som bilaga till översiktsplanen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är bestämmelser som reglerar kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljö i övrigt. En miljökvalitetsnorm kan anges som gränsnorm eller målsättningsnorm. Miljökvalitetsnormer regleras i miljöbalken och syftar till att ”varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador eller olägenheter för människors hälsa eller miljön”(5 kap. 1 § MB). Miljökvalitetsnormer finns idag för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för parametrar i havsmiljö, för olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (enligt Naturvårdsverkets förteckning, NFS 2002:6) samt för omgivningsbuller berör inte kommunen.

Vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten är en målsättningsnorm som anger vilken statusklass en vattenförekomst ska ha och när denna ska uppnås. För vattenförekomsterna finns även statusklassningar vilket är en bedömning av vattnets nuvarande status. Statusklassningen ligger sedan till grund för vilken miljökvalitetsnorm som sätts. Vattenförekomsters status får inte försämras.

I skrivande stund gäller förlängning av förvaltningscykel 3. En ny förvaltningscykel förväntas beslutas 2027. I Sunne kommun finns några ytvattenförekomster av dålig samt otillfredsställande ekologisk status. Gårdssjön samt Mansån har en dålig ekologisk status. Granån, Kymsälven, Kymmen, Rottnan, Humsjöbäcken och Tvällälven har en otillfredsställande ekologisk status eller ekologisk potential. Resterande ytvattenförekomster i kommunen har måttlig eller god ekologisk status, där måttlig dominerar.

Majoriteten av ytvattenförekomsterna i kommunen har miljökvalitetsnorm att nå god ekologisk status med eller utan tidsfrist. Rottnan nedströms Rottnen har kvalitetskrav måttlig ekologisk potential 2045. Kymmen, Kymsälven och Granån har kvalitetskrav otillfredsställande ekologisk potential 2045.

Undantagen härleds till att vattendragen har väsentlig påverkan på hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd. De åtgärder som krävs skulle innebära betydande negativ påverkan på samhällsviktig vattenkraftsverksamhet.

Den kemiska statusen för ytvatten i kommunen uppnår ej god kemisk status baserad på kvicksilver och bromerande difenyleter. Inga andra ämnen påverkar den kemiska statusen.

Grundvattenförekomster har kvalitetskrav för kemisk och kvantitativ status. Alla grundvattenförekomster i kommunen har en status samt krav om en god kemisk och kvantitativ status.

Ställningstaganden

- Upprätthållande av en långsiktig vattenförvaltning ska utgår från ett flergenerationsperspektiv och underlätta måluppfyllelse enligt de nationella miljömålen och kvalitetskrav enligt MKN.
- För att inte påverka den kemiska statusen negativt i vattenförekomst och vattenkvaliteten inte ska bli sämre är det av vikt att arbeta med dagvattenhantering (genom fördröjnings- och reningslösningar) och tillfredsställande vatten- och avloppslösningar vid detaljplanering, bygglov och andra projekt.
- Vattenförekomster i närheten av påverkanskällor ska prioriteras vid fortsatt arbete med handlingsplan och tillsyn.
- Arbeta med åtgärder för habitatvård inom Norsälvens vattenråd.
- Arbete med uppströmsarbete för att minska påverkan från främmande ämnen.
- Arbeta med åtgärder i kommunens VA-plan, exempelvis reinvestera och underhålla befintlig

VA-nät i syfte att förebygga läckage vilket ger en minskad påverkan på grundvattenförekomster.

- Vid stora exploateringar ska dagvatten omhändertas lokalt samt samordnas med kringliggande mark.

- Fler ställningstagande gällande vattenkvalitet, se "Vattenförvaltning", s. 62

Luft

Miljökvalitetsnormer för luft gäller i hela Sverige. Normer finns för kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10/PM2,5, marknära ozon, bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bense(a)pyren. För de flesta ämnena gäller gränsvärdesnormer, men för vissa är det målsättningsnormer.

I Sunne kommun är de större utsläppskällorna Rottneros bruk, Tetra Pak och Solör bioenegi AB. Utsläpp kan även härledas till vägtrafik samt mindre utsläppsmängder kan möjligen uppkomma av småskalig uppvärmning och Sunne Energi.

Ställningstaganden

- Kommunen ska genomföra regelbundna mätningar av luftkvaliteten i förhållande till Miljökvalitetsnormer för luft.

- Kontrollera och se över utsläpp från sina egna verksamheter.

- Verka för ny bro över Fryken vilket avlastar centrala Sunne från trafikrelaterade utsläpp.

Buller

Buller är ett oönskat ljud som kan påverka hälsa och livskvalité. Omgivningsbuller avser väg-, tåg-, flyg samt viss typ av industribuller. Regler om buller finns i såväl plan- och bygglagen som miljöbalken och förordningar. De högsta tillåtna värdena regleras även av miljökvalitetsnormer i syfte att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller omfattar de större kommunerna med fler än 100 000 invånare. I kommuner med färre än 100 000 invånare ska kommunen sträva efter att begränsa buller. Detta styrs av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

Trafikbullerförordningen som trädde i kraft den 1 juni 2015 reglerar tillåtna bullernivåer från spårtrafik, vägtrafik och flygplatser. Bestämmelserna ska tillämpas vid bedömningen om kraven på skyddsåtgärder för att förebygga störningar och olägenheter för människors hälsa. För gällande bullernivåer hänvisas till Trafikbullerförordningen.

Ställningstaganden

- Vid detaljplanering och lovgivning ska möjligheten att klara gällande bullerkrav undersökas.

Miljöfarlig verksamhet

I 9 kap. miljöbalken (1998:808) beskrivs vad som avses med miljöfarlig verksamhet. Miljöfarliga verksamheter delas in i fyra grupper: tillståndspliktiga (A- och B-anläggningar), anmälningspliktiga (C-anläggningar) och verksamheter som varken är tillstånds- eller anmälningspliktiga. I Miljöprövningsförordningen (2013:251) beskrivs vilka verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga. I Sunne kommun finns för närvarande en en A- verksamhet, Rottneros bruk.

Ställningstagande

- Att beakta vid fortsatt prövning (detaljplan och lovgivning) är konflikter mellan tillståndspliktiga verksamheter och bostäder. Vid prövning av nya tillståndspliktiga verksamheter ska kommunen beakta befintlig närliggande bebyggelse och den omgivningspåverkan (genom exempelvis buller eller luktstörning) som verksamheten kan ge upphov till. Tvärtom kan befintliga verksamheter åläggas begränsningar med anledning av att minska påverkan på närliggande ny bostadsbebyggelse, varvid även det behöver beaktas i ett tidigt skede av en lokaliseringsprövning.

Riskobjekt

I kommunen finns ingen Sevesoverksamhet. Skallbergsdammen klassas dock som farlig verksamhet och riskobjekt enligt LSO 2:4. Vid ett haveri skulle Gräsmark och nedströms vattendrag med omgivning ner till Fryken påverkas.

Ställningstagande

- Riskobjekt hanteras inom ramen för handlingsprogram om skydd mot olyckor.

Farligt gods

E45 är rekommenderad primär led för farligt gods. Storgatan, del av väg 241, är utpekad sekundär led för farligt gods.

Ställningstagande

- Vid planering av ny bebyggelse i närhet till transportled för farligt gods ska hänsyn tas till säkerhetsavstånd enligt gällande rekommendationer. Kommunen använder sig av Länsstyrelsen Dalarnas vägledning "Farligt gods- riskhantering i fysisk planering" fram tills Länsstyrelsen Värmland tagit fram egen vägledning. Sunne kommun är mån om att denna nya vägledning blir rimlig sett till balansen mellan riskbild och utvecklingsmöjligheter samt bevisbörda. Kommunen önskar därför vara delaktig i detta arbete.

- För Sunne kommun är en ny vägbro norr om tätorten av stor vikt då befintlig koppling genom tätorten orsakar trängsel samt miljö- och säkerhetsrisker. En ny bro skulle möjliggöra utveckling av näringslivet samt avlasta Sunne centrum från tung trafik och farligt gods transporter.

Förorenad mark

Ett förorenat område är mark- eller vattenområden som innehåller miljöfarliga ämnen. Föroreningarna kan bidra till negativa miljöeffekter samt framtida hot för människors hälsa och miljö. Om denna risk finns behöver föroreningen åtgärdas. Det är i första hand den som orsakat föroreningen som ska stå för åtgärderna.

Länsstyrelsen har inventerat förorenade områden i kommunen inom ramen för EBH-stödet. Karteringen visar bekräftade samt potentiella förorenade områden i kommunen. För närvarande finns 284 potentiellt förorenade områden registrerade. Av dessa dominerar föroreningar från skjutbanor, verkstadsindustri, och drivmedelshantering. I finnbygdsområdet finns även flera föroreningar med koppling till gruvdrift.

Handlingsplan för förorenade områden för perioden 2024-2028 syftar till att öka det strategiska och systematiska arbetet med förorenade områden. I kommunen berörs cirka två exploateringsområden per år förorenade områden.

Ställningstagande

- I samband med detaljplanering och lovgivning ska frågan kring markförorening bevakas och om risk föreligger ska miljöteknisk markundersökning genomföras för att säkerställa markens lämplighet för ändamålet.

- Objekt med riskklass 1 och 2 ska prioriterad gällande utredningar och åtgärder. Områden med riskklass 3 och 4 prioriteras vid exploatering eller händelsestyrd tillsyn.

Djurhållning

Djurhållning kan medföra vissa olägenheter vilket innebär att hänsyn till bostäder och allmänna lokaler behöver tas. Olägenheter kan vara i form av lukt, flugor, damning, buller och allergener.

För planering av eller invid djurhållning har Boverket tagit fram en rapport (Vägledning för planering för och invid djurhållning, Boverket, 2011) vilket kan användas som stöd. Vilket skyddsavstånd eller åtgärder som är lämpliga kan bero

NÄRMRE ÄN 30 METER	30-70 METER	70-150 METER	ÖVER 150 METER
Odlingar	Bilservice	Bostäder i högst 2 plan	Bostäder i mer än 2 plan
Trafikytor	Industrier	Mindre samlingslokaler	Vård
Ytparkeringar	Mindre handel	Handel	Kontor i flera plan
Friluftsområden	Tekniska anläggningar	Mindre kontor (inte hotell)	Hotell
	Övrig parkering	Kultur- och idrottsanläggningar utan betydande åskådarplats	Skolor
	Lager		Större samlingslokaler
			Kultur- och idrottsanläggningar med betydande åskådarplats

Ovan: Zonindelning för riskhantering. Markanvändning som normalt kan planeras utan särskild riskhantering. Avstånden gäller från väg- och rälskant (Länsstyrelsen Dalarna, 2012).

på om djurhållningen sker i landsbygdskontext eller tätort samt lokala förhållanden såsom förhärskande vindriktning, topografi och vegetation. Andra faktorer som spelar in är djurslag och storlek på besättning. Exempelvis avger hästhållning mer allergener medan svin- och hönsstall kan ange mer lukt.

Ställningstaganden

- Vid planering som berör djurhållning ska Boverkets rapport 2011:6 Vägledning för planering för och invid djurhållning användas som stöd. En helhetsbedömning av påverkan ska göras i det enskilda fallet.
- Djurhållning i landsbygdskontext är ett naturligt inslag varav en högre grad av störningar generellt kan accepteras.

Avfallshantering

Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning som ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter (MB 15 kap. § 41). Sunne kommun har en gemensam renhållningsordning tillsammans med Torsby, Hagfors och Munkfors kommunen (gällande från 2023-01-01).

Kommunens återvinningscentral är belägen på Holmby, nordväst om Sunne tätort.

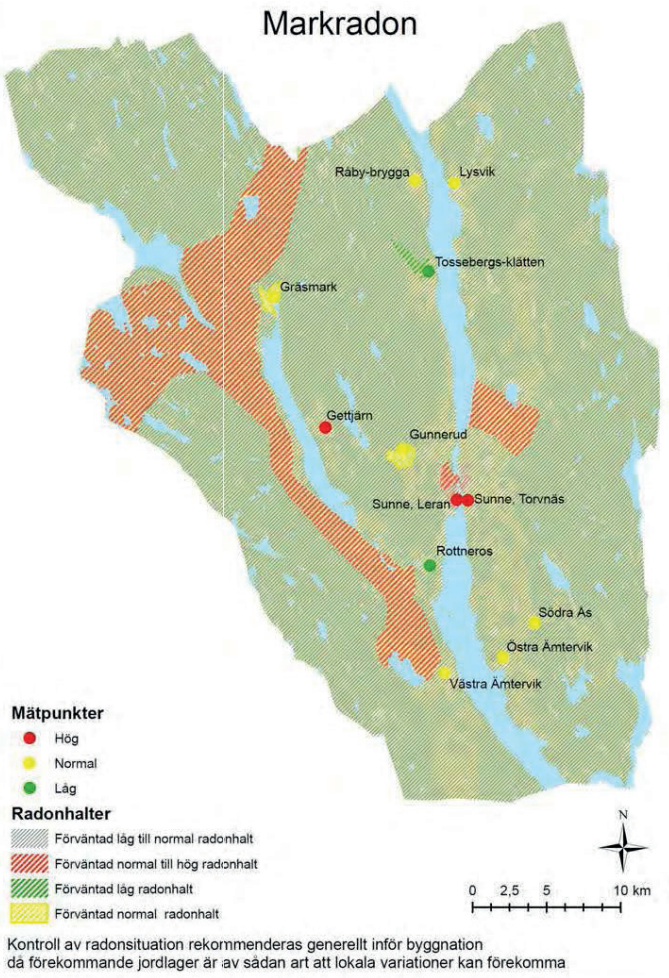
Ställningstaganden

- Översiktsplanen möjliggör en utveckling av Holmby återvinningscentral inom markanvändningen Landsbygd 1.

Radon

Radon är en radioaktiv gas som är lukt och färglös. Höga halter i en bostad medför ökad risk för lungcancer. Radongas kan komma från mark under byggnader, från byggnadsmaterial eller från dricksvatten.

Vid markradonutredningar klassificeras marken i låg-, normal- respektive högradonmark. Nybyggnad på normalradonmark kräver en radonskyddande konstruktion. På högradonmark krävs ett radonsäkert utförande. En översiktlig utredning om förekomsten av markradon i kommunen som helhet genomfördes under 2010-2011. Låg- till normalradonmark dominerar i kommunen, men områden med högradonmark förekommer också.

Vattenförvaltning

Kommunen har under 2024 beslutat om ny vattentjänstplan och reviderad VA-plan.

I kommunen finns 17 områden verksamhetsområden för spillvatten och/eller dricksvatten. I vattentjänstplanen (2024) bedöms det inte finnas något behov av ytterligare verksamhetsområden inom de kommande 10 åren. Översiktsplanen kan bidra till en ökad befolkning på landsbygden vilket kan göra att ny bedömning behöver göras vid revidering av vattentjänstplanen. Vid revidering görs en befolkningsanalys samt utredning av nya miljö- och hälsoskyddsproblem vilket kan leda till att behovet av allmänt VA återigen utreds.

Avlopp

I kommunen finns sex reningsverk vilka alla är i behov av investeringar.

Ställningstaganden

- Det finns ett behov av upprusning eller utbyte av mindre verk. Åtgärder för avloppsreningsverken utförs enligt vattentjänstplanen.
- Vid exploatering av bostadsområden med flera hus, i områden belägna långt ifrån kommunala VA-verksamhetsområden, föreslås främst gemensamhetsanläggningar för avloppsvatten.

Dricksvatten

I Sunne kommun finns nio vattenverk som alla hämtar sitt vatten från grundvatten. Dagligen produceras 2000 m^3 dricksvatten i de kommunala vattenverken. Flera av anläggningarna är i behov av renovering och ombyggnation.

Ställningstaganden

- Åtgärder för vattenverken utförs enligt vattentjänstplanen
- Det finns ett behov av nya ansökningar om tillstånd för samtliga vattenuttag vilket ska utföras enligt vattentjänstplanen.
- Områden runt kommunens grundvattenresurser ska säkras med vattenskyddsföreskrifter.
- Utreda hur drickvattenförsörjningen kan säkras genom exempelvis ett reservvattenverk.

Vattenskyddsområden

Ett arbete med kommunens vattenskyddsområden pågår. Revidering av vattenskyddsområde vid Öjervik planeras revideras och nya områden planeras för dricksvattentäkter i Östra Ämtervik, Lysvik och Gräsmark.

Energi

Det pågår en omfattande elektrifiering i samhället vilket kräver en nationell ökad energiproduktion för att inte vara beroende av import från andra länder.

Alla kommuner ska ha en aktuell plan om tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen (1977:439 3§).

Vattenkraft

I kommunen finns två större vattenkraftstationer belägna i Gräsmark och Rottneros. Utöver dessa finns ett flertal mindre anläggningar.

För närvarande pågår nationell omprövning av vattenkraftens miljövillkor. Syftet med omprövningen är att det ska leda till största möjliga nytta för vattenmiljön och en nationell effektiv tillgång till vattenkraft. Omprövningen beräknas pågå från 2022 till 2042.

Vindkraft

Vindkraftsutbyggnaden behöver femdubblas i Värmland. Länsstyrelsen Värmland har tagit fram en regional vindkraftsanalys i syfte att utreda de största utmaningarna för att möta framtidens elbehov. För Sunne kommun redovisas i länsstyrelsens analys flera potentiella områden med gynnsamma förutsättningar för vindkraft med hänsyn till vindlägen, hänsynsavstånd till bostäder samt utvalda intressen.

Sunne kommun avser inte att peka ut nya vindkraftsområden. I föregående översiktsplan pekas tre områden ut för vindkraftsutbyggnad. Två av dessa områden har bebyggts, Fryksdalshöjden och Finnfallet. I området vid Finnfallet har 13 verk uppförts med en höjd av 200 meter. Vindkraftsparken på Fryksdalshöjden invigdes 2023. I området har 10 verk uppförts, även dessa 200 meter höga. Sammanlagt ger de 23 verken en ungefärlig årsproduktion på 350 GWh. Outbyggt område som kvarstår från föregående översiktsplan är Björnhöjden.

Solkraft

Solcellsanläggningar finns på flera platser i kommunen.

Då solcellsanläggningar kan störa flyg- och järnvägstrafikens tekniska utrust-

ning önskar Trafikverket att höras vid planering av nya anläggningar.

Ställningstaganden

- Målbilden i kommunens miljöstrategi är att använda sig av fossilfri energi i fastigheter och transporter och bli en klimatneutral kommun.
- Kommunen avser att ta fram en ny energiplan 2026
- Kommunen avser inte att peka ut nya områden för vindkraft. Tidigare utpekade områden kvarstår och deras lämplighet prövas vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. En landskapsanalys med fotomontage skall göras vid exploatering, för att beskriva etableringens visuella påverkan.
- Kommunen är öppen för att möjliggöra anläggningar i form av solcellsparker och biogasanläggningar.
- Kommunen ställer sig positiva till etablering av laddinfrastruktur längs E45 samt mindre anläggningar på landsbygderna.

Ledningsnät

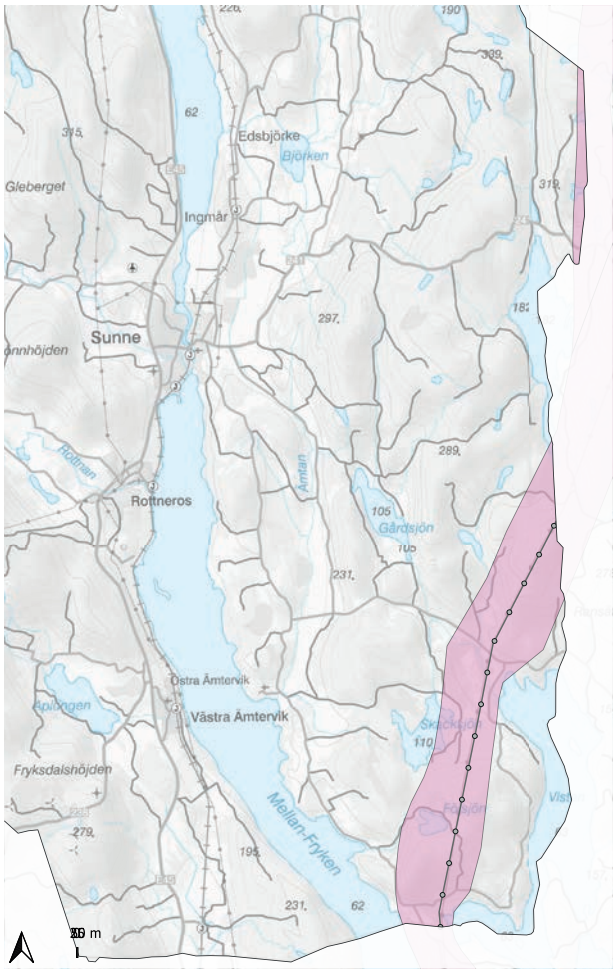
Kommunen genomkorsas av två 400 kV ledningar som ingår i transmissionnätet i västra respektive östra delen av kommunen. Transmissionsnätet är av stor betydelse för den nationella elförsörjningen och dess mark- och vattenanspråk har beslutats utgöra riksintresse. Vid prövning av åtgärder inom 500 meter från Svenska kraftnäts anläggningar ska de höras.

För närvarande pågår planering för utbyggnad av ”Karlstadbenet” vilket utgörs av en av de transmissionsledningar som genomkorsar kommunen. Syftet är att möjliggöra en ökad överföringskapacitet och elektrifiering i västra Sverige. Ombyggnationen omfattar dagens enkla 400 kV ledning som planeras rivas och ersättas av dubbla 400 kV ledningar. Samråd planeras under höst/vinter 2026/2027 och byggnation av ledningar 2032-2035.

I kommunen finns även luftledningar med lägre spänning som utgår från vattenkraftstationerna i Rottneros och Gräsmark. Krav på fritt utrymme omkring elektriska ledningar finns angivna i Elsäkerhetsverkets föreskrifter. Ellevio är elnätsägare i kommunen.

Ställningstaganden

- Planering och precisering av ”Karlstadbenets” framtida sträckning ska inte hämma en bebyggelseutveckling inom kommunen.
- Kommunen önskar att ny ledningsgata i stort ska sammanfalla med dagens för minskad påverkan. Svenska Kraftnät bör hålla berörda fastighetsägare informerade.
- Vid större etableringar ska tidig kontakt ta med berörda nätägare.
- Kommunen önskar att Svenska kraftnät utreder markförläggning av elkablar för korta sträckor vid känsliga landskapspartier eller konflikt med andra intressen.

Ovan: Svenska kraftnäts utredningsområde för planerad utbyggnad av transmissionsledningar inom kommunen rosa markerat.

Risk , säkerhet och beredskap

Samtliga kommuner ska ha en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). I Sunne kommuns RSA 2023-2026 redovisas bland annat identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område och dess kritiska beroenden. Samhällsviktig verksamhet definieras som en verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Vidare redovisas identifierade risker för kommunen och kommunens geografiska område. Att Sunne endast har en koppling över Fryken är en sårbarhet för hela kommunen.

Regionalt pågår ett arbeta med framtagande av ”Regional inriktning civil beredskap” för Värmlands län 2025. Målet med inriktningen är att kunna hantera en allvarlig samhällsstörning. Arbetet bedrivs av Länsstyrelsen Värmland i samverkan med ingående aktörer i Värmlands regionala krishanteringsråd. Inom ramen för arbetet kommer prioriterade fokusområden att tas fram med tillhörande målsättning, förmågeutveckling och inriktning för 2025.

Rådande världsläge har aktualiserat frågan kring beredskap och ett robust samhälle. I Sunne kommun finns 8 skyddsrum vilka är lokaliserade i Sunne tätort. Brandstationer finns i Sunne, Uddheden och Lysvik.

God tillgång till jordbruksmark och en hög andel befolkning på landsbygden ger goda förutsättningar för kommunens robusthet vad gäller lokal livsmedelsförsörjning, tillgång till vatten och värme och en högre självhushållningsgrad. Jordbruksmark och möjlighet till självförsörjning hanteras i kommunens livsmedelsstrategi (2025-2030) där det redovisas att 0,5- 1 hektar jordbruksmark per person behövs för försörjning av livsmedel. I Sunne ligger den siffran på 0,78 hektar jordbruksmark/person. I kommunen har det skett en bra generationsväxling i jordbruksföretagen vilket är gynnsamt för fortsatt livsmedelsproduktion.

Trygghetsskapande arbete

Inom kommunen bedrivs trygghetsskapande arbete bland annat genom ett lokalt råd för trygghet. Arbetet drivs tillsammans med polis och region.

Ställningstagande

- RSA ska användas som ett stöd i den fysiska planeringen och vid prioritering av åtgärder i den befintliga miljön.
- Öka dialogen med kommunens säkerhetssamordnare inom ramen för den fysiska planeringen.
- För ställningstaganden kopplade till jordbruksmark, se avsnitt areella näringar.

Klimatrelaterade risker

Klimatförändringarna innebär högre temperaturer och ökad nederbörd med ett förändrat nederbördsmönster. Enligt SMHI:s rapport ”Framtidsklimat i Värmlands län” (2015) kommer årsmedelnederbörden i länet öka med 20 % i slutet av seklet och årsmedeltemperaturen mellan 3-5 grader (beroende på scenario).

Ett förändrat klimat innebär nya förutsättningar och förhöjda risker som påverkar den fysiska planeringen. Förutom de aspekter som redovisas i följande avsnitt kan även klimatförändringar leda till exempelvis värmeböljor, torka och skogsbrand.

Ställningstagande

- Kommunen avser att fortsatt jobba för att minska klimatrelaterade risker i den befintliga bebyggelsen samt aktivt söka stöd för att möjliggöra arbetet.
- Inom ramen för fysisk planering ska klimatförändringarnas ökade risker beaktas.

Ras, skred och erosion

Ras och skred är snabba rörelser i jord och berg som kommer att öka som en effekt av klimatförändringar och förändrade nederbördsmönster.

Stora delar av Värmland har ”betydande

Ras: Rörelse av block, sten, grus- och sandpartiklar.

Skred: Sammanhängande jordmassa i rörelse. Förekommer i lera, silt och i siltiga- eller leriga moräner som är vattenmättad.

Erosion: Nednötning och transport av jord och berg orsakat av vatten, vågor, vind och is. Kan leda till ras och skred.

belägenhet för jordskred". MCF (fd.MSB) har utrett stabilitetsförhållanden i flera områden i kommunen (Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i Värmlands län Sunne kommun, MSB 2013-08-15). Utredningens bakgrund var ett regeringsbeslut om att översiktligt kartlägga skredrisker i bebyggda områden i de mest utsatta kommunerna. I rapporten har Sunne tätort, Lysvik, Stöpafors, Rottneros, Västra Ämtervik, Prästbol och Fölsvik karterats.

Större aktsamhetsområden för skred i finkornig jordart finns kring Sunne tätort och Lerälven, Rottneros och längs Rottnan samt kring Granån. I kommunen finns även förutsättningar för kvicklera vilket främst berör Fryksdalen och längs Rottnadalen.

Erosion kan orsaka ras och skred. SGI:s kartering över stränders eroderbarhet visar högre risker för erosion längs Rottnan och delar av Fryken.

Förutsättningar för slamströmmar kan finnas i områden i områden med brant topografi, eroderbara jordmaterial och stora nederbördsmängder. Slamströmmar kan komma att öka i och med klimatförändringar och ökad ytavrinning vid kraftigare nederbörd. Även skogsbruksåtgärder kan innebära förändrade risker.

För att identifiera områden som kan orsaka slamströmmar kan SGI:s kartering av ravinformationer användas. Ravinformationer, spår av jordskred och aktsamhetsområde för skred i finkornig jordart visar främst känsliga områden kring Lerälven, Rottneros och området mot Rottnen samt norr om Uddheden.

Rasrisker och blocknedfall finns i branta bergsslänter. MCF kommer att utföra en översiktlig kartering av förutsättningar för ras och slamströmmar i bebyggda områden med start 2025.

Ställningstagande

- Fastighetsägaren har i grunden ett ansvar för att skydda sin fastighet och bebyggelse inom denna. Ansvaret inrymmer inte en lämplighetsbedömning enligt PBL men för befintlig bebyggelse kan detta innebära att säkra befintliga byggnader från översvämnings- och skyfallssituationer inom egen fastighet.

- Inom ramen för lovgivning och detaljplanering ska en geoteknisk undersökning avseende risker för ras, skred eller erosion göras vid behov. Denna ska utföras på en nivå som är anpassad för det aktuella fallet för att säkerställa markens förutsättningar och lämplighet för planerad markanvändning och bebyggelse.

Skyfall

Skyfall är ett kraftigt regn som definieras av SMHI som minst 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm på en minut. Som en följd av klimatförändringarna kommer mängden skyfall att öka då nederbördsmängden kommer att öka men i ett förändrat och mer intensivt mönster. Vid fysisk planering bör enligt Boverket ny sammanhållen bebyggelse och samhällsviktig verksamhet planläggas så att denna inte tar skada vid ett 100-årsregn, vilket innebär en sannolikhet på 1/100.

För Sunne tätort finns en skyfallskartering (2017) framtagen av DHI på uppdrag av länsstyrelsen. I karteringen kan utläsas maxdjup vid 100-års regn samt Köpenhamnsregn, flödesriktningar och maxflöde. I fördjupning översiktsplanen för Sunne tätort listas områden där problem uppstår vid ett 100 årsregn. Skyfallskarteringen inkluderar en större yta än fördjupningens avgränsning och karteringen visar på skyfallsproblematik vid Levälvens delta, vid Gullsby och längs Lv802.

Kommunen har själva tagit fram en skyfallskartering som omfattar områden med kommunalt VA samt skyfallsplan, 2023.

Ställningstagande

- Ny sammanhållen bebyggelse och samhällsviktiga funktioner ska planläggas så att skada inte uppkommer vid ett 100- års regn.
- Kommunen ska öka sin förmåga att hantera skyfall i befintliga exploaterade områden i enlighet med kommunens skyfallsplan.
- Den kommunala skyfallsplanen ska revideras vart fjärde år.
- Kommunen avser att fortsätta arbetet med kartläggning och sårbarhetsbedömningar för skyfallsrisker vid kommunala VA-anläggningar samt genomförande av eventuella åtgärder för sårbara anläggningar.

Översvämning

Översvämning innebär att vatten täcker ett område som normalt inte står under vatten. Detta innebär att översvämning kan uppkomma av höjda vattennivåer samt skyfall. Översvämning till följd av skyfall redovisas i nästkommande avsnitt.

2018 gav Boverket ut nya riktlinjer för hur länsstyrelsen ska bedriva det tillsynsansvar som myndigheten har över kommunernas planering i översvämningskänsliga områden. I denna vägledning förtydligas vilka planeringsnivåer som behöver tas hänsyn till vid planering av ny bebyggelse. Vägledningen anger att den grundläggande hänsynsprincipen är att översvämningsrisker kan undvikas genom att ny sammanhållande bebyggelse och samhällsviktig verksamhet lokaliseras till platser som saknar sannolikhet att översvämmas.

Detta gäller även för verksamheter eller industriområden med risk för stor miljöpåverkan vid en översvämning. Dessa användningar bör lokaliseras över beräknad högsta nivå för sjöar eller nivån för högsta beräknat flöde i vattendrag.

Vid planering för samhällsfunktioner och bebyggelse av mindre vikt kan en årlig sannolikhet på mindre än 1/200 accepteras. Hänsyn vid fysisk planering bör även tas till riskerna vid ett förändrat klimat.

Boverket konstaterar samtidigt att vid förtätning och komplettering av befintliga tätorter och bebyggelsestrukturer kan det vara svårt att fullt ut tillämpa de grundläggande utgångspunkterna för planläggning av bebyggelse och har därför tagit fram riktlinjer för tillämpning och avsteg.

Frykensjöarna ingår i MCFs översvämningskartering för Norsälven (2015). Kartläggningen visar påverkansområden vid ett 200 årsflöde översvämning i Sunne tätort, Prästbol, Edsbjörke och vid sjön Björken samt viss befintlig bebyggelse i Lysvik. Vid ett beräknat högsta flöde sträcker sig översvämningsområdet längs Ämtan från Prästbol upp mot Mårbacka.

Ställningstagande

- Vid fysisk planering och lovgivning ska som utgångspunkt säkerställas att tillkommande bebyggelse i befintliga strukturer inte utsätts för översvämningsrisker om så är möjligt med hänsyn till områdets förutsättningar.
- Om översvämningsrisk inte kan uteslutas i befintliga strukturer ska planeringen minska sårbarheten för översvämningar genom exempelvis placering och utförande.
- Översvämningsrisker hanteras även kontinuerligt inom kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA).
- Kommunen arbetar med att se över översvämningsrisker i orter som påverkas av vattenförekomster där planeringsnivåer saknas. Vid fortsatt arbete bör Uddheden prioriteras.
- Vid översvämningsåtgärder, som innebär en ökad last, ska behovet av geotekniska utredningar ses över.

Vattenförekomst	Normalnivå	100-årsnivå	200-årsnivå	Högsta beräknad nivå
Övre Fryken	62,7	64,4	65,4	67,2
Mellan Fryken	62,7	64,2	65,3	67,2

Ovan: Klimatanpassade översvämningsnivåer i RH2000 och m.ö.h (källa: MSB översvämningskartering Norsälven, 2015)

Utgångspunkter för möjliga markanvändningar i riskområden för översvämning

Kommunen medger prövning av vissa avsteg från Boverkets vägledning för markanvändningar som av Boverket anges som lämpliga från 200-års återkomsttid och kortare. Bedömning av lämplig markanvändning och nivå behöver ses över i kommande skeden med stöd av Boverkets vägledning och kommunens översiktsplan. Exempelvis föreslås att delårsboende och besöksboende medges på en lägre nivå än Boverkets vägledning. Det är viktigt att om sådan bebyggelse placeras lägre än 200-års nivån ska dess funktion kunna fortgå vid översvämningshändelse. Detta kan säkerställas med åtgärder i form av exempelvis höjdsättning av färdigt golv och/eller momentana skyddsåtgärder inom tomt. Det är dock viktigt att beakta möjligheten att genomföra sådana åtgärder inom rimliga (fysiska, tekniska och ekonomiska) gränser. Vid stora skillnader på marknivå och planeringsnivå kan det vara olämpligt att föreslå åtgärder i syfte att möjliggöra bebyggelse.

- **Högsta beräknat flöde/nivå**

Ny sammanhållen bebyggelse

Samhällsviktig verksamhet

Verksamheter och industriområden med risk för miljöpåverkan

Tillfartsvägar till ovannämnda markanvändningar

- **200- års flöde/nivå**

Bebyggelse av mindre vikt:

Enstakta villor för helårsboende

Handel

Idrott- och fritidsanläggningar (inomhus)

Byggnader för service (exempelvis restauranger, caféer och kulturbyggnader)

Mindre industrier med liten miljöpåverkan

Tillfartsvägar till ovannämnda markanvändningar

- **Kortare återkomsttider**

Grönområden

Areella näringar

Idrotts- och fritidsanläggningar (utomhus)

Parkeringsplatser

Uthus, förråd, garage

Delårsboende och besöksboende

Det ställs inga krav på tillfartsvägar till ovan nämnda markanvändningar

Inom områden som riskeras att översvämmas med kortare återkomsttid ställs inga krav på översvämningsskydd.

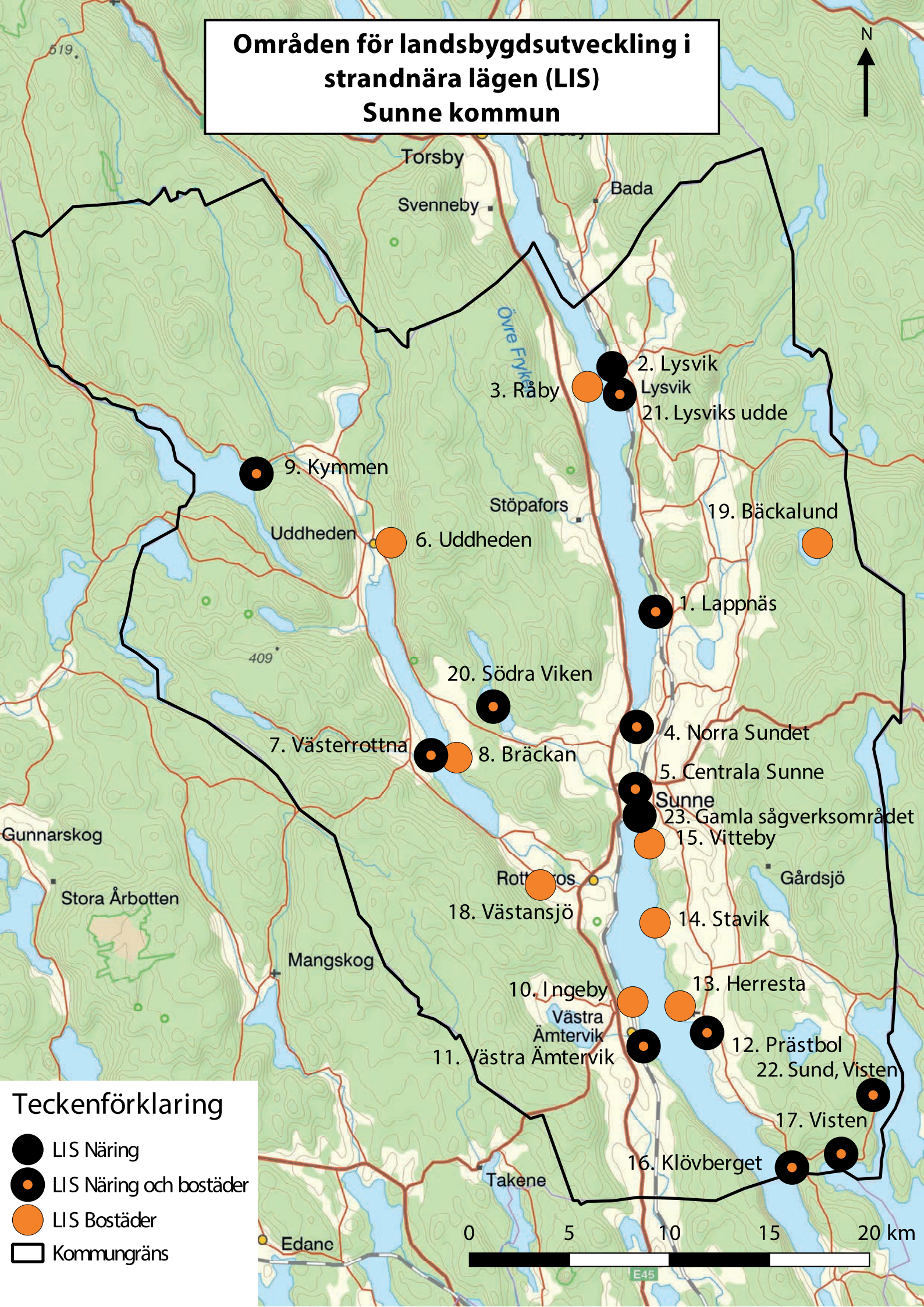
LÄSANVISNING

Kommunen har en aktuell plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan) från 2020. LIS-planen gäller tillsammans med den kommuntäckande översiktsplanen.

Sedan LIS-planens upprättande har förfrågningar om nya samt utökning av befintliga LIS-områden inkommit. Dessa hanteras och prövas inom ramen för förslag till ny översiktsplan. Redaktionella justeringar har gjorts i LIS-planen under framtagande av ny översiktsplan.

I följande avsnitt redovisas ny eller ändrad text i **blå färg. Om området är nytt eller ändras anges detta intill områdets namn**

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)
Sunne kommun
N
519
Torsby
Svenneby
Bada
Övre Fryken
2. Lysvik
Lysvik
3. Råby
21. Lysviks udde
9. Kymmen
Stöpafors
19. Bäckalund
Uddheden
6. Uddheden
1. Lappnäs
409
20. Södra Viken
4. Norra Sundet
7. Västerrottna
8. Bräckan
5. Centrala Sunne
Sunne
23. Gamla sågverksområdet
15. Vitteby
Gunnarskog
Stora Årbotten
Gårdsjö
18. Västansjö
14. Stavik
Mangskog
10. Ingeby
13. Herresta
Västra Ämtervik
11. Västra Ämtervik
12. Prästbol
22. Sund, Visten
17. Visten
16. Klövberget
Takene
Edane
E45
0 5 10 15 20 km
Teckenförklaring
LIS Näring
LIS Näring och bostäder
LIS Bostäder
Kommungräns

ÖVERSIKT LIS-OMRÅDEN

Vattenföre-komst	Inriktning	Vägledning fortsatt prövning	Dimensione-rande antal bostäder	Max antal bostäder	Utpekandet har gjorts i
Övre Fryken					
1. Lappnäs	Norra = B Mellan = N Södra =B	BL, riktlinjer för utformning	8	13	LIS plan 2020
2. Lysvik	N	BL			LIS plan 2020
3. Rådby	Norra = B Södra = N	BL, riktlilnjer utformning	5	10	LIS plan 2020
4. Norra Sundet	Västra = B/N Östra = N	BL, riktlilnjer utformning	5	10	LIS plan 2020
5. Centrala Sunne (Lerälven)	Västra = B/N Östra = N	BL	3	5	LIS plan 2020
21. Lysviks udde	Norra = B Södra = N	DP	5	15	Nytt ÖP 2040
Summa för sjö:			26	53	
Udden					
6. Uddheden	B	BL/DP, riktlinjer utformning	15	20	LIS plan 2020
Summa för sjö:			15	20	
Rottnen					
7. Västerrottna	Norra = B Södra = N	Enstaka hus = BL, riktlin-jer utformning	3	5	LIS plan 2020
8. Bräckan	B	Norra = BL/DP, riktlinjer utformning Södra = Enstaka hus BL, riktlinjer utformning	15	20	LIS plan 2020
Summa för sjö:			18	25	
Kymmen					
9. Kymmen	Norra + Södra = B/N Mellan = N	Norra + Södra = DP Mellan = BL	20	35	LIS plan 2020
Summa för sjö:			20	35	
Mellan-Fryken					
10. Ingebyn	B	BL, riktlinjer utformning	8	15	Utökat ÖP 2040
11. Västra Ämtervik	Norra = B/N Södra =B	Norra = BL Södra = DP, riktlinjer utformning	50	50	LIS plan 2020

12. Prästbol	Norra = N Mellan = B	Norra = BL Mellan = BL Södra = BL	4	8	LIS plan 2020
13. Herresta	B/N	BL, riktlinjer utformning	5	10	LIS plan 2020
14. Stavik	B	Norra = BL (Bef. DP) Mellan = BL Södra = BL	20	26	LIS plan 2020
15. Vitteby	B	DP, riktlinjer utformning	10	15	LIS plan 2020
16. Klövberget	B/N	Enstaka hus = BL Sammanhållen bebyggelse = DP	15	20	LIS plan 2020
23. Gamla sågverksområdet	N	DP			FÖP Sunne tätort
Summa för sjö:			82	154	
Visten					
17. Visten	Västra = B/N Norra = N Södra = B	BL	6	13	LIS plan 2020
22. Sund, Visten	B/N	Enstaka hus = BL Sammanhållen bebyggelse = DP	4	8	Nytt ÖP 2040
Summa för sjö:			10	21	
Västansjö					
18. Västansjö	B	BL, riktlinjer utformning	5	10	LIS plan 2020
Summa för sjö:			5	10	
Hällsjön					
19. Bäckalund	B	BL	5	15	LIS plan 2020
Summa för sjö:			5	15	
Mellersta Lersjön					
20. Södra viken	Norra = N Mellan = B/N Södra = B	Norra = DP Mellan + Södra = Enstaka hus = BL Sammanhållen bebyggelse = DP	4	10	Minskat ÖP 2040
Summa för sjö:			4	10	
Summa totalt:			**185**	**343**	

B = Bostadsändamål
N = Näringsändamål

BL = Prövning genom bygglov
DP = Prövning genom detaljplan

MELLAN FRYKEN

10. Ingeby *(utökat ÖP 2040)*

Förutsättningar

Området omfattas av riksintresse för turism och friluftsliv (MB 4:2) som berör hela Fryksdalen. I Sunne kommuns naturvårdsprogram klassas området som klass 3, vilket är definierat som högt skyddsvärde (kommunalt intresse). Det finns en fornlämning i form av fyndplats för lösfynd bestående av skafthålsyxa.

Området passeras av en högspänningsledning. Visst lokalt värde för friluftsliv finns på platsen. Stora delar av området ryms inom åtgärdsområde 13, Ingebygatan V Ämtervik, i kommunens VA plan. För området planeras en kommunal anläggning för vatten och spillvatten.

Sedan LIS-området upprättades har plankorsningar ersatts med parallellväg. Kopplat till Fryksdalsbanan som passerar väster om området behöver beaktande också tas kring risk- och bullerfrågor samt eventuellt vibrationer.

Närmsta serviceort som LIS-området syftar till att stärka är Västra Ämtervik som ligger strax söder om området. Där finns livsmedelsbutik, skola, förskola, service-

boende för äldre, fotbollsplan, idrottshall och hembygdsgård. I Västra Ämtervik finns även tågstopp och busshållplats finns närmast cirka 600 meter väster om LIS-området.

I en strandinventering 2011 utförd av WSP samhällsbyggnad bedömdes inom LIS-området finnas låga till höga naturvärden. Höga naturvärden bedömdes finnas i ravinerna med lövskog och vattendragen som genomkorsar åkermarken i södra delen av området.

Strandskyddet är 100 meter inom området, med undantag längst upp och längst ner i området där strandskyddet sträcker sig fram till järnvägen.

Utökat LIS-område

Området som föreslås utökas berör vidare möjlig fornlämning i form av lägenhetsbebyggelse. (L2005:4211).

Mellan-Fryken har under förvaltningcykel 3 (2017-2021) en ekologisk status som klassats som måttlig baserat på bedömning av fisk då sjön är kraftigt påverkad av bristande konnektivitet och reglering. Övriga parametrar tyder på god eller hög status. Kvalitetskrav att nå god ekologisk status 2045 med tidsfrist på grund av naturliga skäl att konnektiviteten inte hinns förbättras.

Mellan-Frykens kemiska ytvattenstatus uppnår inte god kemisk status då gränsvärden för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids, liksom i alla Sveriges ytvattenförekomster. Undantaget dessa finns inga kända ämnen som påverkar sjöns kemiska ytvattenstatus.

En översiktlig naturvärdesinventering har utförts för utökningsområdet. I området finns bebyggelse i söder, med välklippta gräsmattor och byggnader. Vid fältbesöket slog sig en lärkfalk ned på ett av hustaken utmed stranden och verkade ha sitt primära födosöksområde i närheten. Norrut består området främst av yngre tätare lövvegetation samt barrvegetation. Några naturvärden noterades inte vid inventeringen. Utmed vägen finns inslag av de invasiva arterna kanadensiskt gullris och jättebalsamin. I området finns inga delområden som bedöms hålla naturvärdesklass förutom strandlinjen som klassas som ett viktigt värdeelement i hela området.

Användning

Det finns idag på platsen några årets runtbostäder och fritidshus samt en båtbrygga. Den norra delen av området består av skogsmark och i den södra delen ses ett skogs- och jordbrukslandskap.

Utökat LIS-område

Området utgörs av bebyggelse inom Ingeby samt skogmark. Genom området sträcker sig en grusad väg.

Tidigare LIS-utpekande

I ÖP 2011 pekades ett LIS-område ut för bostäder för permanent och tillfälligt bruk. Som inriktning angavs att gruppering av bebyggelse ska ske i likhet med bebyggelsen väster om järnvägen. Utbyggnad inom LIS-området har begränsats av de problematiska plankorsningar som finns över Fryksdalsbanan, men LIS-området kvarstår enligt tidigare LIS-utpekande då denna problematik nu ser ut att lösas genom Trafikverkets åtgärder. LIS-området har utökats något i norr- och södergående riktning jämfört med LIS-planen 2013. Sedan samrådsförslaget av revideringen av LIS-planen har innehållet i området minskats med hänsyn till riskfrågor.

Inriktning

Inriktning bostäder. Inom området bedöms 10 bostäder rymmas i skogskanten. Vattenområden med befintliga bryggor för båtplatser till befintliga och nya bostäder har inkluderats där eventuella nya bryggor också kan prövas. I södra delen av området är det särskilt viktigt att placera och utforma byggnaderna med hänsyn till landskapsbild, kulturmiljö och

bebyggelsetradition. Byggnaderna bör ta visuellt stöd i de gröna trädridåer som går genom området ner mot sjön. Så lite som möjligt av jordbruksmarken bör tas i anspråk och hänsyn bör tas till stamfastighetens arrondering efter eventuella avstyckningar.

Utökat LIS-område

Inriktning bostäder. Inom utökat område bedöms det inrymmas 3-5 bostäder.

För hela LIS-området gäller att ny bebyggelse ska underordnas landskapet och befintlig bebyggelse, alltså anpassat till rådande förhållanden på platsen. Detta innebär:

Placering

Vid placering av ny bebyggelse bör denna relateras till befintliga byggnader och i annat fall till platsens givna geografi. Om möjligt bör byggnader placeras i skogsbryn och på luckor i anslutning till befintlig bebyggelse. I de fall ingen befintlig bebyggelse finns ska nya byggnader bäddas in i skogsvegetation. Placering av nya byggnader bör anpassas efter områdets topografi så att inte öppna ytor och siktlinjer bryts.

Gestaltning

Taktäckningsmaterial väljs och uppförs i matt utförande. Enhetlig färgsättning av huvudbyggnader i förhållande till befintlig bebyggelse.

Riktlinjer för fortsatt prövning

• Enstaka ny bebyggelse för bostadsändamål kan i normalfallet prövas genom förhandsbesked/ bygglov. Detaljplan kan bli aktuellt utifrån en bedömning av detaljplanekravet.

• Särskild hänsyn ska tas inom LIS-området avseende placering och gestaltning (se ovan)

• Inom hela LIS-området ska risk- buller- och vibrationspåverkan beaktas vid fortsatt prövning. I norra delen av området får ingen ny bebyggelse placeras inom järnvägens skyddsavstånd utan skyddsåtgärder. Inte heller inom skyddsavståndet för kraftledningen jan ny bebyggelse uppkomma.

• Förekomsten av och hänsynstagande till eventuella naturvärden, främst samband med ravinerna, bör redovisas i fortsatt prövning av utveckling av platsen.

• Större delen av området ligger inom verksamhetsområde för kommunalt vatten och vid utbyggnad ska anslutning till kommunalt avlopp eftersträvas. Vid placering av eventuella enskilda avloppsanläggningar bör en helhetstanke finnas där både vatten och avlopp ingår så att avloppsanordningen inte gör det svårt eller omöjligt att få tjänligt dricksvatten för egen eller omkringliggande fastigheter

Konsekvenser

I det fall riktlinjerna för utformning följs bedöms påverkan på landskapsbilden bli marginell och ianspråktagande av jordbruksmark begränsad. En utveckling enligt LIS-planens riktlinjer kan ge positiva konsekvenser för landskapsbilden. Högspänningsledningen som passerar området begränsar utvecklingen inom dess säkerhetsavstånd. Även väg E45 och järnvägen avgränsar var inom LIS-området som bostadsbebyggelse kan tillkomma utan skyddsåtgärder (30 meter från järnvägen). Utbyggnad inom det utpekade LIS-området förväntas kunna ske utan att påverka sjöns möjligheter att uppnå miljökvalitetsnormen till 2045 då kommunalt avlopp finns.

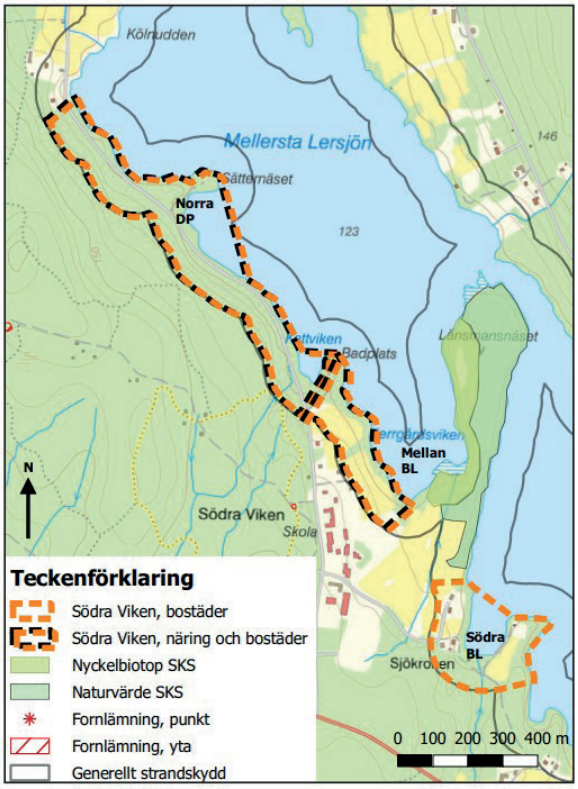
Utökat LIS-område

Inom utökningsområdet finns redan bostäder för vilka en utveckling inom området kan innebära en viss påverkan.

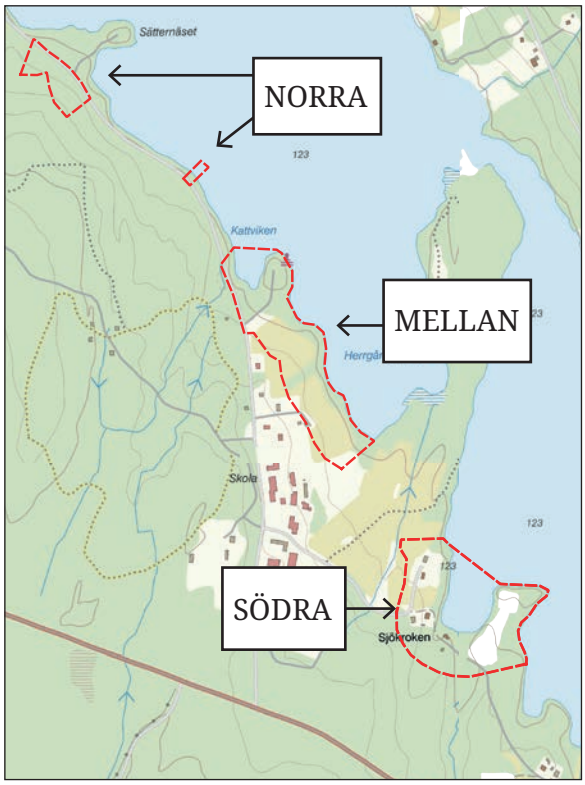
MELLERSTA LERSJÖN

20. Södra Viken *(minskat ÖP 2040)*

LIS-området minskas och delas i det norra området där även inriktningen ändras.

Ovan: LIS-områdets redovisning i LIS-plan (2020).

Ovan: LIS-områdets delområden efter ändring.

Syftet med revideringen

Delområde Norra inom LIS-område för Södra Viken föreslås revideras i syfte att minska områdets utbredning samt ta bort utpekande av bostadsändamål. I samrådet för ny översiktsplan samt i samrådet för detaljplanen för del av Södra Viken 1:8 Climate arena har flertalet synpunkter inkommit som lett fram till att delområdet ändras.

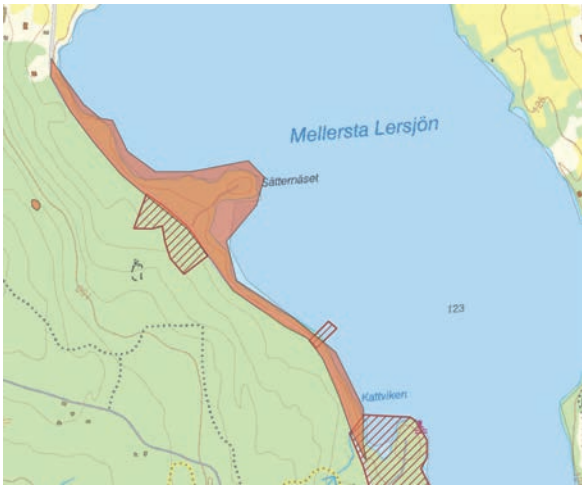
Inriktningen för delområde Norra föreslås fortsatt vara näringsändamål i syfte att möjliggöra för utveckling av friluftsliv samt tekniska anläggningar, där även ett vattenområde pekas ut för att möjliggöra pumpstation för vattenuttag.

Den södra delen av norra delområdet övergår till delområde Mellan. Utöver den justeringen har delområde Mellan och Södra inte ändrats.

Förutsättningar

Området ligger i anslutning till naturbrukskolan Södra Viken på norra sidan av Lv888.

Länsmansnäset som sticker ut i Lersjön omfattas av ett naturvårdsavtal och innehåller nyckelbiotoper. Inom de områden som LIS-utpekas finns kända natur- och kulturvärden. Inom ramen för detaljplan, som främst berör delområde Norra, har en naturvärdesinventering tagits fram. I rapporten beskrivs en naturvärdesbiotop inom LIS-området i form av en grov lövbård med inslag av döda eller påverkade träd som har klassats inneha ett högt naturvärde. I träden finns spår av hackmärken. Naturvärdesområdet berör delområde Norra inom föreslaget område för teknisk anläggning. Området sträcker sig även en bit in i delområde Mellan.

Ovan: Naturvärdesobjekt med högt naturvärde (röd markerat) redovisat i naturvärdesinventering för detaljplan Climate arena Södra Viken 1:8 i relation till föreslaget LIS-område (streckat område).

LIS-området angränsar till ett motionsspår. I anslutning till skolbyggnaderna finns ett potentiellt förorenat område av en gammal förbränningsanläggning.

Området ingår i kommunens vattentjänstplan där skolan, delar av delområde Mellan samt hela delområde Södra omfattas av verksamhetsområde för spill- och dricksvatten. Norra området omfattas inte av verksamhetsområde för spill- och dricksvatten.

I anslutning till delområde Norra pågår framtagande av detaljplan för del av Södra Viken 1:8 Climate arena. Hållplats för kollektivtrafik finns cirka 500 meter söder om LIS-området.

Lersjösystemet saknar idag översvämningskartering, men en bedömning av risken har gjorts utifrån strandens topografi. Utifrån detta bedöms viss översvämningsrisk finnas i södra delen av mellanområdet, kopplat till Herrgårdsviken och utloppet av det mindre vattendraget. Övriga områden utanför den bebyggelsefria zon som alltid ska sparas för fri passage längst med vattnet bedöms initialt att inte omfattas av någon överhängande översvämningsrisk.

Strandskyddet är inom området 100 meter.

Användning

I Södra Viken finns en gymnasieskola. Intill skolan ligger ett reningsverk. Skolan har studentboende som nyligen har renoverats. Fler boenden kan behövas på sikt. Vid Sätternäset finns en rast- och grillplats. Vid Kattviken finns en badplats.

Tidigare LIS-utpekande

Området har inte varit utpekat LIS-område före LIS-planen 2020.

Inriktning

Norra

Inriktning näringsändamål för utveckling av friluftsliv samt tekniska anläggningar, där även ett vattenområde pekas ut för att möjliggöra möjliggöra pumpstation för vattenuttag.

Mellan

Inriktning bostäder och näringsändamål. Inom området bedöms 2-5 bostadstomter rymmas. Möjliggör för en utveckling av lokaler kopplat till skolverksamheten och studentbostäder.

Inom delområde Mellan finns även ett vattenområde som syftar till utveckling av befintlig badplats.

Södra

Inriktning bostäder. Inom området bedöms 2-5 bostadstomter rymmas.

Syftet med delområdet är att möjliggöra för bostäder och stödja den satsning som kommunen gör på Södra Viken och gymnasieskolans förtsatta utveckling.

Riktlinjer för fortsatt prövning

• Delområde Norra - ny bebyggelse för näringsändamål inklusive tekniska anläggningar och utveckling för friluftsliv prövas genom detaljplan och upphävande av strandskyddet.

• Delområde Mellan - Enstaka ny bebyggelse för bostadsändamål kan i normalfallet prövas genom förhandsbesked/bygglov. Detaljplan kan bli aktuellt utifrån en bedömning av detaljplanekravet.

• Delområde Södra - Enstaka ny bebyggelse för bostadsändamål kan i normalfallet prövas genom förhandsbesked/bygglov. Detaljplan kan bli aktuellt utifrån en bedömning av detaljplanekravet.

• Anslutning till det kommunala VA-nätet är möjligt att pröva inom delar av delområde Mellan samt hela delområde Södra. Utveckling inom delområde Norra ger inte upphov till någon utbyggnad av VA.

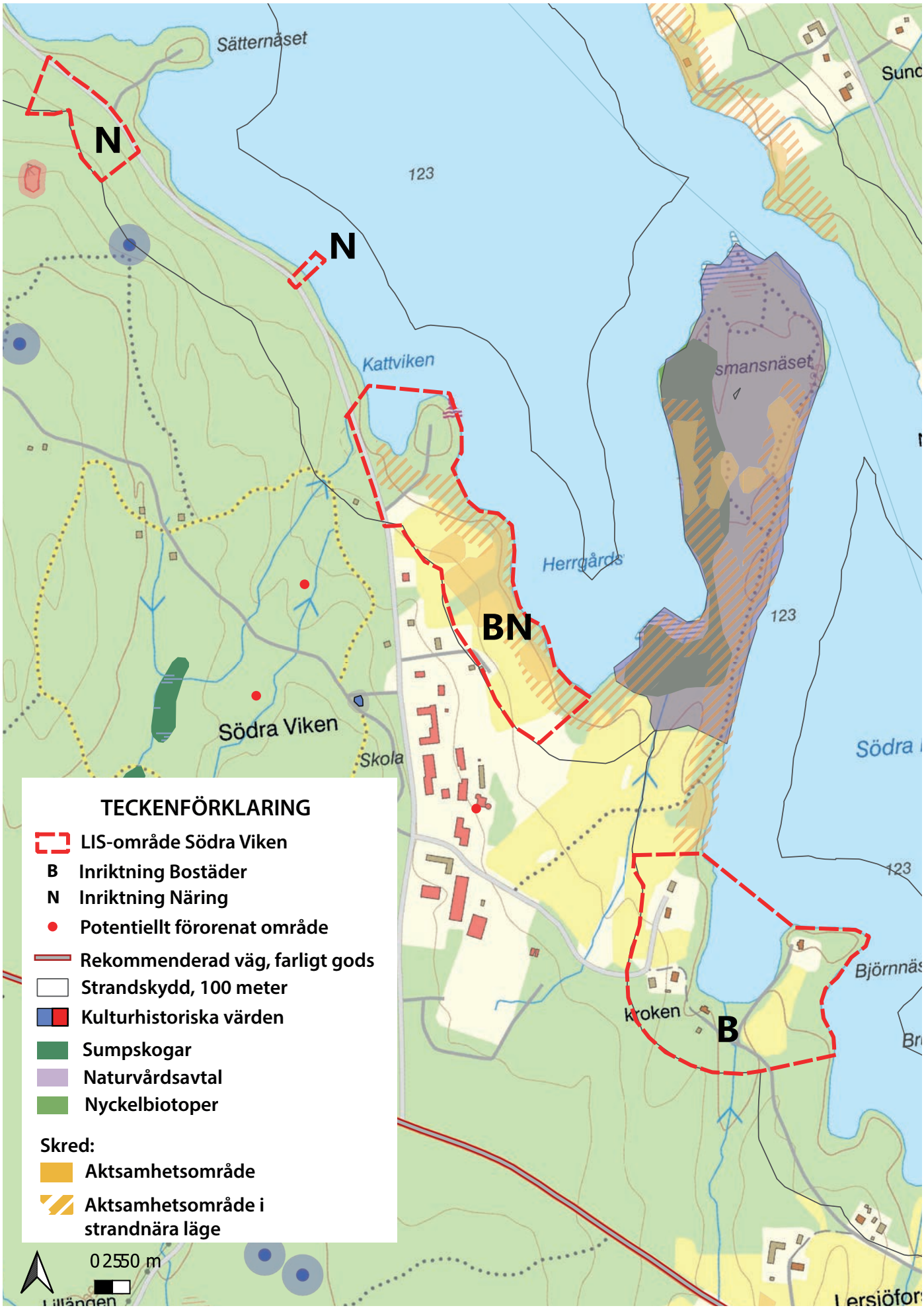
Vid placering av eventuella enskilda avloppsanläggningar i mellanområdet bör en helhetstanke finnas där både vatten och avlopp ingår så att avloppsanordningen inte gör det svårt eller omöjligt att få tjänligt dricksvatten för egen eller omkringliggande fastigheter.

Konsekvenser

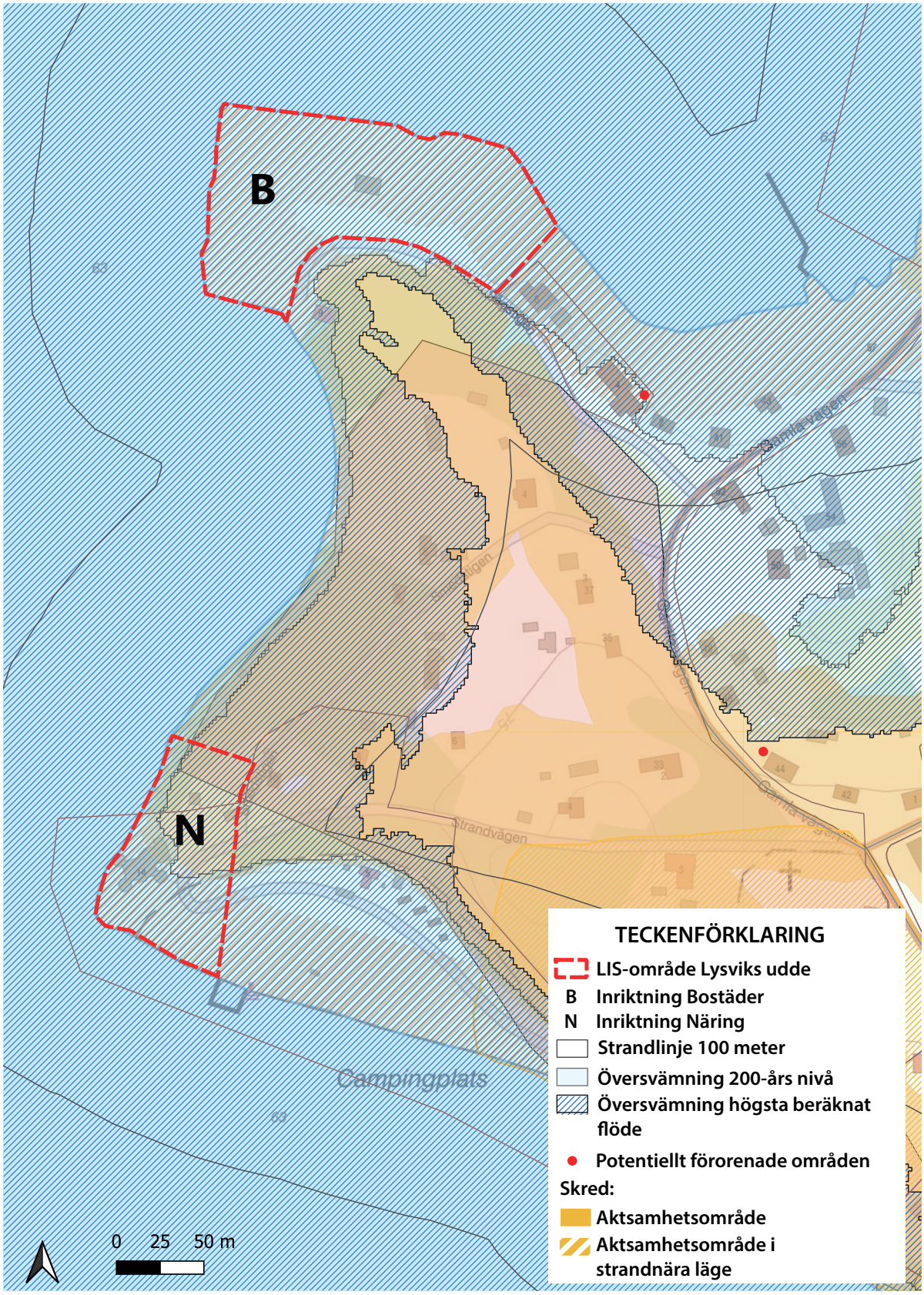
Utbyggnad inom området bedöms kunna bidra till en förstärkning av serviceunderlaget till Södra Viken och möjliggöra en utveckling av området kopplat till skolan och medföra utveckling och tillväxt till nytta för både näringsliv och invånare i Sunne kommun. En utbyggnad av det kommunala VA-nätet planeras inom delar av LIS-området och utveckling kan ske inom området utan att påverka vattenkvaliteten i Lersjön.

För Södra Viken pågår ett arbete med en detaljplan för fordonstestanläggning (Climate arena). Detaljplanen omfattar utpekade LIS-områden för det norra delområdet. I detaljplanen föreslås här markanvändning för friluftsområde, teknisk anläggning samt vattenområde. Förutsättningar och påverkan utreds inom ramen för detaljplanen.

Det mindre område som pekas ut i och intill vattenområde, i delområde Norra, är beläget inom identifierad naturvärdesbiotop med högt naturvärde som grov lövbård med inslag av döda eller påverkade träd. LIS-utpekandet omfattar en mycket begränsad del av denna mark och ett upphävande av strandskydd bedöms kunna genomföras utan att påverka biotopen i stort och därmed bevara goda förutsättningar för växt- och djurlivet och friluftslivet i området. Det västra, större området inom delområde Norra är avgränsat från stranden genom en befintlig väg. Syftet med området är utveckling av friluftsliv och området omfattar inga identifierade naturvärdesobjekt. Åtgärderna bedöms vara förenliga med strandskyddets syften. Naturvärdena som finns på udden mellan LIS-område mellan och södra bedöms inte påverkas negativt av LIS-utpekandet då ett respektavstånd har lämnats och en förväntad exploatering inte bedöms få den omfattning att slitaget ökar på området.

Sätternäset
N
N
123
Kattviken
Herrgårds
BN
123
Södra Viken
Skola
Södra
123
Björnnäs
kroken
B
TECKENFÖRKLARING
LIS-område Södra Viken
B Inriktning Bostäder
N Inriktning Näring
Potentiellt förorenat område
Rekommenderad väg, farligt gods
Strandskydd, 100 meter
Kulturhistoriska värden
Sumpskogar
Naturvårdsavtal
Nyckelbiotoper
Skred:
Aktsamhetsområde
Aktsamhetsområde i strandnära läge
0 25 50 m

21. Lysviks udde (nytt ÖP 2040)

Förutsättningar

LIS- områdena syftar till att stärka Lysviks serviceunderlag. Områdena är centralt belägna. I området råder 100 meter strandskydd.

Marken består av postglacial sand och delvis isälvssediment i södra området. Stora delar av udden berörs av aktsamhetsområde för skred i finkornig jordart och delar av berörd strandlinje har en potientiell hög eroderbarhet. Öster om norra delområdet finns förorening från sågverk med doppning.

Inom södra delområdet skedde ett ras 2006 där delar av slänt under vatten rasade. Förstärkningsåtgärder har vidtagits genom utfyllnad av mindre stödfyllning och erosionsskydd (källa: PM Geoteknik, MSB, 2014)

Området omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv (MB 4:2) som berör hela Fryksdalen. Övre Fryken är utpekat värdefullt vatten av Havs- och vattenmyndigheten. I övrigt berörs inte området av några utpekade natur- eller kulturvärden.

LIS-området berör ytvattenförekomst Övre Fryken samt Lysvik grundvattenförekomst.

Övre Fryken har under förvaltningscykel 3 (2017-2021) en ekologisk status som klassats som måttlig baserat på bedömning av fisk då sjön är kraftigt påverkad av bristande konnektivitet och reglering. Övriga parametrar tyder på god eller hög status. Kvalitetskrav att nå god ekologisk status 2045 med tidsfrist på grund av naturliga skäl att konnektiviteten inte hinns förbättras.

Övre Frykens kemiska ytvattenstatus uppnår inte god kemisk status då gränsvärden för kvicksilver och polybromerade difenyleter (PBDE) överskrids, liksom i alla Sveriges ytvattenförekomster. Undantagen dessa finns inga kända ämnen som påverkar sjöns kemiska ytvattenstatus.

Lysvik grundvattenförekomst omfattar stora delar av Lysvik. Den kvalitativa och kvantitativa statusen har klassats som god.

Arbete med att inrätta ett vattenskyddsområde pågår, det norra LIS-området berör delvis tänkt vattenskyddsområde.

Området påverkas vid översvämning vid ett 200- års flöde. För att klara ett högsta beräknat flöde behöver marken höjas från 64 m.ö.h till över 67,2 m.ö.h.

En översiktlig naturvärdesinventering har utförts för området. Södra området hyser främst en del av campingen, restaurang och vägar. Norr om restaurangen finns höga branta slänter som domineras av torr sandig mark med tall. Norra området utgörs av oslagen ängsmark. Arterna tyder på att området inte har hävdats på länge. I öster övergår området till friskare ängsmark. I området finns inga delområden som bedöms hålla naturvärdesklass förutom strandlinjen som klassas som ett viktigt värdeelement i hela området.

Användning

Inom det södra delområdet finns idag en restaurang vilken är belägen intill campingplats. Det norra delområdet består av åkermark med en äldre trälada. Delar av norra området berör förslag till vattenskyddsområde för vattentäkt.

Inriktning

Norra

Inriktning för norra delområdet är bostäder . Området bedöms kunna exploateras med cirka 5-15 bostäder beroende på vilken typ av byggnad som uppförs. LIS-området sträcker sig hela vägen till strandlinjen. Detta med hänsyn till att det kommer krävas utfyllnader för att klara ett beräknat högsta flöde. För att säkerställa allmänhetens tillgång till området är det lämpligt att anordna GC- bana, strandpromenad eller liknande mellan bostäder och strandlinje. Strandpromenad har önskats i invånardialog (2024).

Södra

Inriktning för södra delområdet är näringsverksamhet.

För hela LIS-området gäller att ny bebyggelse ska underordnas landskapet och befintlig bebyggelse, alltså anpassat till rådande förhållanden på platsen. Detta innebär:

Riktlinjer för förtsatt prövning

- Detaljplan bedöms krävas för utveckling inom LIS-området.
- Placerings- och gestaltningsmässiga överväganden ska göras inom ramen för detaljplaneprocessen.
- Inom LIS-området ska översvämningsrisk samt stabilitet prövas inom ramen för detaljplan.
- Inom norra delområdet bedöms marknivån behöva höjas för att klara av översvämningsrisken
- Förekomsten av och hänsynstagande till eventuella naturvärden bör redovisas i en naturvärdesinventering.
- Större delen av området ligger inom verksamhetsområde för kommunalt vatten och vid utbyggnad ska anslutning till kommunalt avlopp eftersträvas. Vid placering av eventuella enskilda avloppsanläggningar bör en helhetstanke finnas där både vatten och avlopp ingår så att avloppsanordningen inte gör det svårt eller omöjligt att få tjänligt dricksvatten för egen eller omkringliggande fastigheter.

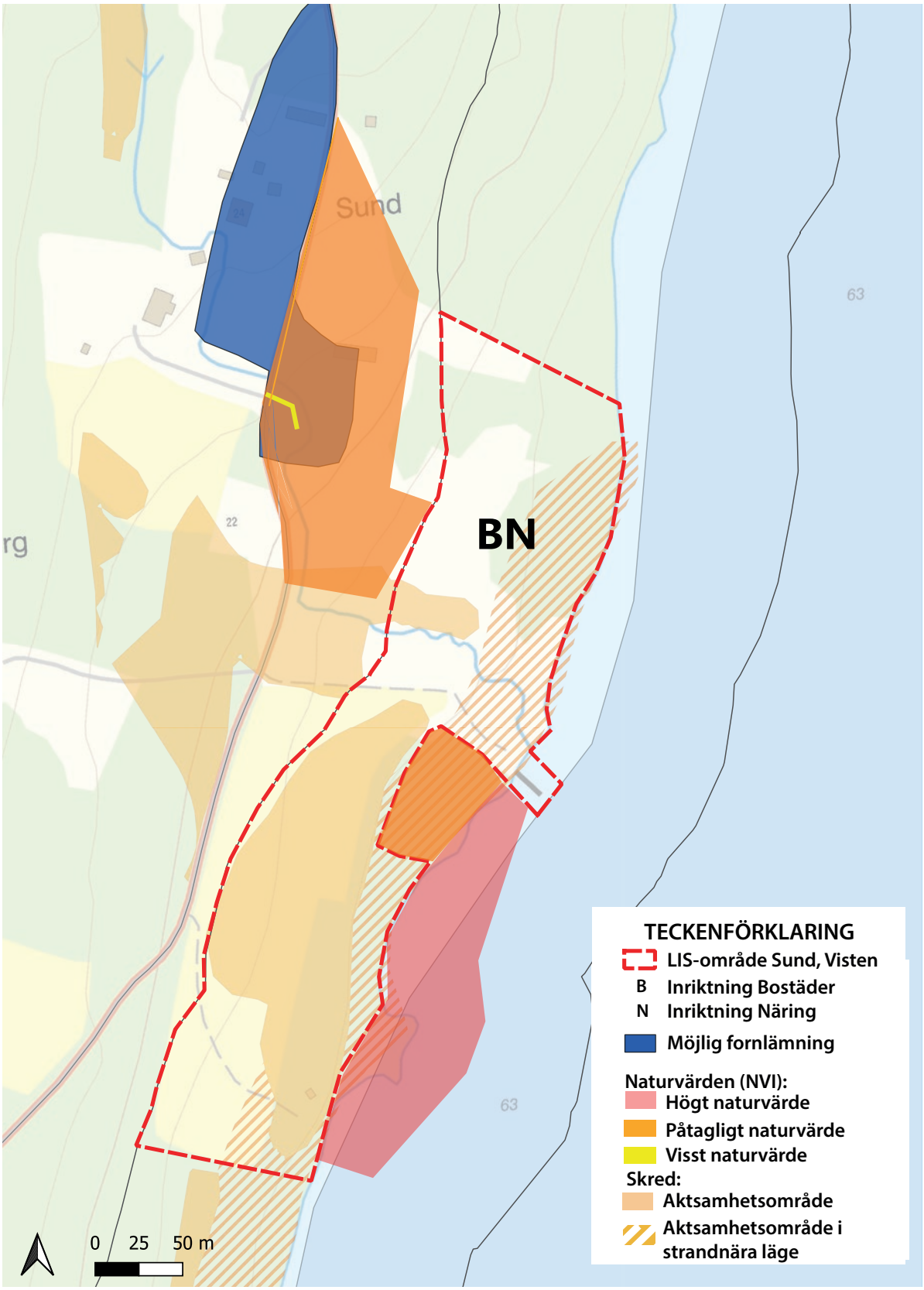
Konsekvenser

LIS utpekandet möjliggör tätortsutveckling av Lysvik och utveckling av besöksnäring.

Utvecklingen inom området är beroende av åtgärder för skred och översvämning vilket behöver tas i beaktning i fortsatt prövning.

En utveckling inom områdena bedöms inte påverka MKN vatten med hänsyn till möjlighet att ansluta till kommunalt VA-nät. En utveckling behöver ta hänsyn till föreslaget vattenskyddsområde samt de föreskrifter som beslutas för området.

22. Sund, Visten *(nytt ÖP 2040)*

Förutsättningar

I området råder 100 meter strandskydd.

Området delas naturligt av i en norra och södra del genom den bäck och mindre väg som sträcker sig i väst-östlig riktning.

I norra delen av området består marken av berg med ett ytlager av morän. I mellersta och södra delen består marken av lera-silt enligt SGU:s jordartskarta men berg i dagen finns i området. Strandlinjen berörs av aktsamhetsområde för skred i finkornig jordart med en potentiell hög eroderbarhet. Marken närmast strandlinjen är låglänt.

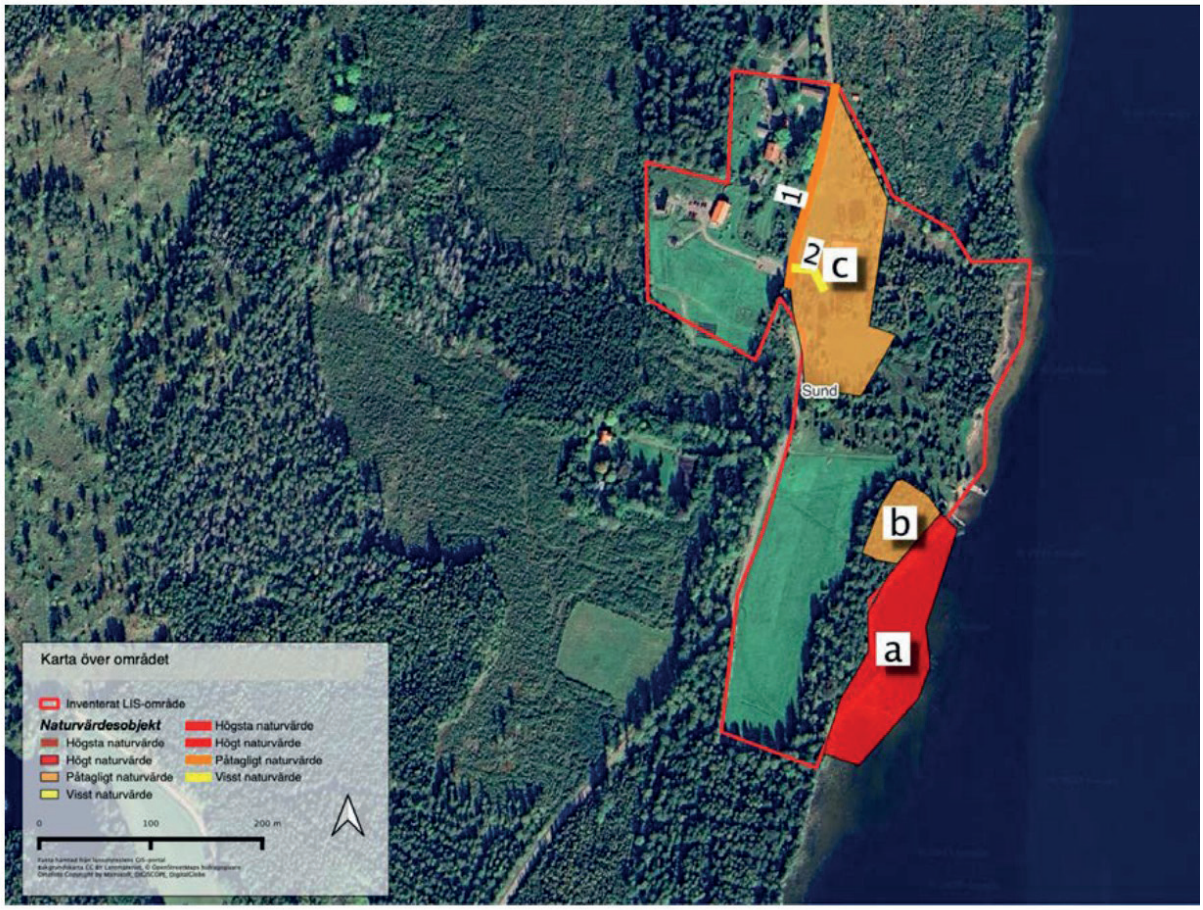
Området berörs av vattenskyddsområde för ytvattentäkten Visten. För vattenskyddsområdet gäller föreskrifter bland annat gällande båttrafik, avloppsanläggningar , parkering och trafik.

En översiktlig naturinventering har utförts för området. I området finns det rikligt med grova gamla träd, främst ask men även ek och andra lövträd.

I området bedöms det finnas lång kontinuitet och genom att vissa ytor åter har öppnats upp och restaurerats finns det i området delområden med höga samt påtgliga naturvärden.

Naturvärdesbiotop A har ett högt naturvärde och består av ett vassbälte med öppna vattenspeglar mellan vassruggarna. Ute i vassen finns grynnor, bland annat med växande lövträd. Området bedöms som viktigt då där finns små instängda, skyddade vattenspeglar innanför vassen. Där blir vattnet varmt snabbt, och den sortens gynnade småbiotoper utgör viktiga livsmiljöer.

Naturvärdesbiotop B har ett påtagligt naturvärde i form av en alsumpskog som tidvis översvämmas. I området finns även inslag av björk, dock inte i någon större utsträckning.

Ovan: Naturvärdesobjekt som noterats inom ramen för "Naturvärdesinventering inför utvidgning av LIS-plan, Sunne kommun". Samtliga objekt redovisas även på LIS-kartan och LIS-området har avgränsats för att undvika kända värden.

Naturvärdesbiotop C har ett påtagligt naturvärde och består av ett område som betas av får. Området bedöms sedan tidigare betat och där med finns en lång kontinuitet. I området återfinns flera arter som gynnas av betet.

Naturvärdesbiotop 1 består av en allé av ask och naturvärdesbiotop 2 av öppet vatten i jordbruksmark.

LIS området har avgränsats för att inte omfatta nämnda naturvärden.

Visten har under förvaltningscykel 3 (2017-2021) en ekologisk status som klassats som måttlig baserat på bedömning av fisk. Bedömningen av parametern konnektivitet samt flödesförändring i sjön visar otillfredställande respektive måttlig status och redovisar att vandringshinder finns som hindrar fisk och annan vandringsbenägen fauna att röra sig fritt inom och genom vattenförekomsten. Visten har kvalitetskrav god ekologisk status 2033 med tidsfrist på grund av naturliga skäl med påverkanskälla vattenkraft.

Vistens kemiska ytvattenstatus uppnår inte god kemisk status då gränsvärden för kvicksilver och polybromerade difenyleter (PBDE) överskrids, liksom i alla Sveriges ytvattenförekomster. Undantagen dessa finns inga kända ämnen som påverkar sjöns kemiska ytvattenstatus.

Användning

Närområdet utgör ett rikt och livligt område med flera nybyggda och äldre renoverade hus. I området bedrivs det både fårskötsel med betesmarker och aktiviteter i form av en kursgård. Tillhörande kursgården finns anläggningar utmed stranden i form av en bastu på en flotte.

Inriktning

LIS- området syftar till att möjliggöra en utveckling av befintlig kursgård inom berörd fastighet samt möjliggöra för omkring 3-5 bostäder i söder samt 1-3 bostäder i norr. Allmänt tillgänglig gemensamhetsyta föreslås möjliggöras invid vattenområde och befintlig brygga. Det är viktigt att bevara en anslutning till vattenområdet som är allmänt tillgänglig, förslagsvis befintlig väg.

Riktlinjer för fortsatt prövning

- Enstaka ny bebyggelse för bostadsändamål kan i normalfallet prövas genom förhandsbesked/ bygglov. Detaljplan kan bli aktuellt utifrån en bedömning av detaljplanekravet.
- Inom LIS-området ska stabilitet beaktas.
- Bebyggelse ska förläggas på en marknivå som inte påverkas vid översvämning.
- Förekomsten av och hänsynstagande till eventuella naturvärden bör redovisas i fortsatt prövning.
- Tillkommande bebyggelse ska anpassas till rådande landskapsbild och harmoniera med befintlig bebyggelse,
- För området gäller föreskrifter för vattenskyddsområde som ska beaktas.
- Vid anordnande av enskilda VA-anläggningar ska dessa utföras med hög skyddsnivå

Konsekvenser

LIS-utpekandet möjliggör utveckling av befintligt kursgård samt bostäder. I området finns en efterfrågan på bostäder med koppling till pågående verksamhet.

Utvecklingen inom området sker till viss del på jordbruksmark där det är mest lämpligt att förlägga bostäder i utkanten för att undvika fragmentering.

LIS-området anpassas efter kända naturvärden som därmed inte bedöms påverkas negativt.

Utveckling inom området är beroende av fortsatt bedömning avseende geoteknik.

LIS-utpekandet bedöms inte påverka möjligheten att nå MKN vatten.

5. GENOMFÖRANDE

I kapitlet redovisas hänsynstagande till mål och strategier samt hur arbetet med översiktsplanering i kommunen ska fortgå.

GENOMFÖRANDE AV ÖVERSIKTSPLANEN

Framtagande av översiktsplanen är en del av den kontinuerliga översiktsplaneprocessen. I början av varje mandatperiod ska en planeringsstrategi antas inom vilken kommunen ska ta ställning till översiktsplanens aktualitet.

Översiktsplanens inriktning fungerar som en vision där de listade ställningstaganden är ambitioner för att uppnå översiktsplanens intentioner. I planen formuleras också ställningstagande för specifika sakfrågor som under kapitlet ”Riksintressen, LIS och andra värden”.

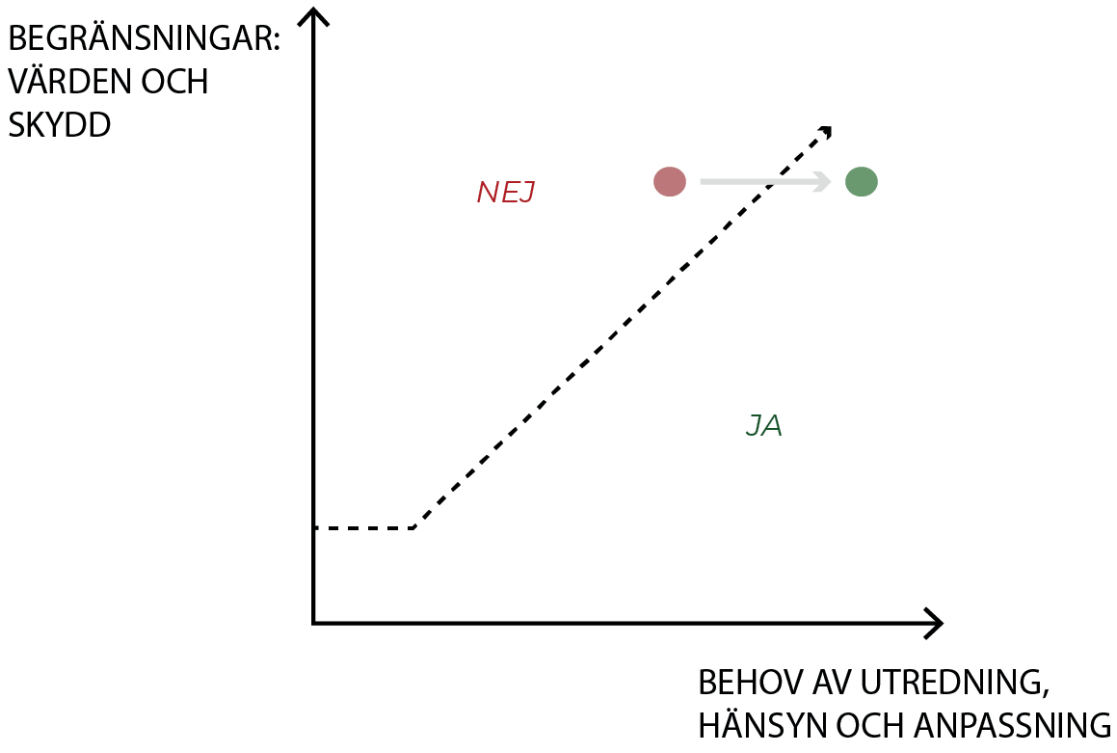
Åtgärdstabellen i detta kapitel är en sammanställning av de åtgärder som presenteras i översiktsplanen och som behöver prioriteras, budgeteras och integreras i den kommunala planeringen.

I slutet av kapitlet redovisas relevanta regionala och nationella mål och strategier och hur kommunen tagit hänsyn till dessa vid framtagandet av översiktsplanen.

Avvägningar

Inom ramen för kommande prövningar behöver översiktsplanens intentioner och åtgärder utredas och vägas mot de värden, risker och skydd som finns på den aktuella platsen. Med detta menas att många begränsningar inom ett utvecklingsområde inte behöver innebära att platsen är olämplig för utveckling, men att det behöver tas större hänsyn och att föreslagen utveckling i högre grad måste anpassas efter platsens förutsättningar. Om anpassning inte görs i tillräcklig utsträckning kan det innebära att föreslagen utveckling är olämplig.

Principen visas i illustrationen nedan.

Ovan: Illustrationen visar hur ett område med många begränsningar kan vara olämpligt för utveckling såvida inte större hänsyn tas till de förutsättningar som råder inom området. Ett större hänsynstagande kan leda till att utvecklingen är lämplig.

ÅTGÄRD	TIDSHORISONT (PREL.)	ANSVARIG
Lovgivning, möjliggörande av landsbygdsutveckling	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad
Ta fram detaljplaner för Södra Viken	Pågående	Samhällsbyggnad
Ta fram detaljplaner för eventuella verksamhetsområden	När behov uppkommer	Samhällsbyggnad
Serviceplan	Ska revideras vart fjärde år. Behov av revidering föreligger.	Samhällsbyggnad
Cykelplan	Ska revideras vartannat år.	Samhällsbyggnad
Skyfallsplan	Ska revideras vart fjärde år.	Samhällsbyggnad
RSA	Ska revideras vart fjärde år.	Säkerhetssamordning
Arbeta för anläggande av cykelbanor/ säkra cykelstråk	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad, Region Värmland, Trafikverket
Fortsätta möjliggöra medborgareförslag inom ramen för cykelplanen	Görs inom ramen för cykelplanen som revideras vartannat år.	Samhällsbyggnad, Region Värmland, Trafikverket
Verka för elektrifiering och mötesspår för Fryksdalsbanan	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad, Region Värmland, Trafikverket
Verka för standardhöjning på statliga vägnätet	Kontinuerligt	Trafikverket
Arbeta för flexibel kollektivtrafik	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad, Region Värmland, Trafikverket
Verka för anläggande av ny vägbro över Övre Fryken	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad, Region Värmland, Trafikverket
Dialog Svenska kraftnät angående ny transmissionsledning	Under planeringstid för ”Karlstadbenet”	Samhällsbyggnad

ÅTGÄRD	TIDSHORISONT (PREL.)	ANSVARIG
Verka för förändring av riksintresse för det rörliga friluftslivet		Samhällsbyggnad
Verka för förändring av riksintresse för naturvård, Gräsmarksdeltat och Rottnen.		Samhällsbyggnad
Dialog utvidgat strandskydd	Pågående	Samhällsbyggnad
Genomföra de åtgärder som listas i VA-plan och vattentjänstplan.	I enlighet med planernas åtgärdslistor	Samhällsbyggnad
Följa upp åtgärdslistan från miljökonsekvensbeskrivningen	Kontinuerligt	Samhällsbyggnad

MÅL OCH STRATEGIER

En översiktsplan ska ge vägledning till en långsiktig hållbar utveckling och samordnas med relevanta nationella och regionala mål och strategier som är av betydelse för en hållbar utveckling. I detta avsnitt redovisas för översiktsplanen relevanta mål och strategier samt hur översiktsplanen tar hänsyn till dessa.

Internationella mål och strategier

Agenda 2030

Agenda 2030 är en handlingsplan för hållbar utveckling vilken antogs av FN:s generalförsamling 2015. Agendan syftar till att nå en socialt, miljömässig och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Totalt finns 17 mål som alla medlemsländer förbundit sig att arbeta mot.

Hänsynstagande

Agenda 2030 anger grundläggande hållbarhetsmål. Översiktsplanen blir ett verktyg för att möjliggöra en hållbar utveckling i kommunen. Översiktsplanen bedöms främst bidra till mål 11 Hållbara städer och samhällen.

Parisavtalet

I december 2015 enades världens länder om ett klimatavtal som kallas Parisavtalet. Avtalet anger bland annat att den globala temperaturökningen ska hållas under 2 grader och att vi ska jobba för att den ska stanna vid 1,5 grad.

Hänsynstagande

Kommunen jobbar aktivt med planering och utbyggnad av gång- och cykelstråk, främst för säkra skolvägar, samt värnar en väl fungerande persontrafik längs Fryksdalsbanan. En utveckling av hela Sunne kräver en attraktiv kollektivtrafik med öppna stationer längs Fryksdalsbanan samt flexibel och konkurenskraftig busstrafik vilket minskar bilberoendet och utsläpp av växthusgaser.

Europeiska landskapskonventionen

Konventionen syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av europeiska landskap. Samhällsplaneringen ska ha ett landskapsperspektiv och konventionen lyfter även vikten av delaktighet och att landskapet är en viktig resurs som ska kunna nyttjas .

Hänsynstagande

Översiktsplanen i linje med landskapskonventionen föregåtts av invånardialoger och parallellt har ett kommunövergripande kulturmiljöprogram tagits fram som stärker översiktsplanens hänsyn till kulturlandskapet.

Nationella mål och strategier

Nationella miljömål

Sverige har sexton miljökvalitetsmål som utgår från det övergripande generationsmålet. Generationsmålet lyder: ”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.”

Hänsynstagande

Kommunens arbete med de nationella miljömålen vilka konkretiseras i kommunens miljöstrategi. Översiktsplanen bidrar till målet genom att bland annat ta hänsyn till kommunens natur- och friluftsvärden, möjliggöra utveckling av jordbruket, fokusera på hållbara transporter och peka ut område för vindkraft.

Mål för totalförsvar, samt civilt försvar

I december 2024 beslutade riksdagen om mål för totalförsvar samt för det civila försvaret. Det övergripande målet för totalförsvaret ska vara att ha förmåga att försvara Sverige och vår befolkning mot väpnat angrepp, hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet samt medverka till försvaret av allierade.

För det civila försvaret är målet att ha förmåga att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga, skydda civilbefolkningen, upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Hänsynstagande

Översiktsplanen har arbetats fram tillsammans med beredskapssamordnare och tagit hänsyn till bland annat samhällsviktig verksamhet, livsmedelsproduktion och dricksvatten samt möjlighet till självförsörjande. Mest konkret är översiktsplanens ställningstagande för byggnation av Norra bron för att minska sårbarheten för kommunens koppling över Fryken.

Nationella friluftsmål

Regeringen beslutade i december 2012 om tio nationella friluftsmål som ska bidra till ökad hälsa, naturförståelse och regional utveckling. Målen syftar till att möjliggöra för en god tillgång till natur- och friluftsliv.

Hänsynstagande

Översiktsplanen bidrar till målet genom att peka ut viktiga funktioner och målpunkter för friluftslivet.

Nationella kulturmiljömål

Sedan den 1 januari 2014 gäller nya nationella mål för kulturmiljöarbetet. Målen är tänkta att styra de statliga insatserna på kulturmiljöområdet, men ska även kunna vägleda politiken i kommuner och regioner.

Hänsynstagande

Översiktsplanen bidrar till målet genom att inkludera delar av det kommunövergripande kulturmiljöprogrammet (under framtagande). Vidare bidrar målet om en levande landsbygd att kulturvärden får bättre förutsättningar att bevaras.

Nationella arkitekturpolitiken

Det politiska målet för gestaltad livsmiljö slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget eftersom den gestaltade livsmiljön påverkar alla människor i deras vardag utifrån bland annat hälsa och välbefinnande. 2018 antog riksdagen politiska mål för arkitektur-, form- och designområdet. Målet för arkitekturpolitiken lyder:

”Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.”

Detta ska uppnås genom att:

• Hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden • Kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids

• Det offentliga agerar förebildligt

• Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas

• Miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla, och

• Samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

Nationella funktionshinderpolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Hänsynstagande

Sunne kommun ska bidra till målet genom att agera vägledande avseende god fysisk tillgänglighet och möjlighet till delaktighet för alla på liknande villkor. En stark grund för detta läggs redan i planeringsstadiet vilket innebär att frågan ska utredas i samband med lovgivning och anläggning av nya miljöer eller förändring av befintliga allmänna platser samt genom tillsyn.

Nationella folkhälsomålen

Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Åtta målområden har formulerats för att uppnå detta:

• Det tidiga livets villkor

• Kunskaper, kompetenser och utbildning

•Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö

• Inkomster och försörjningsmöjligheter

• Boende och närmiljö

• Levnadsvanor

• Kontroll, inflytande och delaktighet

• En jämlik och hälsofrämjande hälso-och sjukvård

Den fysiska planeringen har utifrån detta en viktig roll att spela i utformandet av den miljö där människor vistas. Det handlar dels om att skapa hälsofrämjande miljöer genom att göra det enkelt att färdas utan bil och skapa boendenära rekreations- och idrottsområden, vilket den föreslagna markanvändningen med inriktningen om att stärka kopplingar till de tätortsnära grönområdena bedöms leva upp till. Men också om att väga in de kvalitativa värdena av en omsorgsfullt utformad bebyggelse och utemiljö i alla projekt som rör den fysiska miljön. En viktig aspekt av folkhälsoarbetet som den fysiska planeringen kan bidra till är också att skapa tillit och gemenskap genom att inkludera de människor som lever på platsen i utformningen av den.

Hänsynstagande

Översiktsplanen kopplar av flera av folkhälsomålen, men främst ”Boende och närmiljö” samt ”Kontroll, inflytande och delaktighet”. Framtagandet av översiktsplanen har gjorts parallellt med revidering av kommunstrategin. Invånardialoger har genomförts gemensamt för processerna i åtta bygder i syfte att öka inflytandet i planeringsprocessen.

Nationell transportplan

Den nationella transportplanen beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas.

Hänsynstagande

Åtgärder i aktuell nationell transportplan (2022-2033) berör inte Sunne kommun. I tidigare plan (2018-2029) fanns medel för Fryksdalsbanan, spårbyte, har tagits bort. Sunne kommun anser att dessa medel bör finnas kvar och vilket redovisas i översiktsplanens ställningstaganden.

Regionala mål och strategier

Värmlandsstrategin

Region Värmland har av regeringen fått uppdraget att ta fram och samordna genomförandet av en regional utvecklingsstrategi - Värmlandsstrategin, inom ramen för förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583). Strategin ska fungera som ett paraplydokument för övriga utvecklingsplaner inom regionen och bland annat de kommunala översiktsplanerna ska förhålla sig till inriktningen som ges. Värmlandsstrategins vision är ”Ett hållbart Värmland som förändrar världen”.

Utifrån visionen formuleras fyra insatsområden för Värmland. De fyra områden som pekats ut som särskilt viktiga för Värmlands utveckling är:

• Förbättra livsvillkoren

• Höja kompetensen

• Utveckla attraktiva platser

• Stärka konkurrenskraften

Hänsynstagande

Sunne besitter flera av de styrkor som Värmlandsstrategin bygger på. Kommunen har ett rikt kulturliv, ett diversifierat näringsliv och goda livsmiljöer. Kommunen avser med översiktsplanen att bygga vidare på sina styrkor och bidra till flera av strategimålen. Översiktsplanen bidrar bland annat till inkludering och stärkt samhällskontrakt, erbjuda varierade boendemiljöer, stärka kulturlivet, arbeta för goda möjligheter att resa kollektivt och verka för ett gott företagsklimat.

Regional transportplan

Länstransportplanen ska avse 12 år och bland annat omfatta investeringar i statlig regional infrastruktur, åtgärder för statlig medfinansiering av kommunal infrastruktur, åtgärder som kan påverka transportefterfrågan och val av transportsätt samt åtgärder för en effektivare användning av befintlig infrastruktur. Trafikverket ansvarar för genomförande av åtgärderna i länstransportplanen.

Gällande länstransportplan avser perioden 2022- 2033.

Hänsynstagande

I planen föreslagna åtgärder som kan beröra Sunne är samfinansieringsåtgärder på Fryksdalsbanan. Medel för åtgärder på Fryksdalsbanan som i nationell plan (2018-2029) avsattes för spårbyte är inte kvar i förslag till nationell plan (2022-2033). De medel som i länsplanen avsattes (2018-2029) kvarstår i och ska nyttjas för åtgärder som bidrar till hållbara resor och transporter, exempelvis kortare restider, ökad trafiksäkerhet och robustare anläggning.

I planen listas åtgärdsvalstudie för Fryksdalsbanan som ett framtida behov.

Regionalt trafikförsörjningsprogram

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är ett långsiktigt strategiskt dokument för kollektivtrafik i Värmlands län. Programmet beskriver målen för kollektivtrafikens utveckling i regionen. Gällande plan avser perioden 2022-2026.

Hänsynstagande

I trafikförsörjningsprogrammet anges att de större stråken bör stärkas samt att områdena utanför stråken bör kompletteras med flexibla mobilitetslösningar. Sunne kommun ser positivt på utvecklandet av X-linjen och att möjliggöra attraktiva kollektivtrafiktjänster även på landsbygderna.

Regional cykelplan

Den regionala cykelplanen syftar till att få en samsyn i prioriteringar för att nå en ökad och säker cykling i länet. I Sunne finns inga utpekade prioriterade regionala cykelkopplingar.

Hänsynstagande

Översiktsplanen tar hänsyn till den kommunala cykelplanen och dess mål om säkrare skolvägar vilket överensstämmer med den regionala cykelsplanens strategiska områden och åtgärdsområden.

Energi- och klimatstrategi för Värmland

Värmlands energi- och klimatstrategi ska bidra med vägledning i förhållande till de långsiktiga klimat- och energimål som riksdagen har beslutat om. Strategin pekar ut riktningen mot målen och vilken ambitionsnivå som krävs i det regionala arbetet för att länet ska kunna bidra till att målen uppnås. Strategin ska även främja samordning i detta arbete. Tidshorisonten för strategin är samma som för de nationella målen, det vill säga till år 2045. De centrala delarna i strategin är fyra principer som fungerar som utgångspunkter och vägledning samt fyra framgångsområden som har prioriterats för att de bedöms vara avgörande för att nå framgång i det regionala arbetet med att nå energi- och klimatmålen. Samtidigt är det områden där det finns goda möjligheter att minska klimatpåverkan, och där det finns regional eller lokal rådighet att påverka. De fyra framgångsområdena är:

• Fossilfria och effektiva transporter

• Robust och flexibelt energisystem

• Långsiktigt hållbart jord- och skogsbruk
• Ansvarstagande konsumtion

I planen sätts inriktningen att i den utsträckning det är möjligt undvika bebyggelse på jordbruksmark förutom i de fall kommunen bedömer det av väsentligt samhällsintresse, samt med hänsyn till det rationella jordbruket.

Hänsynstagande

Översiktsplanen bekräftar tidigare utpekade utbyggnadsområden för vindkraft. Vidare redovisas vad kommunen bedömer utgöra ett väsentligt samhällsintresse för eventuell bebyggelse på jordbruksmark, samt redovisar jordbruksmarkens värde för en robust livsmedelsförsörjning.

Regional handlingsplan för grön infrastruktur

Länsstyrelsen Värmland arbetar med att ta fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur. Handlingsplanen är ett viktigt verktyg för att nå Sveriges miljömål i länet genom att bidra med ökad kunskap om landskapets kvalitéer, funktioner och processer, samt ge förslag på hur man kan ta hänsyn till dessa i praktisk tillämpning.

Hänsynstagande

Sunne kommun arbetar enligt miljöstrategins hållbarhetsprinciper bl.a. med att värna och att gynna den biologiska mångfalden, bevara naturmiljön och främja olika ekosystemtjänster så att de kan kvarstå och utvecklas. Framtaget planeringsunderlag har använts vid utformandet av översiktsplanen

Regional bostadsmarknadsanalys

Länsstyrelsen ansvarar för att årligen ta fram en bostadsmarknadsanalys. Den är ett regionalt kunskapsunderlag om situationen i länet och om hur bostadsmarknaden har utvecklats under de senaste åren. I bostadsmarknadsanalysen för 2024 anges att det i hälften av kommunerna råder balans på bostadsmarknaden, däribland Sunne kommun som dock har ett underskott i centralorten. Läget är likadant för kommunen som för föregående år, detta kan bero på att bostadsmarknaden präglats av ett nationellt ansträngt ekonomiskt läge.

Hänsynstagande

Översiktsplanen baseras på det kommunala bostadsförsörjningsprogrammets prognos för 2032. Bostadsförsörjning i tätorten redovisas i fördjupning av översiktsplanen för Sunne tätort.

Ett jämställt Värmland

2017 tog Länsstyrelsen fram en strategi för ”Ett jämställt Värmland, strategi 2018-2027”. Strategin ska bidra till visionen ”Ett jämställt Värmland” och till att de nationella jämställdhetspolitiska målen får genomslag i länet. Den fysiska planeringen kan påverka genom utformandet av den miljö där människor vistas. Därför är det viktigt att väga in de kvalitativa värdena av en omsorgsfullt utformad bebyggelse och utemiljö i alla projekt som rör den fysiska miljön.

Hänsynstagande

Den fysiska planeringen kan påverka jämställdheten genom utformandet av den miljö där människor vistas. Frågan ska tas i beaktning i samband med planering av nya miljöer eller förändring av befintliga.

6. KONSEKVENSER

I kapitlet sammanfattas översiktsplanens förväntade utfall och dess konsekvenser med stöd av genomförd miljökonsekvensbeskrivning.

SAMMANFATTNING AV PLANENS MÖJLIGA UTFALL

Översiktsplanen siktar på en befolkningsökning och utgår från en strategisk vision om att möjliggöra för utveckling från gräsrotsnivå. Utvecklingsinriktning och markanvändningskarta är relativt flexibel och möjliggör bebyggelse i stora delar av kommunen. Översiktsplanen redovisar dock områden som lämpar sig för olika omfattningar av utbyggnad baserat på områdenas karaktär och bebyggelsetryck.

Sunne tätort

Utveckling inom tätorten hanteras inom ramen för fördjupning för Sunne tätort. Karaktärsområdet utgör en mer stadslik struktur med ett levande centrum och möjliggör omkring 50-115 nya bostäder och 100 ha industrimark. Utvecklingen föreslås ske både genom förtätning och omvandlingsområden.

Utbyggnadsområden

Utveckling inom tätorter, småorter och i bebyggelsestråk. Inom områdena kan en högre täthet mellan bostäder tillåtas, även i anslutande landsbygdsområden.

Områdenas karaktär är mindre tätorter eller samlade landsbygdsområden som utgör attraktiva boendeområden med närhet till kommunikation och service. Områdena föreslås utvecklas utifrån deras befintliga kvaliteter.

Landsbygder

Områden av landsbygdskaraktär där översiktsplanen medger en viss bostadsutveckling men där en mindre andel bostäder kan tillkomma och där landsbygdens större avstånd accepteras. Inom området bör det möjliggöras för större bostadsfastigheter som rymmer landsbygdens möjligheter.

Naturområden

Inom delar av utpekad markanvändning för natur och friluftsliv kan det tillkomma bebyggelse men i liten omfattning. Boendet i området kan möjliggöra forsatt brukande av marken, upprätthållande av kulturmiljöer och besöksnäring.

Vidare fokuserar översiktsplanen på att möjliggöra för ny verksamhetsmark i anslutning till större kommunikationsleder. Gällande kommunikationer anger översiktsplanen att en standardhöjning på järnvägen är av stor vikt, samt pekar ut viktiga vägar för arbetspendling.

I översiktsplanen föreslås även förändrade avgränsningar för riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap MB samt naturvård 3 kap 6 § område Rottnen och Gräsmarksdeltat.

SAMMANFATTNING AV MILJÖKONSEKVENS-BESKRIVNING

Översiktsplanens utvecklingsinriktning har arbetats fram utifrån fyra scenarion. Dessa scenarion har under arbetet med översiktsplanen vägs mot varandra för att belysa vilka konsekvenser som kan uppkomma. Under hela processen med att ta fram planen har en miljöbedömning integrerats för att inkludera miljöaspekterna i planeringen och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram.

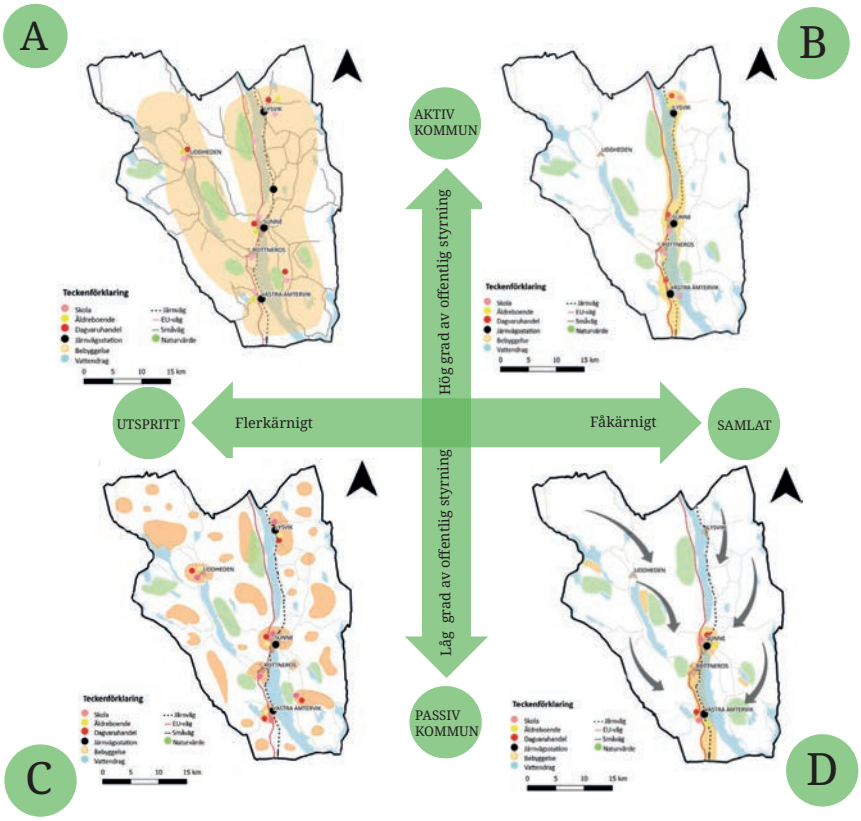
Planalternativ

Kommunens ställningstaganden innebär i grunden att utveckling ska kunna ske där ett intresse finns, utvecklingen styrs av efterfrågan från den enskilde. Denna grundinställning liknar alternativ C i de scenarion som har legat till grund för förslaget. Planförslaget har dock även likheter med alternativ A och B och ska inte ses som ett rent alternativ C scenario.

Inriktningen kan leda till en spridd geografisk utveckling inom kommunen vilket kan resultera i fler transporter in till centralorter i form av egna fordon och skolskjuts samt anropsstyrd kollektivtrafik. I ett scenario som detta kan det kännas mer tryggt då man har större möjligheter att bestämma var man kan bo, samtidigt som bilberoendet blir större samt att behovet av kommunala och regionala insatser sprids ut över en större yta. I kommunen finns inte något jättestort bostadstryck, men en allt för stor eller spridd bebyggelse skulle kunna innebära att det blir svårare att få de befintliga resurserna att räcka till.

För planalternativet har följande sakfrågor miljöbedömts:

- Natur- och kulturmiljö
- Påverkan på jordbruksmark
- Sociala aspekter
- Fragmentering
- MKN vatten

Nollalternativ

I den gällande översiktsplanen planerades det främst för boende i tätorter och kyrkbyar. För att kunna bebygga områden närmast tätorterna eller kyrkbyarna kommer man att behöva bygga på jordbruksmark, då dessa platser främst omges av jordbruksmark.

Alternativ A

Hela kommunen ska med, vilket innebär att kommunen arbetar för fler hållplatser för tåg, att anropsstyrd trafik ökar och att den offentliga servicen sprids ut över större områden. Behovet att ta sig in till centralorten minskar samtidigt som det blir enklare att resa kollektivt i hela kommunen. Detta skulle kunna innebära ett minskat utbud av kommunal service i centralorten, då befolkningsunderlaget inte ökar utan samma resurser sprids på fler orter och ett större vägnät. Det skulle troligen öka bilberoendet och därigenom de effekter som detta medför; större behov av vägunderhåll, ökade utsläpp osv.

Alternativ B

I detta scenario prioriteras vägar till ett fåtal platser, främst i de prioriterade tätorternas närområde. De samlade bebyggelserna kommer att stärkas och utvecklingen av gång- och cykelstråk respektive VA och kollektivtrafik koncentreras till tätorterna. Detta innebär att matartrafik in till samlingsorterna inte prioriteras. Det blir inte lika mycket satsningar i kransorterna eller på mindre vägnät. Det kan leda till försämrad trygghet om inte underhållet sköts på landsbygden. Samtidigt kommer den kommunala servicen att centreras till tätorterna. Det rörliga friluftslivet i direkt närhet till tätorterna kommer att ha mer resurser, samtidigt som friluftslivet inte påverkas på landsbygden och transporter till och från tätorterna kan stärkas.

Alternativ C

I detta scenario har kommunen en mer passiv roll i utvecklingsprocessen. Fokus ligger på efterfrågan och flexibilitet snarare än aktiv kommunal styrning. Kommunens reaktiva inställning innebär att privata aktörer tar initiativet och driver utvecklingen framåt, vilket kan leda till en mer splittrad och oorganiserad bebyggelsestruktur. I avsaknad av en tydlig kommunal strategi för var bebyggelse ska ske, är det de privata aktörerna som formar utvecklingen. Denna oreglerade utveckling skapar betydande utmaningar för kommunen, exempelvis gällande offentlig service, vatten och avlopp samt vägunderhåll.

Sammanfattningsvis resulterar det efterfrågedrivna scenariot i att kommunen får en mer passiv och reaktiv roll i utvecklingen. Utan en aktiv styrning riskerar bebyggelsestrukturen att bli oorganiserad och leda till utglesning, vilket skapar svårigheter för planering av kommunala tjänster och infrastruktur.

Alternativ D

I detta scenario prioriteras utveckling av vägnät och andra möjligheter att transportera sig ned till den regionala centralorten Karlstad. Ett fåtal prioriterade närområden till tätorterna stärks. De samlade bebyggelserna kommer att stärkas och utvecklingen av gång och cykelstråk respektive VA och kollektivtrafik koncentreras till tätorterna. Detta innebär att matartrafik in till ett fåtal stationer prioriteras, och att samlingsorterna inte prioriteras. Det blir inte lika mycket satsningar i kransorter eller på mindre vägnät. Det kan leda till försämrad trygghet om inte underhållet sköts på landsbygden. Samtidigt kommer den kommunala servicen att centreras till tätorterna, vilket kräver trafik in till dessa. Det rörliga friluftslivet i direkt närhet till tätorterna kommer att ha mer resurser, samtidigt som det inte påverkas på landsbygden och transporter till och från tätorterna kan stärkas.

Bostadsbebyggelsen är dock inte alltid så rationellt. Det finns inte något jättestort bostadstryck, men en allt för stor eller spridd bebyggelse skulle kunna innebära att det blir svårare att få de befintliga resurserna att räcka till. Men någon stor påverkan bedöms det inte ske och konsekvenserna av bebyggelse där efterfrågan finns enligt föreslagen strategi bedöms inte medföra stora konsekvenser om skyddsåtgärder och riktlinjer följs.

SUNNE KOMMUN